

סימן פד

מה שקרא זה, אין צדק כלום*³, שהרי צימי חנוכה שקורין בנשיאים כהן ולוי קורין כל הפרשה בין שניהם, וישראל חוזר וקורא אותה כלה לצדו. וכן צוה"מ צמג הסכות כהן קורא פרשה אחת ולוי קורא צפרשה של אחריה, והשלישי חוזר וקורא הפרשה שקרא לו, והרביעי חוזר וקורא שתי הפרשות לצדו משום ספיקא דיומא.

אמנם יש מפרשין⁴ כי מה שאמרו אבל מוסיפין עליהם היינו צעצת לצד, אבל צ"ט אין מוסיפין שלא להשוותו לצעצת. ולפי פירוש זה נשמח תורה היה אסור להוסיף. אבל רש"י ו"ל פי⁵ דאבל מוסיפין קאי אכולהו. וכן עיקר⁶ וכן דעת הרמב"ם ו"ל צדק י"ב מהלכות חפלה⁷.

עוד שאלת מה שנהגו בכל גלילות ארץ ישמעאל שיום שמחת תורה או יום חופת חתן שכל בני הקהל מגדולם ועד קטנם קורין בתורה ומברכין. ולפעמים שצריך החזן להחזיר ולקרות הסדר חמשה או ששה פעמים כדי שיספיק לכל אחד ואחד ג' פסוקים היש אסור בדבר ואם יש בו משום לא תשא¹. כי אולי משום מ"ש חז"ל² בשבת קורין שבעה אין פוחתין מהם אבל מוסיפין עליהן זהו כשהסדר ארוך ולא יצטרך לקרות זה מה שקרא זה כי הסדר מספיק לכל הקורין.

תשובה נראה שהוא מותר כיון שאמרו חז"ל² אבל מוסיפין עליהן. ואין כאן משום לא תשא שכיון שהן קורין נדיבין לכך. ואם משום שצריך לפעמים לקרות זה

סימן פה

שאלת על סירכא שבא לידך שהיתה האומה והאונין דבוקות לצלעות ולשרדה ולטרפוש הכבד וללב בלא פלוש כלל, והיא הנקראת פולמונד"ה. ורצית להתירה מפני שמצאת בהלכות טרפות שחבר הרב רבי מגוח ברבי שמעון בדרשי ו"ל¹ שהעיד שהיו אוכלין אותה בגרבונה, ולא הניחוך טבחי דמתא. תשובה אנו אין לנו אלא מה שכתב הרשב"א ו"ל צספר תורם הבית² ו"ל, הורו משמן של גאוים ו"ל

עוד שאלת על סירכא שבא לידך שהיתה האומה והאונין דבוקות לצלעות ולשרדה ולטרפוש הכבד וללב בלא פלוש כלל, והיא הנקראת פולמונד"ה. ורצית להתירה מפני שמצאת בהלכות טרפות שחבר הרב רבי מגוח ברבי שמעון בדרשי ו"ל¹ שהעיד שהיו אוכלין אותה בגרבונה, ולא הניחוך טבחי דמתא. תשובה אנו אין לנו אלא מה שכתב הרשב"א ו"ל צספר תורם הבית² ו"ל, הורו משמן של גאוים ו"ל

סימן פו

צפ"ג גיד הנסה⁴ דחמכיה ומלחיה אפילו לקדרה שפיר דמי, תלייה בשפודא מידב דאיב ושרי. ומשמע אפילו בלא חתיכה ומלחיה. ואותציה אגומרי דפליגי בה ר"א ורבינא אפסיקא הלכתא דמשאב שאיבי ליה ושרי. וכן צוה"מ מפרקתה של צמנה קודם שחלא נפשה שאמרו צפ"ג כל הצער⁵ הרי זה מכביד את הצער וגזול את הצער ומצליע דם צאצרים לפי גרסת הרי"ף ו"ל⁶ דגרים מהו למיכל מיניה צאומאל וסקלא צתיקו ולחומר. משמע דדוקא צאומאל דהיינו חי בלא מליחה. אבל בללי, אי נמי לקדרה על ידי מליחה פשיטא דשרי, דנראה שאיבי ליה ומלחא מפיך ליה. שאע"פ שאין כח צמלח להוציא הדם הנצנע הבא ממקום אחר מוציא הוא אם זה.

ראע"פ שרש"י ו"ל⁷ ל"ג למיכל מיניה צאומאל אלא קתמא מהו למיכל מיניה. ולפי גרסתו בכל ענין אסור בין ללגי בין לקדרה על ידי מליחה, כבר דחו דבריו המפרשים

עוד שאלת מה שנהגין שלא לאכול בשר שעמד שלשה ימים שלמים בלא מליחה, ואין מתירין אותו אלא לצלי. מאין יצא להם זה, כי לא נמצא לרמב"ם ו"ל.

תשובה אמת הוא שלא נמצא בחז"רי הראשונים ו"ל וגם לרשב"א ו"ל בחז"רי. אבל הרמב"ם ו"ל¹ כתב שכך נמצא בחז"רי הגאונים ו"ל שאין דמה יוצא ע"י מליחה. וכתב אבל ללי אומר אני שהוא מותר. דם הצאצרים שלא פירש מותר, ואם יוצא ע"י האש נראה שאיב ליה ע"כ. וכ"כ צספר אורחות חיים². גם צספר יו"ד³ כתוב ו"ל, כתבו הגאונים צסר ששהה ג' ימים מעת לעת בלא מליחה נמיבט דמו צמוכו ולא יצא עוד על ידי מליחה ואין לאוכלו מצויל ע"כ. וצנצנלוונה נהגו לאוסרה אפילו לללי. והיא חומרת ימירה, ואפילו לאסרו לקדרה ע"י מליחה, דלא גרע מאומאל דאסמיק שהוא אדום צומר וכך שהדם נצנר צמוכו דאסמיקא

פה 1 נראה שהוא רבינו מגוח בעל ספר המנוחה על הרמב"ם. וראה בספר המאורות חולין מח, א, שכן פסק רבו של רבינו מגוח, ועי' מכוא לספר המנוחה. 2 בית שני ש"ג. 3 תשובה זו מובאת בכ"י יור"ד סי' לט ד"ה בפרק פו 1 הוא מהר"ם רוטנבורג, מובא בתשב"ץ (קטן) סי' שמב. ועי' שם בס"י שמג. 2 חלק שני הלי איטורי מאכלות סי' צה. 3 טור סי' טט. 4 חולין צג, ב. 5 שם קיג, א. 6 חולין שם פ"ח סי' תתנו [מב, ב]. 7 חולין שם.

פד 1 שמות כג, א. 2 מגילה כא, א. 3 רמ"א אר"ח סי' תרט"ט. 4 כ"כ הר"ן מגילה שם בשם אחרים מפרשים. 5 כן מדייק הר"ן שם מדברי רש"י ד"ה ואין מוסיפין. 6 ד"ר הובאו להלכה בשו"ע אר"ח סי' רפב סעי' ב. והרמ"א שם הביא דעת רבינו אפרים (במרדכי) שלחי מגילה סי' תתלא) דהולק ואוסר. ועי' רמ"א סי' תרפג סי' ושו"ת נוב"י אר"ח סי' טו וביד אהרן סי' רפב בהגב"י. 7 הלי טו.

אין כאן צרכה שהיא מחוייב

גשמים ממלא והורין ששאיבה ז ר"א צ"י קצ גס הרשב"א ו להחמיר. גם שיש צו עשרים אב חוק למקוה ולא צו מדברים מז לאלף סאה צ מ' סאה מן וי גשמים ונפלו ונעשו שאובין, כשר, ששאיבה רוב שעור מקוה יכוח כלה כשרה הסוגיא שם.

רו שא"צ שיהא לא צנלי וסופך וה כשר. וכן כל שהרי כל המים י שפעה מעשה

עלה¹⁵ וכן דמי צמחונה¹⁶ דאין י פחות משלשה די גולה¹⁸ שכן פחים¹⁹.

רי"ף. ובתוה"ב שם יל שהוא טובר כן וח, א. 6 יב, ב. שרה. ועי' ר"ש שם אחרי שאילתא צו, : בספר בעלי הנפש זגותיו לספר בעה"ט זמים שם עמ' סב. 16 ח"ה סי' ט. (כ"ר אליהו) אות ג. רבינו פרוץ (קר עמ) : דיני טבילה (נד עמ) יור"ד סי' דא אות ק.

פ

שו"ת

סימן פו—פח

ריב"ש

ו"ל⁸, דאם איתא דאין לו תקנה כי היכי דאמר גזול את הצדקה, הוה ליה למימר מאכיל דם את הצדקה דחמיר טפי. אלא ודאי ללגי ולקדמה שרי, ולאומנא בלמוד הוא דאסיר. ומשום אומנא בלמוד דלא שכיח לא הוה ליה למימר ומאכיל

דס את הצדקה. וכן אמרו בפרק הזרוע⁹ גבי מוטין שבלתי שמוטין צין ללגי צין לקדמה על ידי חתיכה ומליחה. ובשר זה שנשמה ג' ימים לא גרע מכל הני. אלא שראוי לחוש ללגי לדברי הגאונים ו"ל ואין לפרוץ בדבר. וכ"ש במקום שנהגו¹⁰.

סימן פז

עוד שאלת מ"ש חו"ל¹ על משה ועל אהרן ע"ה כל זמן שמזכיר מיחתן מזכיר סורחנן. משל לשתי נשים שלוקות בב"ד אחת קלקלה ואחת אכלה פגי שביעית וכו'. והקשית וכי פירות שביעית אסורים הן בהנאה, והלא נתנו לאכילה, שנאמר² והיתה שבת הארץ לכם לאכלה. ולא אסרה תורה אלא שלא יהיו מחזיקין בו כשאר הקציר כבעל הבית. א"כ זו שאכלה פגי שביעית למה היא לוקה.

מדכתיב בקרא³ תאכלנו את מצותה, עד שמהא מצותה, כדאיתא בתו"כ⁴, ומ"ש לרמב"ם ו"ל פ"ד⁵ מהלכות שמיטה ויוגל. ומ"מ אין זו מלקות מדאורייתא דהא לית בהו לאו מיוחד. ולוקה שאמרו ר"ל מכות מרדות דרבנן. ובכמה מקומות הזכירו חז"ל מלקות. ור"ל מכות מרדות. אבל פירות שביעית מותרין הן עד שעת הצעור כל שיזכה בהן מן ההפקר כשאר הנשים, ושיאכלם בקדושת שביעית. והו מה שנראה לי בשאלומיך ותחמתי שמי יצחק צ"ר ששת זלה"ה.

תשובה לא אמרו שאכלה פירות שביעית אלא פגי שביעית. והפגין אסורין עד שיגיעו לעונת המעשרות.

סימן פח

עוד ברשך לרבי שמואל חלאיו י"א הגיעני כתבך וראיתי כי לא ישרה צעניך חסובתי¹ יען היא כנגדך. ואני בחרתי לך המשנה² הריא של ג' ארצות לנשואין וכו' אשר שאלת ממני לפרש אותה לך באר היטב. וכן עשיתי והארכתי בה וכל עניינה כלליה ופרטיה בלשון מצואר. וכל דבריה נכוחים למדין. ואם הם כנגדך מה אעשה לך. הלא מעגך תעוז ארץ ויעחק אור תורה ומשפטיה הישרים ממקומם. ואם לא ישרו צעניך מיסדס ראם ויסקרם הכינים וגם חקרים. ויאמר לאדם ואשר לא בחרו גם טפס כחלב לבס. וכבר אמר הנביא³ כי ישרים דרכי ה' וכו'. אמנם לו חכמת והשכלת בדברי משובתי כראוי לכל משכיל מדע כי איננה כנגדך. לפי שאני בארתי שהנשוא אשה אינו יכול להוציאה ממלכות הנשואים למלכות אחרת וכו'. וכן לשון המשנה² שלש ארצות לנשואין. וא"כ הכל תלוי במקום הנשואין. ולפי מה ששמעתי מאודומיך אחר התקירה אמה לא נשאת אשתך צעיר ברשך, אבל הוציאה אלך למיורקה ושם נשאת אותה לדעתה ולדעת קרוביה. ושם קבעת דירתך עמה ימים ושנים. עד בא הגזרה אשר הוכרחתם לנאת מן המלכות הוא אמה והיא ולעבור ארמות ימים, כמו שעשו רבים אשר הרחיקו נדוד

לקצות הארץ מהם לקצה המזרח, ומהם לקצה המערב למלט נפשם מיד שאלו ולעבוד את ה'. וא"כ כשיצאה עמה מן המלכות ההוא שהוא מקום הנשואין ומקום דירחכס, היה צריך וצדשותך להוליכה לאיזה מקום שידמין לך, מצלי השגחה למקום הנשואין אם טוב ואם רע זה ממנו, שהרי מחו"ל מעלין לא"י, ואפי' מיפה לרע. וכן ממקום שרובה כוחים למקום שרובה ישראל. א"כ לומר מסוך ההפכה מארץ גזרה שמוציאין ואפי' למדבר מלון אורחים. ואם היה מקרך שבאת למקום מולדת האשה ומקום בני משפחה ועמדת וישבת שם כימים אשר ישבת. ועמה לא איתדר לך ואין לך צו הלכה ודי חסוך, הרי צריך להוציאה משם ולהוליכה לעיר אחרת⁴ כאשר היה בתחלה צלחתס ממיורקה, ואע"פ שזה המקום הוא מקום מולדתה וצני משפחה, לפי שאין משגימין בזה, אחר שאינו מקום הנשואין⁵. וכבר נתתי צעמ הנשואין לעוזב קרוביה ומשפחה ולהיות אלך. וכ"ש שהמקום שדעתך לקבוע שם דירתך הוא מקום תורה וחכמה יותר מן המקום שאתם דרים שם עתה, וקהלה גדולה ממנה כפלי כפלים. וקרוב להיות דומה למה שאמרו בתוספתא⁶ הוציאה הרי"ף ו"ל בהלכות⁷ מוציאין מעיר שרובה כוחים לעיר שרובה ישראל.

מה שהוקשה שהמקדש עגמו. ושאלו יי השם דהוי צרי כיון שכבר היל קוטרין זה אי שנהגו לחזור ו קדושין היה הצרכה אין נר הימה מקודשנ אומר אני ל אמרת בתחלת החשוב השליט, שעתה צסוף השאלה שהיו מקדשין

עוד שאלת מ כתמר על חייבי לאו כדכתיב¹ ארבע את הארבעים. ואינו עושה מו מכה משולשת. מספר ובלא או בדברי תורה ו שיחמירו וילקו והעובר על ד"ו יענש על דבר הרמב"ם ומצא כתוב אינו לוקד העובר על דבר תשובה דע כי מן המכות על לשנים, ושנים לו

פ"ח 1 לעיל סי' פ"א, וראה להלן סי' קע"א. 2 כתובות פ"ג מ"י. 3 הושע י"ד, 4 רמ"א אהע"ז סי' עה סע"א. 5 רמ"א שם. ועי' דר"מ אות ה. [וראה לעיל סי' פ"א הערה 4]. 6 כתובות פ"ב ה"ה. 7 כתובות פ"ג סי' ת"א [סה, כ].

8 ר"ן שם ד"ה ואבעיא לן. 9 שם ק"ג, א. 10 עיי' ש"ך סי' סט סק"ג. פ"ז 1 יומא פ"ו, ב. 2 ויקרא כ"ה, ו. 3 שם, שם, יב. 4 פרשת באר פ"א פ"י. 5 צ"ל: פ"ה ה"ל טו.

תורנית

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

תורה

כו

שערי

דיני מליחה

דורא

הגהות

מבוא שערים

(א) שמעתי שבמקום הגאונים נהגו כששהה הבשר בלי מליחה ג' ימים או יותר (ב) [א] לשורות במים פושרין כדי שיתעורר הדם ויפלוט ע"י מליחה עכ"ל מהר"י טרושיין.
 (ד"ק) ואם היה מותר הי' (א) הגאונים (א) כתבו שכל בשר ששהה ג"י שלימים מעל"ע שלא נמלח אנתקשה זו דמה בכך שלא יפלוט מותר מ"ו אך מהר"א לא רצה לסמוך על הגה זו אפילו לצלייה ע"כ.
 (ד"ק) מ"כ בשם מו"ה יעקב כ"ץ מה שמהר"ם לא התיר לבשל הבשר ששהה בלי מליחה יותר מג"י זהו דוקא שלא הורח במים כלל תוך שלשה ימים ולא נמלח עד אחר שלשה ימים

א נתקשה הדם בתוכו כו' צריך שתרגיש שיש כאן נוסחאות מתחלפות כי במקצת ספרי רבינו כתוב נתקשה הדם בתוכו ושוב אינו יוצא על ידי מלח אבל ע"י בישול יוצא ואסור לבשלו אמנם סי' ד' בתלמוד לא מצינו חומרא נראה שגם לבשל היה ג"י שלימים מעל"ע שלא נמלח אנתקשה זו דמה בכך שלא יפלוט מותר מ"ו אך מהר"א לא רצה לסמוך על הגה זו אפילו לצלייה ע"כ.
 (ד"ק) מ"כ בשם מו"ה יעקב כ"ץ מה שמהר"ם לא התיר לבשל הבשר ששהה בלי מליחה יותר מג"י זהו דוקא שלא הורח במים כלל תוך שלשה ימים ולא נמלח עד אחר שלשה ימים

מכונות ועפרת שלמה

[א] ושמעתי בגבולינו שאנו לא נוהגין כן וגם משמע שמהר"ם הי' מצוה לאכול בצלי ולא בשום היתר אחר כנ"ל [ג] ע"ש כה"צ ס"י פ"ה וקנתי מוקן מורה סולס שקבל כן מוקיים שלפני ע"ן לנחוג כן ע"כ.

שערי בינה

ע"כ בספק שריית מעל"ע יש להחזיר אף לבישול דלא כהפמ"ג בס' ק"ה שפתי ב' שכתב דאין להקל בזה במ' כבוש. הנה כל דבריו במלים בס"ק זה והמעיין יראה שכונס דבריו בעו"ה וח"ו לא כוונתי לקטור רק שלהלכה לא פסקין כו' חיים שכן ב' תה"ח ולא ראה דברי או"ה שער ל' דין א' ב' שם שנקורן של דברי הפמ"ג בנו על או"ה הג"ל.
 עוד אעורר שבת"ח כלל מ"ו דין ח' ב' דין בשר שמלא קרח וכפור כו' ג"כ מוחזק שבמקצת דפוסים הי' כתיב זה הגה בשער שמיני לכך ב' תה"ח שם וכש"ע סי' ס"ח סעיף י"א ורמ"א שם, ומענה לפי מה שביארנו דמה שנשאר בתחובה יוצא ע"י מליחה והש"ך ריש סי' ס"ט ס"ק מ' באמת מתיר אף לקדירה, ובס"ק ס"א דלא התיר רק לצלי ודך פשרה עשה לחלוק כבוד לרש"ל שאוסר כבוש לגמרי כבישול מעתה מש"כ הפמ"ג מ"ו ל"ו וש"ר ס"א לא התיר רק לצלי או למלוח ולבשלו בקדירה שיה' בו ס' הא לברה אין לבשלה דשמה לא יצא הדם ע"י מליחה דכבוש ה"ה כמבושול ובישול יוצא, וכן הקשה המקדש מעט ס"ק צ' באמת קשה הא אנו בררנו ובאמת ע"י מליחה היה מותר לכ"ע לבשלו בקדירה רק רש"ל אוסר ובאמת פסקו של המ"ו ל"ו כמין חומר להחזיר במליחה לבישול אף בלי הפמ"ג רצ"ע לכאורה על הש"ך ס"ק ס"א אבל באמת יגעתי גיעה רבה ועלה ברעיוני דהפמ"ג לשיטתי' במ"ו ס"ק כ"ט בנתבשל ונפל לקדירה אחרת שאין בה ס' אוסר והחזיר מחד לדעת המחבר דמעט איקלש ונתיישבתי הא תינה כבישול דאין מליחה מעל"ע אבל כאן האיר לנו מ"ו מ"א והגש"ד בשם מהר"ם ביש ס' במים מה שיצא נתבטל ומה שנשאר יצא ע"י מליחה אין לנו להוסיף חומרות שהיא צריך אחר מליחתו ליתנו לקדירה שיה' בה ששים נגד התחובה מה שלא ב' הת"ח ולא הלכוש ובמחבת' דהפמ"ג אם הי' בחיים הייתי הן לפני בתלמוד לפני רבו בקרקע שהפריז על המרה בחומרא אשר אינו נתקבל על הלב.

ביאור ר"י קרעמניץ

(א) הגאונים כתבו שכל בשר כו' ושוב אינו יוצא ע"י מליחה [א] ע"י בישול יוצא על ידי מלח הגאונים הוא אלא איהו הגה כי הם אוסרים אפי' לצלייה - (וד"ל נאמנו לימא רק שני אינו יוצא ע"י מלחה ולאסור עכ"ל) משום דהם סוברים כיון דאינו יוצא ע"י מלח ה"ה דאינו יוצא ע"י צלייה וכן הוא בכת"י בגליין ד"ו שכ"ד ע' שי"ג. ורבינו כ' אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו לאסור אפי' בצלייה אלא להתיר בכל ענין אפי' בבישול שהתלמוד סובר שמלח מוציא דם, וא"ת הגאונים שאסרו אפי' לצלי למה אסרו דמה בכך שלא יצא הא היו דם אברים שלא פי' ומותר. אמנם כמו אבל מהר"ם ז"ל הוא המכריע ע"י צלייה מותר ע"י בישול אסור. מאחר שיצא הדבר מפי הגאונים ר"ל הגאונים אסרו אפי' לצלייה [ג] ע"י בישול אסור דקאמנן לאו מדברי הגאונים הוא. ורבינו כ' אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו אלא להתיר בכ"ע אבל מהר"ם ז"ל חילק בין בישול לצלי והוא כפשר וסביר לחלק כמהר"ם לכה"פ ושלשה דיעות בזה ודו"ק ב' (ב) ושמעתי בגבולינו אין נוהגין כן וכן שמעתי שמהר"ם היה מצוה לאכול בצלי ולא בשום היתר אחר.

ודע שש"ש המחבר סמ"ו יש אוסרים כ' פ"ה שיש פוסקים המתירים הוא ר' חיים מווינא וכלל מסור לנו הדב"י מביא כל הדיעות וכאן בש"ע כוונתו להוציא מרעת ר"ח כמ"ש ח"ח לענין הלכה לא פסקין כ"ה. ופ"ה ס"ק נ"א סמך על פוסקים דמקילין לצלי ואף זה לא ב' בסתם אלא בשם י"א משום שיש פוסקים שמתירין אפילו ע"י מליחה עכ"ל ולהוציא מר"ח כ' הש"ע דלא פסקין כן וי"א לאכלו כ"א צ"ל.
 [א] במים פושרין, באו"ה כלל ב' דין א' בשם מהר"ם בשר ששהה ג"י בלי מליחה אסור לקדירה בכל הרוחה ומליחה ואפי' בהדחת פושרין, והוא מרגליות יקרה מ"ו ומפנינו עיי"ש ושום א' מהפוסקים הבי' ות"ח ור"מ ורש"ל שרגלין להביא את או"ה אבל גם הבי' שלא ראה האו"ה הי' לו להביא את מהר"ם עכ"פ.

שחדע דלפי בתוכו ושוב צריכין לומר והמשך דבו שמאחר שהנ סתם ולא דאסרו בכך לקדירה בין שנהגו בברצו סי' פ"ו לפ בתלמוד לא דמה בכך ש פירש ומותר שדרכו בו ד ענין כי אמר רבינו ומהר" דאסרו אפי' לבשלו אמנם ושלשתן לדב ע"י בישול. שום טעם לו אם כן למה שהם לא אס זו ולאסור ע שבתלמוד לא דכריהם בטונ זה בין רבינו ובשו"ת ס' שרע חולקים על דין שנעלם ממנו דין תקנות אחרות. פושרין אינו מוג לחומרא ראוי לי גופיה כאן סק"א למניף מצרף לה ובשו"ת כ"י מהו [ב] אמנם. ה אבל לצלי מותר. צלי ולא לבשלו. כו' ג"כ לצלוחו לצלות כי כן ב' ביניהם

מבוא שערים

שתדע דלפי הנוסחא אחרונה שכי' בה נתקשה הדם בתוכו ושוב אינו יוצא אפילו ע"י מלח ואסור כו' צריכינן לומר שרבינו חולק על הגאונים דלעיל והמשך דבריו כך הם

שמהאר שהם אסרו הבשר הדם בתוכו * ושוב אינו יוצא ע"י מליחה אבל כשהודח סתם ולא חילקו משמי' [אבל על ידי בישול יוצא] ואסור [לבשלו] דאסרו ככל ענין בין (ב) [ב] אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא לקדירה בין לצלי וכמו

שנהגו בברצולנא לאסרו אפי' לצלי כמ"ש בריב"ש סי' פ"ו לפיכך השיג עליהם רבינו וכ' אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו לאסור אפי' לצלי דמה בכך שלא יפלוט הא הוי דם איברים שלא פירש ומותר אבל מהר"ם דרך בדרך אחרת ממה שדרכו בו הגאונים דלעיל שהוא לא אסור בכל ענין כי אמר ע"י צלייה מותר כו' ולפ"ז יהי' דעת

רבינו ומהר"ם רבו מסכימין דרבר אחד דבישול אסור ובצלי מותר ושניהם חולקים על הגאונים דלעיל דאסרו אפי' לצלי אבל לפי נוסחא שכתוב בה ושוב אינו יוצא ע"י מלח אבל ע"י בישול יוצא ואסור לבשלו אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו והי' דעת רבינו ומהר"ם גם כן כדעת הגאונים דלעיל ושלשתן דרבר אחד נתכוונו. והמשך דברי רבינו כך הם אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו לאסור ע"י בישול. ומ"מ אל יחשוב חושב שאין ממש בדברי הגאונים בדין זה ולומר שמהאר שהם לא נתנו שום טעם לדבריהם שיהא ראוי לסמוך עליו לאסור על ידי בישול. וגם בתלמוד לא מצינו חומרא זו אם כן למה יש לנו לנהוג כמותם ולמשוך אחריהם הלא יש פתחון פה לבע"ד לחלוק ולומר מאחר שהם לא אסרוה אלא לבשל משמע אבל לצלי מותר וא"כ יש לדקדק למה יש לנו להתמיר חומרא זו ולאסור על ידי בישול יותר מעל ידי צלי דמ"ש בישול מצלי. כי אין זה ממה שיקשה שאעפ"י שבתלמוד לא מצינו חומרא זו וגם הם סתרו דבריהם ולא פירשו שום טעם אבל מהר"ם ז"ל חיוק דבריהם כטוב טעם ההודיע שדינם דין אמת ע"י צלייה מותר כו' ולפ"ז לא יהי' שום מחלוקת בענין זה בין רבינו והגאונים ומהר"ם ושלשתן לד"א נתכוונו ועולין בקנה אחד. ועו"ל דברי רבינו באופן אחר ונלאיתי לכותבו וקצתני במקום שהי' ראוי להאריך.

שערי בינה

ובשור"ת ס' יהושע ס' ג' קבע מסמרות להחיר בשומן לפושרו במים חמין כשהו גי' וסמך על הגש"ד בשם מהר"י טרושין דכאן מאחר שהב"י לא הביא שום חולק ע"ו. ופלא הלא בש"ע לא הובא דין זה וגם כל האחרונים חולקים על דין זה הגש"ד והר"ם והרש"ל ובש"ד ד"ק שער ה' ע"ש. וידוע שהב"י קיבץ כל הדיעות כב"י שלא יאמרו שנעלם ממנו דיעה זו ומה שלא קבע בש"ע להלכתא אין לסמוך. והאחרונים החו"ד ויד אפרים ורע"א לא הקילו בכך וכ' הקנהו אחרות. ובד' יהוד' ח"ד בהשמשות כסופו חולק ג"כ כנ"ל וכבר העתקתי דברי או"ה הג"ל בשם מהר"ם שהודחת פושרין אינו מועיל ומי לנו גדול ממהר"ם רבו של הרא"ש וכל אחרונים פה א' ורש"ל ריני מוליהא בשער ה' כ' רק לחומרא ראוי לזל בחריה דמהר"י טרושין אף נגד המהר"ם משמע ולא לקולא וכאן הר"ט מיקל ומהר"ם מחמיר. ורש"ל גופיה כאן סק"א חולק על מהר"י וכן קיבל מוקנים שאין לנהוג כמהר"י ובר"ת ס"ק ר"ו מאריך בזה והביא מצ"צ החדש לסניף מצדף להשהות בפושרין ולמלחה ולחלטה ברותחין, וע' שו"ת רע"א ל"ה ובזכרון יעקב על השפתי סק"א זה לשונו ובשרית כ"י מהגאון ר' ליב צונץ בעל גט מקושר כ' להריח ולמלחו ואח"כ ישלכנו במים רותחין שמעלין רותחה היטב. ולענין שומן שלא הודח תוך ג"י העלה הפמ"ג והמתו"ב לאסור אף בהפ"מ.

[ב] אמנם. ודע שאף ששמי' לי למטרה הפנים להעתיק כרפום האתרון ואסלאוו אולם כאן סי' ד' מרפסי ואסלאוו הכניסו בפנים כמה גירסות וקלקלו יותר ממה שחקנו כי הכניסו הגי' אבל ע"י בישול יוצא ואסור משמע אבל לצלי מותר. והאידך אמר אח"ו אמנם בתלמוד כו' ומותר הנה לצלותו ולא לבשלו ואח"כ אמנם מהר"ם פסק לאכלו צלי ולא לבשלו. א"כ לגי' זו הגאונים לא אסרו רק לבשלו ואמנם בתלמוד כו' מתיר לצלותו ולא לבשלו. אבל מהר"ם פסק כו' ג"כ לצלותו א"כ כל השלוש דיעות בהרא מחתא מחתינהו א"ו גי' ר"ו הוחר מחוורת דעת הגאונים אסור סתם. אף לצלות כי כן כ' סתם אסור ואח"כ אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא ומותר אף לבשלו: ואמנם מהר"ם הוא ריעה ג' המכריע ביניהם כעץ פשר לצלי מותר לבשול אסור עתה יוכן היטב דברי השערים וענין רי"ש א' וחבין יותר.

הנהרות

אבל אם הודח או שהה במים תוך שלשה ימים מותר לבשלו והטעם כששהה שלשה ימים בלי מליחה דאסור משום דאז מתקשה הדם בתוכו ושוב אינו יוצא על ידי

מליחה אבל כשהודח סתם בנתיים או מתרכך הבשר ויצא הדם על ידי מליחה אפילו לאחר ג"י והוא

הי' תלמידו של מהר"ם עכ"ל. [והוא כמו שכי' בפנים השערים אמר לנו הר"ש ש נשם רבינו יתק מזה. וכמז בהקדמת ע"י ר"ו ע"ה דגם זה נשם הר"ש הי' הנה והכניסו בפנים השערים].

(ב) אמנם בתלמוד כו' מבית עקד (קאסאנאטעמא) של העיר ראם - מורי מו"ה נתן אומר דטעם

ובצלי מותר ושניהם חולקים על הגאונים דלעיל דאסרו אפי' לצלי אבל לפי נוסחא שכתוב בה ושוב אינו יוצא ע"י מלח אבל ע"י בישול יוצא ואסור לבשלו אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו והי' דעת רבינו ומהר"ם גם כן כדעת הגאונים דלעיל ושלשתן דרבר אחד נתכוונו. והמשך דברי רבינו כך הם אמנם בתלמוד לא מצינו חומרא זו לאסור ע"י בישול. ומ"מ אל יחשוב חושב שאין ממש בדברי הגאונים בדין זה ולומר שמהאר שהם לא נתנו שום טעם לדבריהם שיהא ראוי לסמוך עליו לאסור על ידי בישול. וגם בתלמוד לא מצינו חומרא זו אם כן למה יש לנו לנהוג כמותם ולמשוך אחריהם הלא יש פתחון פה לבע"ד לחלוק ולומר מאחר שהם לא אסרוה אלא לבשל משמע אבל לצלי מותר וא"כ יש לדקדק למה יש לנו להתמיר חומרא זו ולאסור על ידי בישול יותר מעל ידי צלי דמ"ש בישול מצלי. כי אין זה ממה שיקשה שאעפ"י שבתלמוד לא מצינו חומרא זו וגם הם סתרו דבריהם ולא פירשו שום טעם אבל מהר"ם ז"ל חיוק דבריהם כטוב טעם ההודיע שדינם דין אמת ע"י צלייה מותר כו' ולפ"ז לא יהי' שום מחלוקת בענין זה בין רבינו והגאונים ומהר"ם ושלשתן לד"א נתכוונו ועולין בקנה אחד. ועו"ל דברי רבינו באופן אחר ונלאיתי לכותבו וקצתני במקום שהי' ראוי להאריך.

ש"ז וח"ג
ש"ז וח"ג * ד"ק טוב אינו יכול לל"ה ע"י מליחה כ"י בגלגון ד"ו שכ"ד ה"ה ע"י צלי ד"ל טוב אינו יוצא ע"י מליחה ואסור כ"י מיינען הדם נתקש' כמזכר וטוב אינו יוצא ואסור - ומי"ש א' הביא כ' גי' ויש כנ"ל עוד גי' אשר לא הביא הר"ש ה"ה גי' פשוטה מ"ל דהגאונים אפרי אפי' לל"ה והש"ד כ' אמנם לא מצינו חומרא אף לצול ומהר"ם הכריע בין השערים והגאונים ראה נא בגלגון ד"ו שכ"ד דבר פלא זה לשונו אבל מהר"ם זה אינו מדברי המחבר עד יומר מגי' ימים מעלי"ע וק"ל ארע"י ארע"י גאונים ומהר"ם סני כמו ר"י מדורא ש' אמנם בתלמוד כו' ולא יזיתי להנייה בטום אופן.

יש שיש כאן רבינו כתוב על ידי מלח בישול יוצא שלו אמנם מצינו חומרא שלא יפלוט אברים שלא יק בעל אגור בתוכו ושוב זמנם בתלמוד א יפלוט הא י ע"כ וצריך

ו בשום היחר וג קן עכ"ל.

אינו יוצא ע"י ד"ן לאו דברי אפי' לצלייה ומה ואסור עכ"ל ע"י מלח ח"ה ליון ד"ו שכ"ד צינו חומרא זו אפי' כבישול גאונים שאסרו צא הא הוי דם ל מהר"ם ד"ל ול אסור מאחר ים אסרו אפי' י הגאונים הוא. זומרא זו אלא קן בישול לצלי ושלשה דיעות נהגין כן וכן צלי ולא בשום

ו"ד מתיר לדעת ו"ד בשם מהר"ם ור מליחתו ליתנו ו הייחי דן לפניו

לנו דהב"י מביא ז ס"ק נ"א סמך ג"י מליחה עכ"ל

ל הדחה ומליחה ז"ח ור"מ ורש"ל פ.

כח שיערי דיני מליחה דורא

הנהגות

דיני מליחה

מבוא שיערים

ש"ב וח"ג
 (* ועומד פי' הגה
 ללוחה אכל לא
 לנשלה ע"כ ר' אלי
 ללחן דלמיה ב"י
 ע"ן שם הגה אינה
 נכונה ומי טעני על
 פנים שאמר מותר
 וכי הוא דוק ללוחה
 אכל לא לנשלה כי
 אכל לישני דה"ל
 חומס נתלמד לא
 מלני מותר וזו
 משמע שחמה דכל
 ענין היא מותר אפי'
 לנשלו וכן משמע
 לישנה דלמס
 מהר"ם פסק י"ל
 ע"ל ד"ב וד"ל למח
 לל

זה ל"ש להתיר לאכול הבשר רק לצלי דליכא
 חששא מרם הנפלט והנשאר הוי דם שלא פירש
 ומותר אבל בקדירה אסור אם לא יחליט הבשר
 ברותחין דנצמת הדם
 בבשר ולא יפרוש כלל.
 וקצת מצאתי סמך דלא
 מועיל המלח לבשר
 ששהה ג"י מהחוא
 דחלק בסנהדרין צ"א
 ע"ב שאל אנטונינוס
 לרבי מאימתי נשמה
 ניתנה כאדם משעת

זו דמה בכך שלא יפלוט הא הוי דם
 איברים שלא פירש (* ומותר [הגה ד"ב
 לצלותו אבל לא לבשלן] אמנם מהר"ם
 פסק כל בשר ששהה ג"י שלימים בלי
 מליחה בין בקיץ בין בחורף (ג) היה מצוה
 לאוכלו בצלי ואז יצא הדם דנורא משאב
 שאיב ב אבל לא לבשלו אחרי שיעצ

מותר דאף אם אינו יוצא
 מה בכך הוי דם איברים
 שלא פירש ומותר ומה
 שיוצא ע"י האור נורא
 שאיב ליה כי אמרו שהדם
 הנקלט בתוכו יוצא ע"י
 צלייה כו' כך היא הנוסחה
 במקצת ספרי רבינו

והנוסחה הזאת משובשת הוא בהכרח דלפי הנוסחה
 הזאת דבריו אלו סותרים זא"ז שהרי בתחלה פי'
 הטעם דבצלי מותר משום דאף אם אינו יוצא מה
 בכך הוי דם אברים שלא פירש ומותר והשתא לפי
 יצירה או משעת פקודה א"ל משעת יצירה,
 א"ל אפשר לחתיכה של בשר עומדת שלשה
 ימים בלא מלח ואינה מסרחת אלא משעת פקודה
 אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו
 שני' (איוג י) ופקודתך שמרה רוחי ע"כ [א"ס

לשנים אין למדין הלכה מפי אגדה, והשני כי רק מענין מקרה מיידי ולא מענין להכשיר מדמו. והוא עמנו הרגיש חולטנו ע"כ
 כתב נלסונו קת סמך מללחין.

(ג) היה מצוה לאוכלו בצלי. [ג] קבלתי שאין לבשלו אחר צלייה וכן נמצא בתשו' מהר"ח א"ז
 (א"ס לא מלחמי נמסו ר"ח שציינו) ואני מצאתי בשם גדול הנקרא רמ"מ שמוותר ויראה לנהוג איסור

שיערי בינה

[ג] קבלתי שאין לבשלו אחר צליה. כת"ח כלל ד' רין ב' פסק אם נבשל אחר צלייתו מותר בדיעבד, ובוויכוח מים
 חיים הנספה לוח' כי זה לשונו אכן שמעתי דבני ריינוס מן המחמירין וכן משמע במהר"י בא"י שלו שהרי
 טרמנו לבשר ששהה כמי שרייה מעליע ושם ודאי אינו מועיל בישול אחר צלייה כי יש אוסרין אף בצלי וכ"כ רש"ל
 באו"ש ועין ב"ח סי' ס"ט ס"ק י"א עכ"ל והשתוממתי עליו מי הוא המהר"י בא"י שלי. אין לומר שכונתו לאו"ה של רבינו
 יונה הוא כשער כי רין א' מתיר לבשל אחר צלייה בהריא וברין ה' בשם מרדכי כבוש מעת לעת כמים אוסר אף לצלי
 וברדאי אף לבשל אחר צלייתו אוסר, חו"ן דלא מרמי לתו לתורי. אלא לבי אוסר לי שכונתו למהר"ל בדרשותיו [נמסגו
 מהר"ל ולמי ניקח ויהי יהודה סי' ס"ט ס"ק ס"ו בארוך מעתיקו וז"ל כי מהר"ל בשר ששרה כמים ונשחחה מעליע אסור
 לבישול ובצלי מותר ואחר הצלי אסור לבשלו ואם שהה רק לינה אחת וקצת היום גם לבשלו מותר וכן אם לא נמלח
 תוך ג"י אינו מותר רק לצלי ואחר הצלי אסור לבשלו עכ"ל וכתב די יהודה שכתוב שם דאינו ממדרי"ל רק נלקט מהדורא
 (טוגונו משעני זולת) ולשונו הוא לשון ש"ד ממש והוא מתיר לצלי אף באין סי' א"כ האך אפשר דאחר הצלי יהא אסור
 לבשלו דאם הצלי מוציא אף מה שנבלע על ידי כבוש מכש"כ מה שכתובו וכן לא נזכר זה כש"ד ופשוט דמ"ם הוא עכ"ל
 די יהודה, הנה נוסחאות שונות יש בש"ד. הנה בד"ק סי' פ' ו"ל וי"א שיש לצלותה ולא לבשלה. הנה זה מורה לבישול
 לחור אוסר אבל כשצלוהו ואחר כך בשלו לא מיידי, ורקדתי בכ"י שמעתיק לשון הש"ד ויש מתירין אפי' במעליע לצלות
 ולאכול עכ"ל, וזה הלשון ליתא בשום ש"ד הנדפסים ולא בכ"י שראיתי. והיה נלענ"ד לפרש דוקא לצלות ולאכול כמות
 שהיא נצלה מותר, אבל לבשלו אחר צלייתו ולאכול אינו מותר, אבל יש לסתור זה דאם נפרש הכי למה כי מהר"א
 קבלתי שאין לבשל אחר צליה מדוע הוצרך לקבלתו אם נפרש לשון השערים דוקא לצלות ולאכול מותר אלא ודאי
 משערים אין הוכחה לאסור לבשל אחר צלייתו וא"כ דברי מהר"ל בדרושו לא ברירין שמרמה בשר שלא נמלח בג"י לשהה
 מעליע כמים לאסור לבשל אחר צלייתו. ונדחים דברי הו"כמ"ח מה שרצה לדייק ממשמעות מהר"ל, רק מה שכ' ממהרש"ל
 באו"ש וכ"ח כבר כתבתי בזה דהב"ה ה' לו לתביא מיש"ש כה"ב סי' פ"ה ששם כי בהריא לאסור אפי' דיעבר ולא באו"ש
 כאן רק ממשמעות למר, אבל דע לך שדבריו ב"י וש"ע ודעה ה"ח בדין זה מוקקים שבעתיים, דהא מהר"א ב' ואני מצאתי
 בשם גדול הנקרא רמ"מ שמוותר עכ"ל. אבל דע לך שזה הרמ"מ הוא רבינו מנחם ממוחבובק שכ' עליו מהר"י וי"ל כשו"ת
 סי' קל"ג שגדול מאוד היה ועיין בשו"ת ר"י מינץ האך מפליג בשבחו הרבה פעמים. וגם בהנה קטנה דר"ש כאן תראה
 ונפלאות שמביא מאו"ה וממעיל צדק להתיר לבשל אחר צלייה.

טעם זה משו
 על ידי צלי
 אמרו שהדם
 טעם זה משמ
 שיעצ כל הדו
 ואיכא נפק"מ
 הנך ב' טעמ
 הצלייה דאיכא
 ואסור אבל ל
 שהדם הנקלט
 מהר"א ב' בהג'
 סי' ק"ס. ור'
 בהם זה הטע
 אבל אגוד בו

כשנתבשל או

(פ) וכן משמ
 הוכיח
 דאסור לבשלו
 סי' צ"א דבת' ד
 רצ"ע - [א"ס ז'
 המיני נללי דלף ל'
 אסור. דלענין ש'
 מהר"ל מדלוקר ל
 קלמנ דלף טלמי
 דלוקר נלעלו דקי
 נקדריס אכל ע"י
 כל דמו ואטילו לח
 נשאר רק דבר מו
 מדכגס אף חס לא
 נפשיטות דלף כמי
 הק"ו נש"מ מה
 מהר"ל ד'י דמשנ
 עדיפס מהל דלפיל
 יתכר מלמיה הוא

הפליג בשבט מג
 גם הת"ח וסימני
 בלי מ"ם מ"מ א
 נתחון למהר"ל
 או
 [ג] ואפשר. ז

מבוא שערים

טעם זה משמע דלא ברירא ליה שיצא כל הדם על ידי צלייה ואלו אח"כ חזר ופיי הטעם כי אמרו שהדם הנקלט בתוכו יוצא ע"י צלייה ולפי טעם זה משמע דברור ל"י שיצא כל הדם ע"י צלייה הדבר מפי הגאונים ואיכא נפק"מ גדולה בין

הנך ב' טעמי דלטעמא קמא אסור לבשלו אחר הצלייה דאיכא לחוש דע"י בישול ברוטב יצא הדם ואסור אבל לטעם ב' שרי לבשל אחר הצלייה כיון שהדם הנקלט בתוכו יוצא ע"י צלייה וכמו שכתב מהרא"י בהג"ה ד"ה היה מצוה לאכלו כו' ובתה"ד ס"י ק"ס. וראיתי מקצת ספרי רבינו שאין כתוב בהם זה הטעם הראשון רק טעם האחרון בלבד אבל אגור בס"י ר' העתיק כל דברי רבינו דהכא כשנתבשל אחר הצלייה נמי אסור מטעמים הנאמרים לעיל בבשר שהודת ולא נמלח דע"י בישול הדם פ"י ממל"מ כו' ע"כ.

הגהות

כך קבלתי (הגה קטנה) ויראה לנהוג איסור. כ"כ מהרא"י ו"ל גם נהס"ד ס"י ק"ס וכ"כ מהר"ל במשנה ז"א ועי"ש שכתב גם כן אבל ממעז' האשר"י משמע שמוחר לבשלו אחר צלייה ובדרשותיו דין שריית הבשר דטעמא הוי משום ונמלחוהו אלא או"ה שער ב' דין א' כי לכתחילה יש לחוש וכ"כ

ר' מנחם מעיל זקק ס"י מ"ה דמוחר לבשל אחר צלייה וצ"י כי ס"י לכתחילה יש לחוש להאוסרין לבשל אחר צלייה ונדענדי יש לסמוך על דברי הממירין ע"כ (ס) וכן משמע לשון הרא"ש שהרי אין מתירו אלא משום דאף אם לא יצא הדם הוי דם אברים שלא פירש משמע דלא ברירא ליה שיצא הדם על ידי צלייה, וא"כ אסור לבשלו דאפשר ע"י בישול ברוטב [נ] יצא הדם ואסור מהרא"י (כ"י ואף על פי שהס' ז"א הוא מועט וימנעל נשזים מכל מקום אין מנעלין איסור לכתחילה [נ] ואפשר אפי' כדיעבד כשנתבשל אחר הצלייה נמי אסור מטעמים הנאמרים לעיל בבשר שהודת ולא נמלח דע"י בישול הדם פ"י ממל"מ כו' ע"כ.

מבוא שערים על הגהות

(ס) וכן משמע לשון הרא"ש-ב' גם בתה"ד ס"י ק"ס הוכיח מהרא"י מלשון חשו' הרא"ש דבריו הללו דאסור לבשלו אחר הצלייה. אבל מהר"ל ב' בחשובה ס"י צ"א דבת' הרא"ש משמע שמוחר לבשלו אחר הצלייה וצ"ע - נ"ה"ה זה לשון הבי"מ דה"ש כהנ"ל על דין והגמונים ור"מ החירו צלי דאף אם לא יצא דם אברים שלא פירש מותר ולבשלו נקדיה אסור. דאפשר שאינו פולט ע"י מליחה פולט ע"י קדיה וקדוקו של מהר"ל מדאסור לבשל נקדיה אף שאינו פולט ע"י מליחה כו' ולא קאמר דאף שאינו פולט ע"י צלייה כו' משמע דוקא אחר המליחה הוא דאסור לבשלו דקיים ליה נדולו דאין פולט על ידי מליחה וצ"ע פולט נקדיה אכל ע"י צלייה שרי לבשלו משום דאין ספק ופשיטא ליה דפליט' כל דמו ואפילו אמ"ל דאפשר שלא יצא כל דמו מ"מ נגלה כ"כ לא נשאר רק דבר מועט ונעל נשזים כו' אבל מהרא"י הוה משמע ליה מדכתב אף אם לא יצא הדם לחון הוי. דם אברים שלא פירש משמע נשזיטות דלא ברירא ליה שיפלוט כל דמו על ידי צלייה, וכן כתב אחי הט"ו בשו"ת מהר"י הלוי ס"י ל"ו וכתב גם דם ללמוד וכות על מהרא"י דכ' דמשמע מהרא"ש דאסור דק"ל דהא דלא קאמר הכה"ש עדיפא מהא דאפילו שאינו פולט על ידי צלייה פולט על ידי קדיה היינו משום דמדא מתירי נקיט דמה לי מליחה או צלייה דאם פולט הניסול יותר ממליחה הוא הדין שפולט יותר מל"י מהר"י אחי הט"ו וסיים הבי"מ כפסק הבי"י, והש"ל משמע דאסור אפי' דיענדי ד"ה יצא דם ואסור ע"ש.

מבואות ועטרת שלמה

נ' יצא הדם ואסור כו' נ"ל מהני טעמא דלעיל גבי בשר שהודת ולא נמלח בס"י ב' פ"י משום דמצא מין את מינו ואסור או משום פירש ממל"מ דאותה חתיכה אסורה (אפי' דיענדי כן הוסיף הבי"מ משמעת רש"ל זה) אבל משום טעם שיוציא הדם ממנה ולא יהא בו ס' לבטלה נד"י ר"ל פ"ש ממירין ש"י הש"ד ס"י ב' אחרי שנתגטל נס' מ"ז זה אינו כי בודאי יבוטל ביון שכל כך מעט יצא ממנו שהרי יש ספק להור"א ש' שלא יצא ממנו כלל א"כ א"א שלא יבוטל אחרו מעט ברוטב אלא הטעם כדפרישית שאסור החתיכה וק"ל וא"ל דלכתחילה אסור לבשל אפי' בלא טעם שאסר החתיכה אלא משום דאין מבטלין איסור לכתחילה משום דיש לחלק שאין שם איסור עליו כל זמן שלא יצא ומשיצא מעט קודם שבא עליו שם דם כל טפה וטפה קמא בטל ודמי לענבים בעוטות בשבת ע' סמ"ג וכג"ל עיקר ז"ל

שערי בינה

הפליג בשבח מנחם מעיל זקק, ויש"ש בב"ק קרושין מביאו ג"כ ובהנה קמנה סיים בפסק הבי"י להחיר כדיעבד. וענה נוסף גם הת"ח וסימני ת"ח כדיעבד להחיר ומרשחק רמ"א בהגהותיו ש"מ דאודוי אודי ליה להמחר, ואפי' אם דרשות מהר"ל בלי מ"מ אוליג אחרי שו"ח שלו שמתיר וכ"כ אחי הט"ו דמ"א סמך על ת' מהר"ל נמצא דהוויכוח מים חיים אפי' נתכוון למהר"ל בדרשותיו ומנהגו, עכ"ז שו"ח שלו עיקר, ומש"כ מהר"ל בשם מרדכי שאין לאכלו אלא צלי ולא לבשלו אח"כ. דע דהקדמונים ה' ב' כן במרדכי כ"י קלף שלפניהם מה שבדפוסים שלנו ליתא כלל. [נ] ואפשר. דע דלרש"ל בודאי אסור כמ"ש בת"ו ויש"ש פ"ה בחריא ואפשר דהב"י שכל בלשון אפשר הוא הלוש ולא ראה דברי רש"ל שנועלמו ממנו ע"כ כ' לשון אפשר.

מפי הגאונים מים אין הדם ל להכי אסור אבל לצלי אם אינו יוצא י דם איברים ומותר ומה האור נורא י אמרו שהדם כו יוצא ע"י ך היא הנוסחא ספרי רבינו דלפי הנוסחא יי בתחלה פ"י אינו יוצא מה יר והשתא לפי

הג"ס תולשמו ע"כ

מהר"ח א"ז לנהוג איסור

בר. ובוויכוח מים כא"ז שלו שהרי בצלי וכ"כ רש"ל לאו"ה של רבינו ם אסור אף לצלי בדרשותיו [נ]מנהגי זהה מעל"ע אסור וכן אם לא נמלח רק נלקט מהדורא י הצלי יהא אסור ן דמ"ם הוא עכ"ל זה מורה לבישול י במעל"ע לצלות לוח ולאכול כמות י למה כ' מהרא"י מותר אלא וראי נמלח כג"ל לשרה מה שכ' ממהרש"ל דיעבד ולא באו"ש א"י כ' ואנו מצאתי מחר"י ווייל בשו"ת דרג"ש כאן חראה

וחו הרא"ש להחיר "ת ס"י ל"ו שצירח ם בשה"ג להחיר"א

ש"ג וח"ג
 * ד"ק ד"ב ד"ו
 קי סג"י דסג"מ למוד
 ודק המדכי מולס
 ניקוק, מולס ד"ו
 ש"ח שז"י סג"י
 נסג"מ וכן במדכי
 משטיס נשמע
 שמלי בניקוק ס"ו

הגהות

מבוא שערים

(ו) דבתר ג' ימים אין הדם יוצא ע"י מליחה ובדברי מהר"ם דהכא לא כתב זה הטעם האחרון [דס"ר] יואל הלוי קיבל מדורות אלא רק טעם א' בלבד וכן נמצא בת' מהר"ם ס"י ראשונים שכל בשר ששהה ג' ימים מעל"ע שמ"ב ובת' הרא"ש כלל כ' דין כ"ה בשם מהר"ם שלא יניקר ולא נמלח שוב אינו פולט דמו ומהר"ם התיר לצלייה ע"כ מרדכי פכה"ב תשכ"ב תשכ"ו. ויש לעיין אם מהר"ם התיר אף לנקר ע"כ הגה.

(ז) אבל לצלי מותר ג' ודוקא אם נקרו הכשר תוך ג' ימים אבל אם לא נקרו תוך ג' ימים אף לצלי אסור, הגה אבל הרא"ש כתב שאין לחוש כי מה תלוי בניקור החלב אינו נבלע כבשר כיון שהוא קר. ובכה"ג בהגה"מ פ"ו מ"א ה"י סק"ט (פ"י) שלא הזכיר ג"כ ניקר בדברי

מכונות ועטרת שלמה

יש"ש כה"ב ס"י פ"ה נ"ל דאסור אפי' דיעבד [א"י הכ"מ ה"ט גרש"ל] כלן ממשמעם לאסור דיעבד ויזמ"י לו לנתיב מי"ט דלומל נהיה לפי דיעבדן ויש"ש כ' ובפ"ק דשבת ס"י ס"ג הארכתי בזה. וחבל בעוה"ר שלא זכינו ליש"ש שבה שלא נדפס.

שערי בינה

ביאור ר"י קרעמניץ

[ה] ד' יואל הלוי קיבל כו' כשתעין בבי" ס"ד ור"מ שם ות"ח כאן דין ט' תראה שהגה"מ פ"ו מ"א ה"י אות ט' ומדכי אוסרים. ותב"ח ס"י ס"ט ד"ה כ' הגאונים כו' מהגה"מ קלף כתב יד שמכר שם ושמעתי מאבא מארי שקיבל מראשונים שכל בשר ששהה ג' ימים ניקר ונמלח שוב אינו פולט דמו שנתקשה איסור חלב ודם שבתוכו עכ"ל. והגה"מ אות ע' שלפניו כך הניסא לשון רבי"ה כנ"ל שמעתי כו' שכל בשר ששהה ג' ימים מעל"ע שלא נמלח שוב אינו פולט דמו שנתקשה הדם שבתוכו עכ"ל ולא נזכר שלא ניקר וגם נשמע תיבת חלב מתוכו. ובמרדכי שלנו תשכ"ב כ"ז נזכר שלא ניקר ולא נמלח כו' שנתקשה איסור חלב ודם שבו כמו בבי" בשם הגה"מ. וכ' הת"ח נראה שה"י ג' זו בהג"מ וכ"כ במרדכי הנ"ל להר"א. והבי" מעתיק המרדכי המובא הנהות ג' וכתב עלה כ"י ז"ל ובהגש"ד כ' כמו אות ד' דוקא שניקר תוך ג' ימים ואם לא אסור אף בצלייה. הנה פשטות דברי מהר"ם שמתיר בצלייה יורה ד"ק בלא נמלח התיר לצלייה ומלא ניקר שחק ועל זה כתב במרדכי ויש לעיין אם מרדכי מתיר אף לניקור. ובכה"ג ס"י ס"ד אות קכ"ד שיטה כ"ו האריך לפרש הוי"ש לעיין כו' תיבת אף לניקר. וחמה שראה באו"ש כלל ב' דין א' ז"ל וכן הורה מהר"ל הלכה למעשה לצלות בשר שלא הודח ולא נמלח ולא נתנקר תוך ג' ימים מעל"ע לא מחלבו ולא מרמו ע"כ וזה ג"כ ספקי של המרדכי אם מרדכי מתיר לנקר אחר ג' ימים או אינו מתיר לנקר ולא דבר דמתיר לצלייה אלא בשניקר תוך ג' ימים אלא שלא נמלח. עכ"ל. כנה"ג בקיצור. אמר אני הדל לולא רמסתפינא לשלוח יד במרדכי לבדו הייתי אומר כי איזה תלמיד מועה כתב הוי"ש לעיין בגליון המרדכי והציגוהו המרפסים בפנים כי לגירסת ד"ק שכתב אבל מהר"ם התיר לצלייה אפי' כי לא נקרו שהרי בשר לצלי א"צ מליחה כלל וכן הוא במרדכי עכ"ל מוכח דהכנה"ג לא ראה את הש"ד ר"ק כמו שחראה בבי" ס"י ע' בחידושי מהר"ל"ח בתהותו לטור על הגש"ד שם ד"ה אם נמצא חלב צונן על דגים מלוחים החור ר"י ואני מסופק על החלב כו' (ולקמן סי' כ"ז זמני ה' נמסה דנינ מנה) ודברי הגש"ד ר"ק נאמנו מאד כי לקוחים מכ"י פאריש ואקספארד שכ' כן בהר"א יודוע משה"ג דספרי המרדכי שלנו מנומגמים במעותים (ונד"מ סי' ק"ד כ' דל"ה ה' לו נוסח אמר נמנדי) עכש"ח שארית יוסף גיסו של רמ"א סי' נ"ב כתב שש"ח המהר"ם לא ה' מחוברים בספר בימי הרא"ש תלמודו (ומשמע גם נמי המנדי והג"מ למלדיו) ואחר כך נתפרסמו תשובותיו עכ"ל. ובהרבה דפוס' וכ"י ליתא כלל כך ויש לעיין במרדכי. וזה לשון או"ה כלל ב' דין א' השיב מהר"ם בשר ששהה ג' ימים כלא הודח ומליחה וניקור אסור לקדירה בכל הודח ומליחה ואפי' כהודח פושרין לפי שהדם מתקשה בתוכו ואינו יוצא עוד אבל לצלי מותר דהא בשר לצלי א"צ מליחה עכ"ל למדנו מזה הרבה ראשית כי מפורש יוצא בלי הודח ומליחה וניקור ועכ"ל מתיר המהר"ם. ועוד למדנו שהודח פושרין הנוכר. בהגהות ר"ה שמעתי בשם מהר"ם פרושין גרחה ממהר"ם ד"ק ובר"ם סי' מ"ד ס"ק מ"ו מעתיק הגש"ד בשם מהר"א"י היכא ששהה הודך עם האלה ל"ה הוסף ד"מ ולא סמכין בזה אמרדכי והג"מ דאסרו ויש להעמיס זה. בתגש"ד שלפניו אחרי שהביא מקורם דעת הגה"מ וכן מרדכי משמע שחלו בניקור וע"כ כ' אבל קבלתי ולא חיישין לה כאלו כתב דלא סמכין אה"מ ומרדכי וגם בת"ח כאן דין ט' ואין תוששין לדברי מרדכי והגה"מ נראה מזה דהערס' ר"י הוא אמיתית דהגה"מ ומרדכי דיעה אחת להם ובשנת תרפ"ז פלפלה במכתב עם הרב הגאון רבן של ישראל מרן יוסף צבי דושנסקי שליט"א מחוספס בעת בירושלים והסכים עמדי כי המרדכי נחזק להגיה"ה רק לא באריכות ופלפל עמי מנא לי שג"י ר"ק עיקר' ואמרתי לו שאוה"ה הנ"ל מסייעני לני' ד"ק וגם כ"י פאריש

ע"ש ש"ל.
 ולפי"ו אינו מו
 לנל קנלמי דל

מעל"ע לצ

זלכ סי' שז"ח
 ניקור לאסור
 ונמקל כ' וני
 סברא אשבו
 מיד אחר ג'
 אפי' בחלב
 מהרא"י ז"
 ששהה ג"י
 דמו עכ"ל
 במרדכי וכן
 ה"י אוסרו
 של מהר"ם
 דאמרין בע
 שנתקשה הו
 דהא מליחה
 הרי הוא כו
 ימלחנו יפה
 תרתי. ולא
 דמליח כרוו
 ושביעי בהג
 (ו) שאם הוו
 ואקספארד וגם
 חם ודחיתו ש
 שלא ניקר בהג
 [ו] כ"פ כ"י
 רע'
 לבשל אחר הג'
 לבשל אחר צלי
 כלל ב' דין א'
 לא הפמ"ג ל"ב
 א"א. רק דע ש
 ובריעבר אף כו
 שעור מליחה ו
 משמע דלבשל
 הוא בלי פ"י הנ
 צ"ל ברמ"א הכי
 שגם הפמ"ג ה"י
 רמ"א בש"ע ות'

הגהות

ע"ש ש"ל. אך במרדכי הנזכר משמע דתלוי בניקור דכתב בזה"ל שלא ניקר ולא גמלח [פירש
ולפי"ו אינו מועיל הימר אף ללוי וק"ל ש"ל] אבל קבלתי דלא חיישינן לה עכ"ל מהרא"י ז"ל [הגה קטנה
אלו קבלתי ל"ם לה עכ"ל כו' כ"כ מהר"ם בעל הגה זו גם נכתבו ס"י ע"ז ס"י קל"א ועיין גא"ה ע"כ ב' ס"י א' וס"י ג'
ובדקו"ט מהר"ל ז"ל דניי עריית
הנזכר ומליחתו ונאגור ס"י אלף
קל"ה וס"י אלף ד' ונאגור בנימין

וא"כ ס"י עכ"ל ויש מי שהיו רוצים להחמיר היכא ששהה הירך ואליה עם כל חלב כליות ג"י בלי
ניקור לאסור לנקר ולצלוח דמשום דאיכא רוב חלב חיישינן לה שנבלע בו (ק"ל ומקס"ה
ומקל"ט כ' ומקס"ה) בתוכו ויראה דכיון דכ' באשר"י דחלב אינו נבלע בבשר כיון שהוא קר והך
סברא אשכח נמי בתוס' פ"ק חולין דאהא דלא ליסחיף כפלי עליו בשרא מפרשי בתוס' דהיי"ד
מיד אחר ניתוח בעוד שהוא חם אבל לאחר שנצטנן שרי כדכ' וישימו החלבים על החזות אלמא
אפי' בחלב הרבה לא חיישינן שיהא נבלע אחר שיצטנן והמחמיר יחמיר והמיקל לא הפסיד
מהרא"י ז"ל. ד"ק כך קבל ר' יואל מרבתינו וכן כ' אבי"ה בנו של ר' יואל זה לשונו כל בשר
ששהה ג"י מעל"ע שלא נקור ולא גמלח או מתקשה הדם וחלב שכתוכו ושוב אינו פולט את
דמו עכ"ל אבל מהר"ם התירו לצלייה אפי' כי לא נקרו שהרי בשר לצלי א"צ מליחה כך היא
במרדכי [וק' א"ה ע"כ דין א' כ"כ ג"ס מהר"ם] כי אמר שהדם נקיט בתוכו ויוצא על ידי צלייה ולא
הי' אוסרו אפי' שהה יותר מג"י מעל"ע לצלייה עכ"ל [ו] ועל זה שואל מו"ה ערוה איך דעתו
של מהר"ם וכי צריך למלוח בשר קודם צלייה או יש די בצלייה לחודי' ואין לפשוט מהא
דאמרינן בשר לצלי א"צ מליחה משום דהיינו בשר שהוא רך דהיינו יוצא ע"י צלייה אבל הכא
שנתקשה הדם בתוכו שמא אינו יוצא ע"י צלייה לחודא - והשבתי לו דעכ"ה כפי נמי מליחה
דהא מליחה כ"כ טוב כמו צלייה דכיון דקיי"ל שיעור מליחה כשיעור צלייה וגם אמרינן מליח
הרי הוא כרותח דצלי משמע דמליחה הוי כמו צלייה ואי הוי סגי בצלייה לכד בלי מליחה א"כ
ימלחנו יפה ויבשלונו אח"כ דהא לאחר צלייה יכול לתקנו בטיגון קדירה ולבשלו משמע דכפי
תרתי. ולא נהירא דשמא משום דקיי"ל דהאי שיעור מוציא שפיר הדם וגם ראיי' שנייה טעות
דמליח כרותח לא אמרינן לקולא שיפלוט במליחה לכד כמו בצלייה כדאי' בהגש"ד שער ששי
ושביעי בהגהת מרדכי ד"ה וחתוכה שנאסרה ססי' תשכ"ז. וגם ראיי' מכבד לרש"י דשרי על ידי
צלייה לחוד לבשלו אחר כך ולא במליחה ע"כ.

(ו) שאם הודח הבשר תוך ג"י אפילו לא גמלח, כמדומה לי שקבלתי דלא נהגינן הכי (הגה קטנה

שערי בינה

ואקספארד וגם כנה"ג שהעתיק מהר"ל המובא באו"ה, ועוד כ' דעיקר מה שכתב הב"ח בשם קל"ה הגה"מ שנחשקה החלב
ורם ודחתיו שבמרדכי כ' כב' מקומות הנ"ל שלא ניקר וגם זכר שאיסור חלב ורם ע"כ הב"י וב"ה לא הי' בנידחתם כתוב
שלא ניקר ברגה"מ רק המרפסים הוסיפו ועכ"פ הב"י ברפום שלפנינו נרם שלא ניקר. ואולי ברפום הראשון לא הי' כתוב
וזה ראה הב"ח וכנה"ג האריך אבל לא העלה דבר ברור.

[ו] כ"פ כ"א הביאו למו"ה ערוה דעל ידי מליחה וצלייה מותר לבשלו אח"כ הביאו המ"ז ס"ק ל"ב בשם קובץ וחי'
רע"א העתיק ממנו"י ומעיל צדקה ס"י י"ב ומנחת אהרן להאריך מש"ך רוצים לחלק דמו"ה ערוה סוכר דמותר
לבשל אחר הצלייה אבל לדין דאוסרין אין להתיר אפי' במליחה וצלייה לבשל אח"כ - דע שנהר"ל ס"י צ"א אף שאוסר
לבשל אחר צלי עכ"ז הביא למו"ה ערוה והמ"ז ס"ק ב' תמה על המ"ז למה העתיק את הקובץ הלא הוא הריעה של או"ה
כלל ב' דין א' ו' והכרעה ב"י דלכתחלה אין לו שום תקנה לאוכלו מבושל כמור. אם כן אין חילוק בין מלחו חחלה או
לא והפמ"ג ל"ב האריך והנה לבא על כל פרטי הדין של הפמ"ג ובפרט שהמשמרת ומגר שמים כלכלו את דברי הפמ"ג
א"א. רק דע שת"ח שכ' דאף לצלי צריך לכתחלה שיעור מליחה לאו"ה. אומר לך בפירוש כ' או"ה דמליחה מועטת סגי
ובדעבר אף בלי מליחה מועטת מותר כשנצלה ואפילו לבשלו אחר צלייה מותר. רק או"ה כתב דלכתחלה נכון למלחו
שיעור מליחה ולצלוחו ואח"כ לבשלו כן כתב גם הפמ"ג מר"כ דראב"ה וריב"א חולקים אף לצלי ומהו אף דקאמר אלא
משמע דלבשל קאמר או"ה. או אפשר דהיה להת"ח נוסחא אחרת באו"ה כמה שלפנינו ועיין רואה יראה שכוונת או"ה כן
הוא בלי פ"י הפמ"ג. ולפי הת"ח דין ב' שפ' כהכרעה ב"י הי' נראה דגם בש"ע אחר דברי המחבר שכ' ואם בשלו מותר
צ"ל ברמ"א הכי נהוג, ואולי חסר בש"ע שלנו דהא כתב המ"ז שהמ"ז פסק כדריב וכ"ה והרב רק בת"ח פ' כן אלא נראה
שגם הפמ"ג הי' לו ג"י בש"ע דרמ"א כתב הכי נהוג, וכשר"ח מהר"י הלוי אחי המ"ז ס"י ל"ו כתב זה לשונו מ"מ דא' פסק
רמ"א כש"ע ות"ח שלו דמותר אם בשלו אחר צלייה, חיונן מפורש דגם לו היה גירסא כן בש"ע ובתהזות רמ"א, וכשתראה

הטעם האחרון
בתי מהר"ם סי'
ה בשם מהר"ם
ני טעמים הללו
ותי יחד במקום
יום מקום וצ"ע.
א פירש ומותר
שהדם שנקלט
זהה יותר מג"י

תוך ג' ימים אף
חלב אינו נבלע
ל"כ ניקר בדבריו

גד וימר הי' לו להגה
ערוה"ר שלא זכינו

אבל אם לא נקרו
דם הגידין מתקשה
לא ליסחף אינש פי'
ול"ם.

א לשון ראב"ה כ"ל
עכ"ל ולא נזכר שלא
קשה איסור חלב ורם
מעתיק המרדכי המובא
י"ה. הנה פשוט דברי
ויש לעיין אם מתר"ם
ל ניקר, ותמה שראה
נתקד תוך ג"י מעל"ע
מותר לנקר ולא דבר
דמתפוגג לשלוח יד
ס"ם בפנים כי לגרסת
וא במרדכי עכ"ל מוכח
ל הנש"ד שם ד"ה אם
נמנה מסר מנה) ודברי
המרדכי שלנו מנומנים
ו ס"י נ"כ כתב שש"ח
כך נתפרסמו השו"ות
יב מתר"ם בשר ששהה
ים מתקשה בתוכו ואינו
יוצא בלי הרחה ומליחה
מרושין נראה ממר"ם
הוסיף ד"מ ולא סמכין
וכן מרדכי משמע שחלו
כאן דין ט' ואין חוששין
ז תרפ"ו לפלתי במכתב
עמדי כי המרדכי נחזן
ג"י ד"ק וגם כ"י פאריש

ש"ב וח"ב
(* אמר המעתיק
לפטר מה הי' ר'
יחזק אשר מיכר
היקוד עולה כאשר
כ' נהקדמוו בעינו
עמה והוא הי' נימי
הרא"ש כאשר יל'
הרואה מס.

לב

שערי

דיני מליחה

דורא

הגהות

ללא נהגין הכי אכל מהרי"ל כי בדיני שריית בשר ומליחתו שאם נשרה מים מוך ג"י או נמרח הדם ויולא ע"י מלח גם לאחר ג"י ואגור סי' אלף כתב ראיתי גדולים מכשרים כשפכו מים מוך ג' ימים והמכדין נמוטין הכשר מוך ג"י נמים ומנימים אותו שם שמי שעומ וזו יכול להשהות עוד ג"י אחרים, שהמים מרכיבן אותו וזו מתקשה וצנימן זאב סי' שכ"ט כמז שזה שנהגו אשכנזים להדיח מוך ג"י שנמרח היצינו לעשות וכשר המנהג ויש להם סמך מה שנתלך בש"ד שער ז' הגה שם הראש"ש בשם ר' יצחק מוזה, וזו"ה שער ז' סי' ד' כי דעקטורין נהגו לאסור ומהגין רק ללגומן אפילו לא נמרח כלל ולא נכשלו אפי' אם נשרה מוך ג' ימים שעה א' נמים מאחר שלח נמרח ע"כ וכן יראה קצת דמהגני סברא (ע) דפרישת בשם מרדכי דמאי מטרשא ליה (פי' מחזיקין ליה) ויש לסמוך עליה שלא להתיר בכה"ג מחרא"י ז"ל.

מבוא שערים על הגהות

(ע) הפרישית בשם מרדכי דמאי מטרשא ליה כו' דע לך שזה שכתב כאן מהרא"י דפרישית בשם מרדכי כו' רמז על מה שכ' לקמן בשער ח' בהג"ה ד"ה כתב בא"י כו' והדין ההוא כתוב בספרו הנקרא ל"ב שערים קודם דין זה. לכך כתב דפרישת לשון עבר שכבר פירש קודם.

שערי בינה

במשבצות בשם מנח"י דמ"ה עמוד הוא דעת או"ה דמצריך למלוח שיעור הראוי אף לצלי ואחר הצלי מותר לכשלו כו' כמחכ"ת לא העתיק יפה ולא כ"כ המנח"י רק בנו בסולת למגמה כ"כ ובמ"י לא כתב רק שהצריך מליחה לכתחלה. ומבואר באו"ה מליחה מועטת. ואם לא עשה אפילו מליחה מועטת וצלאו מותר בריעבר ולכשלו אח"כ. רק אח"כ כ' או"ה דלכתחלה ימלח כשיעור מליחה ויצלנו ויבשלו אח"כ. ובתבתי בשם ס' ראש פינה ה' מליחה להשיג על שו"ת מעיל צדקה י"ב כמו שהשיג בס' ראש פינה דאו"ה כתב למלוח שיעור מליחה קודם צליה דמצויא קצת דם ומתרכך הבשר ואלו לשאר בשר כו' הנש"ד שער ג' ר"ה אכן ראיתי כו' דבצלי א"צ הדרה ולרכך הראש שואבו ובבשר ששהה ג' חמור יותר דצריך הדרה ומליחה כשיעור וד"ק.

בר"מ סי' ע"ז ס"ק ו' ובכ"י שם הובא שער ה' ד"ק בשם מהר"ם דמצריך מליחה גמורה לצלי שמה יבשלו או ימגנו חוץ שיעור צלייתו, לכן כאן במליחה גמורה וצליה גמורה יוכל אף לכתחלה לכשלו. והנה במעיל צדקה כ' דלשון המור וכל הראשונים שכתבו שאין לאוכלו מבושל משמע שאין לו שום חיקון וכ"כ המשבצות ל"ב. אולם האו"ה סיים אפילו בהפסד מועט כו' די אם נחמיר בהפסד מועט ובפרט המ"ז כתב להתיר אחר חצי צלייתו וכ"כ או"ה להריא בסוף שער ח' שמוותר לכשלו אחר חצי צלייתו, ומש"כ השו"ת מעיל צדקה בשם יש"ש כו"כ צ"ח כמו דמליחה שנית לא מתינו יותר ממליחה ראשונה הוא הדין נמי בצליה, במחכ"ת אר"כא כמו שהגעלה וליבון מיקרי כח נוספת כן הצליה לגבי מליחה הקודמת מיקרי כח נוסף ושפיר מועיל מליחה גמורה וקצת צליה לשאר בשר למחרת למגנו או לכשל אחר כך, וכאן בשנה ג"י בלי מליחה מצרכינן מליחה גמורה וגם צלי גמורה להוציא לגמרי כאו"ה וכו' ויהי היתר גמור לכל הדיעות ובתנש"ד ד"ק שער ה' ד"ה מבאן משמע כו' תראה שמליחה גמורה כמ"ש מהר"ם וצליה גמורה לכתחלה כשצולין אותו היטב או מותר למגן וכן התירי עכ"ל ד"ק וה"ה בישול כמו סיגן, וכשו"ת חשובה מאהבה ח"ג בגליון המ"ז כתב אף דהמנח"י ומעיל צדקה סי' י"ב חלקו על המ"ז בשם ר' עוזר פסק כמעשה שבא לפניו בערב פסח בבשר ששהה ג"י דאין תקנה לאותו בשר ואינו נאכל אלא צלי ולמנהגנו אין אוכלין צלי בלילי פסח הוריתי להקל כדעת מ"ה עמוד כו' אבל לא חזר מפסק הגאון מ"ה עמוד בהדרה ושיעור מליחה גמורה קודם הצליה כמבואר בח"ב בש"ע תע"ז אות רס"ג בגליון מצ"א ס"ק א' אח"י מצאתי גם כמ"ג הורה להקל בכישול אחר צליה בהפס"ט עכ"ל. אומר אני אלו ה"י רואה הפמ"ג ובעל תשובה מאהבה שבש"ד ד"ק אותה לתא פסק ממ"ה עמוד היו ששים ושמיים ובפרט כו' אין בהמ"ד בלא חידוש. כי תוספתו עפ"י הנש"ד ד"ק שער ה' בצליה גמורה, שרי לכשל ובאמת יש לדקוק בצליה גמורה אף בלי מליחה כלל ה"י לנו להתיר דמהר"ם הצריך מליחה כשיעור לפי שרגילין למגן כמחבת או בקרירה קודם גמר צלייתו עכ"ל התינו בשאר בשר. או בבשר ששהה ג"י כמ"ש המ"ז ע"י חצי צלייתו, אבל במליחה כשיעור וגם כשצולין אותו היטב או מותר למגן או לכשל כולענ"ד אחרי העיון היטב בהש"ד ד"ק שער המישי, ומצאתי בלחח"פ בשם (פי' הוא ל"ה) בשר ששהה ג"י בלי מליחה ה"י מבשל שנצלה יפה אולי כונתו צליה גמורה ולא חצי צלייתו ונמנוה ה"י להעמיק וללמוד נ"י פני יעקב נכנסתיו כי עס נמנע זה הספר) ובינת אדם כ"ח כלל ל"ב כ' שלא מצא באו"ה אלא שב' דצריך לכתחלה למלוח היטב ולצלותו אבל לא מיירי כלל מדיני בישול אלא שב' דבריעבר אפי' אם לא נמלח אם נצלה מותר לכשלו. הרי שכתב מענין בישול, וכל דבריו נאמרו כפמ"ג ולמה זה שב' וצ"ע ובר' יהודה ס"ק מ"ו בקצו' כ' למלוח כשיעור ולצלותו כ"ג, גם נראה דיתן הבשר במים ויתחין דהוי כחליפת דברדב"ו ח"א סי' קל"ח מתיר לכשלו אחר צליה אף לכתחלה בכה"ג עכ"פ בלצורך יש לעשות כן. הנה מש"כ עד שיצלה כ"צ כאו"ה. ליתא שם כלל אדרבא מרסיים בכבר ובכבר בשער ה' דין א' לכשלו אחר חצי צלייתו. ועוד מה זה שב' לחלוט, הלא אם נמלח כשיעור ונצלה כ"צ לא מתינו מה מתינו יותר החלימה שאח"כ אין זה

א חתיכה כו' בפסקיו פכ' להתיר זו"י שנמלח שנה שלא נמלח במליחה ויפ עם דמו כ' כיוון שפולג מסתבר עכ" סובר כההוא ריש שער ז מכשר מלוח ומותר דאג

(ב) יראה ו

בשום חתיכו (ב) דא"י ב ג גאוים. דע גבי וכן ציר מפעפע כלל, המפעפעין כ מבמליגין ליה דדם שע"ג ו מבמליגין ליה באיסורין המ אפילו הכי ל עם הדיותר לדעת שאר איך שיהי' כ בס' כו' הלא מפי בני"ד מ תקנה לבשר להפליט כל נמלח כהוגן שכתב על ו והשתא אפי מחמת הדס זו לדעת הרא" מליחה וידוע

(א) ומשערי

במליחה כשי

כד

וששאלת¹ צינים טרופות בקערה וגמלא קורט דם על החלמון של אחד מהם ולקחה האשה החלמון שהיה הקורט עליו וזרקתו, אם המותר שבקערה מותר אם לא.

תשובה יראה לי כל צינים טרופות בקערה אינו ניכר אם היה הדם על החלמון או על החלבון שמה היה חוץ לקשר לדגל חילכל צבוליה וספקא דאורייתא לחומר. ואפילו כשלקחה החלמון החלבון שהוא דק ולול נחערב וגשאר בקערה ונעשה הכל אסור. ושלוס כנפש

אשר בן ה"ר יחיאל ז"ל

כה

74 ומה ששאלת שהוא מנהג פשוט בואת הארץ שלא לאכול בשר ששהה בלא ניקור ג' ימים אם הוא משנה או גמרא או מדרש או גאון. מנהג זה לא שמעתי¹ כי מה תלוי בניקור, החלב אינו נבלע בצער כיון הוא קר. אלא נוהגין באשכנז ובצרפת על פי הגאונים² שכתבו דבשר ששהה ג' ימים בלא מליחה שנזרר הדם צמחו ואינו יוצא על ידי מליחה ואסור. ורבי מאיר מרוטנבורק ז"ל³ התירו בצלי דאף אם לא יצא הדם לחוץ הוי דם האצרים שלא פירש ומותר. אבל לבשלו בקדרה אסור דאע"פ שאינו פולט על ידי מליחה פולט דמו על ידי קדרה.

וכפרות וקערות של עץ שאכלו בהן בשר רוחח מגעילין צמים רוחחין ומותר לאכול בהם חלב.

אשר בן ה"ר יחיאל ז"ל

כו

בני שיחיה, ששאלת על אלפס חולבת אם יכולין לתת למטה בכירה תחת קדרה של בשר. נראה לי שאסור ואפילו צדיעצד אם נעשה הייטא אוקר הקדרה, כי הזיע העולה מן האלפס הוא כמו חלב. כדחנן צפ"צ דמכשירין¹ מרחץ טמאה² זיעתה טמאה, וטהורה³ צבי יותן. צריכה שבצית והצית מויע מחמתה אם טמאה זיעת כל הצית שמחמתה טמאה. ועוד שנינו התם⁴ זיעת האדם טהורה, שחה מים טמאים והזיע זיעתו טהורה, בא צמים שאוצין והזיע זיעתו טמאה. מכל הלין שמעיין דזיעה היוצאת מן הדבר תשובה כאותו דבר. נמצאת זיעת האלפס חולבת היא כחלב והיה ליה כטיפת חלב שנפלה על קדרה מצחוץ שאוקרת הקדרה ואפילו

כד 1 הביאה הטור יו"ד סי' סו.

כה 1 מנהג זה מובא בשם ר' יואל הלוי בשם "הראשונים", וכן בשם מהר"ם מרוטנבורג. ראה תשובות פסקים ומנהגים לר"מ מרוטנבורג, ב, חלק הפסקים סי' לו—לח ובהערות המהדיר שם. 2 ראה שם סי' לג ובהערות המהדיר. 3 שם סי' לג—לה.

כו 1 מ"ב. 2 בהוצאת ויניציאה ב נוסף כאן: "פי' של מים שאובין". 3 שם נוסף: "כלומר מרחץ של מי מעין". 4 מ"א.

יש בקדרה ס' כנגד הטפה כי הטפה אוקרת כל טביחותיה. אלא שרבינו מאיר ז"ל היה אומר⁵ אם יש במבשיל שבקדרה ס' פעמים ס' של הטיפה מותרת שהטיפה אינה אוקרת אלא עד ס', ואם יש במבשיל ס' לבטל אותם ס' מותר. אמנם צריך לדע' אם קדרה רוחחת מקבלת זיעה, דשמא חוס הרחיחה שבה מעכצתה מלקבל הזיעה. והכל יש לחוש שהאלפס שתחתיה מצטלת ומונעת רחיחת העליונה.

כז

גר לרגלי דברין. ולי מה יקרו אמרין. כושל יקימון מלין. ועל מי לא יקום אורן. שמעתי שמעך שמחתי. כי לפי השמע דוגמתך לא ראיתי. מקור חכמה מתמלא מחכמתו¹. עץ הדעת על יוצל ישלח יונקתו. נחל עדין יעלה על שפה. יצבר לחדשיו פריו למאכל ועלהו למרופה.

מזה שכתבת שמצאת צמס ר"י ז"ל בחוספות חולין² גבי ניקבה המרה טריפה, והיכא דליה ליה מרה כלל כשרה דלאו אצרי הוא. וגם מדלל קמני ה"ה ניטלה. וליכא למימר דה"ה מדקמני גבי טחול ניקב טרפה נטל כשרה. ומו מדקמני נטל הכבד וצעינן כזית במקום מרה מכלל דכי לא נטל הכבד אף על גב דליה ליה מרה כשרה וגם הכשיר שתי מררות.

דע לך כי הפרישות בארץ הואת הם פרישות תלמידים שלא שמשו כל זרען ורלו ליחנק ונתלו באינן גדול. ותלמידים פירשום לפני הרב רבי פרץ ושאר גדולים ז"ל ואין לסמוך עליהם, כי יש צדי פרישת רבינו שמשון ז"ל ולא כתב כן. אלא כל החצורין שיש בארצנו כתוב בהן ניטלה המרה טרפה וכן שתי מררות. וטעמא דכתב טעם לפגם הוא, וכי הטרפות תלוי באצרי והלא נקב טרפה אע"פ שאינו אצרי. ומה שכתב מדלל קמני ה"ה ניטלה, ה"נ לא קמני ניטל הלז והריאה והדקין. אע"ג דבטחול קמני צמחיתין ניטל כשר וקאמר בגמרא ניקב טרפה, אין מדמין צטרפות זה לזה. ומה שכתבת מכבד, אדרבא משם משמע דצעינן שיהא קיים הכבד במקום שהמרה תלויה. ולמאן דאמר כזית במקום שהיא חיה גם הוא מצריך קצת מן הכבד במקום מרה, אלא שמצריך שיאשר ממנו כזית במקום שהיא חיה.

כח

] *ועוד¹ ילמדנו רבי' על עניין מה שאמרו רבותינו ז"ל² על עניין הסירכא אי איכא מכה בדופן תלין

5 תשובות פסקים ומנהגים, ב, חלק הפסקים סי' עב—עג.

כד 1: צ"ל "מחוליתו". 2 מב, א ד"ה ניקב. ולפנינו שם להפך, דניקבה טרפה וכל שכן ניטלה.

כז 1 נוסח השאלה (ער "הדין מבואר") נוסף על פי כ"י (א. ע' 13). סימן זה הוא המשך לסדרת השאלות ששאלו מוקדמי כלדוליד, שתחלתה בכלל יג, יז. עיי"ש. 2 חולין מח, א.

קיד

תרומת

סימן קס - קסא

הרשן

להתיר בהוא מעשה של רש"י ממה שאנו מתירין ציר בגומות ולהניח הבשר בקערה להדיחה קודם שנותנים המים לתוכו. והטעם הוא משום דלא חשיב כרותח. אלא כשיעור מליחה. ומסיק עלה ד"ל: אמנם אין להקל בבשר שנמצא בציר שכבר נהגו העם לאסור. מדפרט. לכתוב בשר שנמצא בציר משמע בפשיטות דדוקא ההיא נהגו העם לאסור. ואפשר הטעם משום דנראה כשיעור אחר שנמצא כ"כ ציר מרובה מוכח מילתא שלא פלט כבר כל צרכו. אבל בעלמא לעולם סמכינן אאוהו טעם, כגון

סימן קס

שאלה: בשר ששהה ג' ימים מעת לעת בלא מליחה, שרי לצלותו ומותר לבשלו אחר הצלי או לאו.

תשובה: יראה דאסור לבשלו אח"כ, וכן קבלתי מרבותי שכך כתב הר"ח א"ז. ונראה דמשמע נמי הכי משום תשובת הרא"ש ד"ל: ורבי מאיר ד"ל התירו לצלי ואף אם לא יצא הדם לחוץ הוי דם האיברים שלא פירש ומותר. אבל לבשלו בקדירה אסור אעפ"י שאינו פולט ע"י מליחה פולט דמו לחוץ הקדירה, עכ"ל תשובת הרא"ש. מדאמר דהא דרשי ע"י

סימן קסא

שאלה: הלעיטו יונים עד שנעשו שמנים מאד, ומחמת רוב שומנם השליכו נצותיהם כולם עד שנעשו ערומים בכל גופם לגמרי, יש לחוש לטרפות משום הכי או לאו.

תשובה: יראה דאין כאן בית מיוחד. דהא דתנן פ' אלו טריפות (חולין נו, ב) ד' יודא אומר נטילת הנוצה פסול, נראה דלאו אליבא דהילכתא סלקא. דתלמודא מייתי עובדא דרשב"ח שעשה מעשה והוכיח

ע"י קניד והאורה ע"י 132 וסידור רש"י ע"י 288 והובא גם בתוס' חולין (ק"יב, ב ד"ה ודגים) וברא"ש ושא"ר שם, ובראב"י (סי' אלף ק"ט), וע"י טור וכו"י (סי' קצ"ב). 12. לאוין קל"ז. 13. ע"י ישיש חולין (פ"ח סי' ס"ח) שהשיג ע"ד רבינו דיש לחלק בין גוף החתיכה להמלח ויישב הק"י כד' הסמ"ג, וכ"כ בי"ח (סי' ס"ט) וע"י ש"ך (סי' צ"א סק"א) באורך, ובט"ז (סי' ס"ט סקמ"ז) וכו"פ. (סי' צ"א סק"ד). ודברי חמורות ברא"ש שם (אות קצ"ט) משי"ב בזה. וע"ע בשבלי הלקט (ח"ב סי' י"ב).

סי' קס: 1. שו"ע (סי' ס"ט ס"ב). וכ"כ ראב"י (סי' אלף ק"ט) בשם אביו והובא גם המרדכי חולין (סי' תשכ"ב תשכ"ז) והגמ"י (פ"ר ממאכ"א אות ט'). 2. מהרי"ל הל"כ מליחה (ע"מ ע"ג, א) ותשרי (סי' פ"ז), וע"י הגש"ד (סי' ד') ואו"ה הארוך (ש"כ סי' א') ושם לא הוכיחו כלל ממהר"ח או"י. 3. ע"י שו"ת סי' כ"ד ודרשותיו לנגא ע"י 23. 4. כלל כ"י סי' כ"ה. 5. בתשב"ץ (סי' שמ"ב) האיסור בבישול והיתור בצליה, וכ"ה בהפרנס (סי' צ'). 6. ע"י שו"ע שם ואם בישלו מותר וע"י שם בשם ריב"ש, וכישיש חולין (פ"ח סי' צ"ח) אוסר אפי' דיעבר ע"ש בט"ז (סקל"ב) באורך. וע"ע במעשה הגאונים (ע"מ 4). 7. מהרי"ל סי' פ"ז. וע"י הג' או"ה הארוך בשם גדול הנקרא רא"ם, וכן הביאו רבינו בל"י שערים ע"י ב' ואולי אליו כונת רבינו כאן. 8. הביא שנחלקו כזה מהר"ר עזר [הוא ר"ע משלעזיא מורו של רבינו] ושאר גדולים ומשם רבינו סעויה כתב לאסור, ע"ש. 9. ע"י משאת בנימין (סי' ק"ח) וע"י או"ה הארוך (ש"ב סי' ד') וע"י ד"מ (סי' ס"ט סק"ז) וע"י רדב"ז (ח"א סי' קל"ח) משי"ב לחלק בדבר, וע"י רקנאטי (סי' קצ"ב). 10. ע"י כזה בתשרי שבכו"י הביאו יד אפרים שם ונוכ"י (קמא י"ד סי' כ"ה) ורע"א (סי' מ"ה) ובית אפרים (י"ד סי' כ"ז) ותפארת צבי (י"ד סי' ע"ה) וכו"פ י"ד שם והג"י יד אפרים הנ"ל ובית אברהם (י"ד סי' כ"ט) ופת"ש שם באורך [וע"ע משי"ב רבינו כפ"כ סי' קצ"א - ע"י רמ"א שם]. וע"ע בתשרי ר' נוטראי גאון בראב"י (סי' אלף צ"ח וקמ"ב) ובשבלי הלקט (ח"ב סי' י"ב) בשלמות.

סי' קסא: 1. רמ"א (סי' נ"ט ס"ב). 2. וכ"פ ב"י ושו"ע שם בשם רוב הפוסקים וכשר, וכ"ה בישיש (חולין פ"ג סי' ק"ט). 3. ח"א סי'

תרו"ג 1931

תו פסקים סימן קצ - קצג וכתבים

נוהרין הי"ו, ובמדינה זו לא מחמירין ואינני מעכב על ידם, דדמי לן חומרא וזהירות יתירא דפתו ביין, אבל דבקל מפליט וכולע סברא ליוהר טפי.

סימן קצ

וחליצה דחולה שלא היה לה כז לעמוד וחלצה מיושבת פשיטא דכשירה לכתחילה! וראיה מפורשת הבאת מההיא דביני עמודים וכו' לחד פירש"י. ותו כיון דאינו אלא למצוה ולא לעכב כדחניא להדיא

סימן קצא

ועל דרך המנקר דקדקת מן המתמיהין על מה שמניחין בשר בלא ניקור עד לאחר שלשה ימים. פשיטא דשפיר, דאפילו שאר בשר שאין בו חלב אין נוהגין כלל לכתחילה להניחו בלי ניקור עד לאחר שלשה ימים, משום דתו אין ראוי לבשל רק לצלות

סימן קצב

ועל דבר אותו שאמר: ע"ר ז"ל זי"ך טויפ"ן אוי"ב זי"ן שוויגי"ר ז"ל אי"ן זי"ן הוי"ש גי"ן. דע לך דפסק זה שכתבת, דמי שאמר אם נשאל על נדרי אינו יהודי אין מתירין לו אינו במרדכי שלנו כל עיקר. ומרדכי דבני רינו"ס אין לנו פה אך מרדכי קצר, ושם מצאתי פסק זה? ולא כתב כלום מדבר חבירות. והנה נראה דבטוי כה"ג שאומר אפי' בפירוש אם יעשה דבר פלוני יכפור בהשם י"ז אין זו לא שבועה ולא כנוי ולא יד, הואיל ואינו מוציא שום רמז שבועה אן נדר או איסור מפיו. ולא דמי אפילו למי שאמר אם יעשה דבר פלוני תבא עליו קללה זו, דהתם נמי אשכחן בתלמוד דארור בו נדוי בו קללה בו שבועה, אבל שבועה כזו לא מצינו, וא"כ נוכל לומר [דאין] צריך התרה לגמרי. וא"ת מכל מקום

סימן קצג

שלמך יסגא לחדא אהוכי עמיתי שאירי הר"ר יודא י"ן. אשר שאלתני אם הונח דבר מוקצה על

סי קפט: 1. ע"י רמ"א (סי תמ"ו ס"ה) והמציינן שם כתב תשו' מהר"י ברין, וע"י מג"א (סקט"ט) ממהרי"ל, וע"י מ"ב שם.
סי קצ: 1. רמ"א (סי קס"ט ס"יב) וע"י גר"א (סקמ"ה). 2. יבמות ק"ו, א ד"ה לישנא אחרינא. 3. פסחים ל, א תור"ה ולשהיינהו.
סי קצא: 1. ב"י ורמ"א (סי ס"ט ס"יב) וע"י פת"ש וגר"א וע"ש במטה יונתן, וע"י רמ"א (סי ס"ד ס"יח) וע"ל בשר"ח סי ק"ס ומש"כ שם.
סי קצב: 1. תרגום חפשי: הוא ישחמד אם חותנתו תכנס לביתו. 2. ע"י לפנינו במרדכי ב"מ סי שכ"ד, ויותר מזה ליחא לפנינו כלל. 3. רמ"א (י"ד סי רכ"ט ס"ד) וע"י ט"ז (סקי"ג), והנה רמ"א שם כתב דהמרדכי הנ"ל מיירי דוקא ככה"ג אבל אם אעשה דבר פלוני לא אהיה יהודי אינו צריך התרה, ובפשטות רצ"ל דדוקא ככה"ג שאם ישאל לא יחא יהודי אין מתירין. אכן הלבוש פי' דרצ"ל דאם ישאל אי"ז מעשה יהודי אין מתירין משא"כ כאומר שאם יעשה כו"כ אינו יהודי א"צ התרה דאין ישנה המציאות, וכתב ש"ך (סקט"ו) ולא יפה כיון, וע"י דרב"ז (ח"ב סי רצ"א) ופרח מטה אהרן (ח"א סי ע"ו) וע"ע ברכ"י שם. 4. נדרים פ"ג סי י"א.

קצו

האגור

הלכות מליחה

ס פ ר

האגור

הלכות מליחה

ס פ ר

קצו

שצות פולט צירי, והוא צ"ש כתב שיקול לחשימתו כמו שירצה לפי שהיה שליוץ מונוט הוא ובלוץ מבלח, ואינו יכול לצאת ממנו שאין המלח מפליטו ממנו אדרבא דרך המלח להפליט הדם ומשכמו אחריו ונשאר בתוכו ואינו חוזר לבישר. וכתב במלח ככל עם בשר שמלח קודם פליטתו. כלפי שבשך זה שלא נמלח בולע בזה פחותהו, ולפי שאין לו דבר שימנענו מלבלוע טורחים צ"ל, ולי"ט מבזק אפי' מלחו בשר לפני שבוטל למלוח עתה בשר ולחם דצריך לטעום פולט העולות גורו להחלוק ומחזיקין בו בערב. ובערב חתומה י"ט כתב שחוזר להיות מותר עם מליחתו שכמו שפולט דם של עצמו כן פולט דם שבליע, וכ"ל בשער דורא ויש מליכות גם בן צ"ל מליחה, ולי"ט בהג"ה טורים י"ט.

וא"כ שיעור דורא ויש מליכות גם בן צ"ל מליחה, ולי"ט בהג"ה טורים י"ט. ויש מהחזיקין ומליצין הרגלים ושולחין כרי מליחת ומדחין לפני נתינתן כאשר לזכיר השער המלחים ואח"כ מליחין אותן כהוגן, משום זמליחה ראשונה היתה כנגד השלפים השער ולא נכנס כל כך בבשר ע"כ. ובערבנות חתוכין מעט המלפים למטה קודם מליחה.

א"ר. בשל חלב ולא קרעו. כתב הרמב"ם קורעו אחרי כן ומתיר, ורי"ט פ"י שאין לחזיקין אלא בקריעה שלאחר צליה. ואפילו לדברי הרמב"ם אם בשלו עם בשר חלב בלי קריעה אסור הנכשר וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו כמה נמא נמוק וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו בעוף שכלו נעשה נבלה וצריך ששים כנגד כל העוף ולא הנזירא, וי"א שאף אם העוף מנחה וחלב אוזר מהו שיש לחוש שמא אותה החיכה נשארה לבדה ברוטב ונאסר ואסר תחתיו ולא בהדרא דלמה נחוש להו, והד"א"ש כתב שהיה מקובל שאין עוף שלם שלא יהיה בו ח' כנגד דם לבן, טורים י"ט. מהג"ה בפ"י ש"ל דכל עוף יש בו ח' כנגד לבן, וא"כ בשל עוף שלם עם לבן וזרק חלב וקולוף מקומה וי"ל רבנו יוסף ובשם רבי יצחק מאיברא, והיפה היא דהא מליחה כצליה ובליל אמרונם⁶³ כבולעו כד פוהינו, אך אם נמלח עם בשר צריך עיון אם מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או

לדברי הרמב"ם אם בשלו עם בשר חלב בלי קריעה אסור הנכשר וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו כמה נמא נמוק וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו בעוף שכלו נעשה נבלה וצריך ששים כנגד כל העוף ולא הנזירא, וי"א שאף אם העוף מנחה וחלב אוזר מהו שיש לחוש שמא אותה החיכה נשארה לבדה ברוטב ונאסר ואסר תחתיו ולא בהדרא דלמה נחוש להו, והד"א"ש כתב שהיה מקובל שאין עוף שלם שלא יהיה בו ח' כנגד דם לבן, טורים י"ט. מהג"ה בפ"י ש"ל דכל עוף יש בו ח' כנגד לבן, וא"כ בשל עוף שלם עם לבן וזרק חלב וקולוף מקומה וי"ל רבנו יוסף ובשם רבי יצחק מאיברא, והיפה היא דהא מליחה כצליה ובליל אמרונם⁶³ כבולעו כד פוהינו, אך אם נמלח עם בשר צריך עיון אם מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או

לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או

63 אמרונם טורים י"ט. ויש מהחזיקין ומליצין הרגלים ושולחין כרי מליחת ומדחין לפני נתינתן כאשר לזכיר השער המלחים ואח"כ מליחין אותן כהוגן, משום זמליחה ראשונה היתה כנגד השלפים השער ולא נכנס כל כך בבשר ע"כ. ובערבנות חתוכין מעט המלפים למטה קודם מליחה. א"ר. בשל חלב ולא קרעו. כתב הרמב"ם קורעו אחרי כן ומתיר, ורי"ט פ"י שאין לחזיקין אלא בקריעה שלאחר צליה. ואפילו לדברי הרמב"ם אם בשלו עם בשר חלב בלי קריעה אסור הנכשר וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו כמה נמא נמוק וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו בעוף שכלו נעשה נבלה וצריך ששים כנגד כל העוף ולא הנזירא, וי"א שאף אם העוף מנחה וחלב אוזר מהו שיש לחוש שמא אותה החיכה נשארה לבדה ברוטב ונאסר ואסר תחתיו ולא בהדרא דלמה נחוש להו, והד"א"ש כתב שהיה מקובל שאין עוף שלם שלא יהיה בו ח' כנגד דם לבן, טורים י"ט. מהג"ה בפ"י ש"ל דכל עוף יש בו ח' כנגד לבן, וא"כ בשל עוף שלם עם לבן וזרק חלב וקולוף מקומה וי"ל רבנו יוסף ובשם רבי יצחק מאיברא, והיפה היא דהא מליחה כצליה ובליל אמרונם⁶³ כבולעו כד פוהינו, אך אם נמלח עם בשר צריך עיון אם מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או

וא"כ אסור לבשל. אמנם בהלמהר לא מצינו חומרא זו, ומתירי' הדיר לצלותו דאם אינו יוצא ע"י צליה הוי דם האברים שלא פירש ומותר שערין מדרוא⁶⁴, והמנהג הוא כמו שכתבו הגאונים, אמנם ראיתי גדולים מבידין כששפכו מים עליו תוך המים ימלינו ומתחזקין בוהלים והפשו תוד, וי"ט במים ומנחין עור עד י' ימים אחרים מפני שהמים מרכיבן אותו ואינו מרחשה⁶⁵, פ"ש, א"ר, אם מלח עפות ודגים יוד⁶⁶, פ"ש, שיעופות מותרין והדגים אסורים, ורש"י⁶⁷ פ"ר שגם העופות אסורים, לפי שהדגים חזרוים ופולטין הדם בשלעו ומבלעין אותו בעופות. וכן היא משקנה הראשי, טורים י"ט, עופות שהלפין הרי אלו מותרין אעפ"י שהבשר או שבחוכו הו אפי' פרין למקלה, ואם נתן בשר בעיסה מלח קודם ויריחו, ומה שמתיר שם נפול בהואו בלי מליחה לא כמו שמפרש רש"י שהיא פשטיה, שהי ראינו שהחומר יכש מחמתיו ונדראה לעין שאינו פולט, אלא מפרש רבינו יצחק ששפול היינו טרחה בעלמא, ספור המצות⁶⁸, מותר פורשי' משפול דמלייתא שלא נמלח כלל אפי' מליח, דצלי אסור, ולא נהירי' למתירי' ברין אלא אפי' לא נמלח כלל מותר, ע"כ. נהירוקה⁶⁹, ואני מחומר ראיתי נוחה בגינת מורי אפי' מותרי' יהודה לנדא דצ"ל למלות מקודם כל מניי מולייתא⁷⁰.

א"ר, כתב הרש"י אסור למלוח בשר עם בשר חכר נמלח ושהו הראשון מבלוח עם פליטת צירי, לפי שחוזר ונבלע מים חזירה זו כיון שאין סודו לפלוט אפי', וגדולה מנו שמעתי שאפ"י בשר שמלוח לעצמו אסור להשתוות במלוח עם פליטת צירי לפי שחוזר ובלע מלוחותיה דם שעליו ושעל המלח, ע"כ, ושהו צריך קליפה, ומקובלי מרבתי שעד י"ט

פ"ר מה האגור י"ט שם בח, 40 חולין קוב"ב ורש"י ר"ח אסורין, 41 ח' ורש"י בב"ב ורש"י פ"י ש' ע' רש"י פ"י לו', 43 ספ"ג לאין קלב' פסחה ע' א' וחזק ש' דם דהו' 45 ודנתי 44 ע' החולמה מ' סא, ויקוח מ' ח', 45 ודנתי משת ע' ב, 46 טור ע', רש"י בהג"ה תקפו בת

בשר חכר נמלח ושהו הראשון מבלוח עם פליטת צירי, לפי שחוזר ונבלע מים חזירה זו כיון שאין סודו לפלוט אפי', וגדולה מנו שמעתי שאפ"י בשר שמלוח לעצמו אסור להשתוות במלוח עם פליטת צירי לפי שחוזר ובלע מלוחותיה דם שעליו ושעל המלח, ע"כ, ושהו צריך קליפה, ומקובלי מרבתי שעד י"ט

רש"י פ"ר מה האגור י"ט שם בח, 40 חולין קוב"ב ורש"י ר"ח אסורין, 41 ח' ורש"י בב"ב ורש"י פ"י ש' ע' רש"י פ"י לו', 43 ספ"ג לאין קלב' פסחה ע' א' וחזק ש' דם דהו' 45 ודנתי 44 ע' החולמה מ' סא, ויקוח מ' ח', 45 ודנתי משת ע' ב, 46 טור ע', רש"י בהג"ה תקפו בת

63 אמרונם טורים י"ט. ויש מהחזיקין ומליצין הרגלים ושולחין כרי מליחת ומדחין לפני נתינתן כאשר לזכיר השער המלחים ואח"כ מליחין אותן כהוגן, משום זמליחה ראשונה היתה כנגד השלפים השער ולא נכנס כל כך בבשר ע"כ. ובערבנות חתוכין מעט המלפים למטה קודם מליחה. א"ר. בשל חלב ולא קרעו. כתב הרמב"ם קורעו אחרי כן ומתיר, ורי"ט פ"י שאין לחזיקין אלא בקריעה שלאחר צליה. ואפילו לדברי הרמב"ם אם בשלו עם בשר חלב בלי קריעה אסור הנכשר וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו כמה נמא נמוק וצריך ששים כנגד חלב ולא ידעו בעוף שכלו נעשה נבלה וצריך ששים כנגד כל העוף ולא הנזירא, וי"א שאף אם העוף מנחה וחלב אוזר מהו שיש לחוש שמא אותה החיכה נשארה לבדה ברוטב ונאסר ואסר תחתיו ולא בהדרא דלמה נחוש להו, והד"א"ש כתב שהיה מקובל שאין עוף שלם שלא יהיה בו ח' כנגד דם לבן, טורים י"ט. מהג"ה בפ"י ש"ל דכל עוף יש בו ח' כנגד לבן, וא"כ בשל עוף שלם עם לבן וזרק חלב וקולוף מקומה וי"ל רבנו יוסף ובשם רבי יצחק מאיברא, והיפה היא דהא מליחה כצליה ובליל אמרונם⁶³ כבולעו כד פוהינו, אך אם נמלח עם בשר צריך עיון אם מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או לדברי הרמב"ם כתב י"ט אין מבישלין הראש ולא קליין אותו עד שיחבבה אותו בהש חתולה, וכל כה"ג שאין לאכלו אלא צלי, והרא"ש מותר לבשל ע"י מליחה עם המוח רק שינקוב צריך ששים עם חלב, לפי שהבשר בולע הדם או

צ שפתי כהן יורה דעה סט הלכות מליחה מורי זהב

באר הגולה
כ הראש כמסנה נסס
מח"ס וכ"כ המדרי
בשמו ובשם אור וזע:

גליון מהרש"א
קג ואפילו שיתנו
במים. ומליחה כשיעור
וצלי רשאי לבשל
אחי"ב ט"ו ס"ק ל"ב:
קד אלא צ"ל. וכן בלא
הורח ומלח יוצא על
ידי צלי ועל ידי מליחה
שנית אינו יוצא. ש"ך
סימן ע"ו ט"י וע"ן
סעיף ט"ו לקמן:

צינונים והגהות על פ"ג
רצ"ב ואף ליתן במים
פושטין. כ"ל (נגד
שמים):
רצ"ג ובצ"ל מותר להור
דס של פירש, כ"ל
(משמרת שלום):

רצ"ד עיי"ש ספ"ד ס"ק
יג"ד מה שהביא בשם
המחמ יעקב:
רצ"ה עיין סימן עב
ספ"ד ס"ק ד:
רצ"ו עיין לעיל ספ"ד
ס"ק ג ד"ה יראה לו
ובפניה ד"ה וע' דלס:
רצ"ז עיין ספ"ד ס"ק
קו לו:

רצ"ח עיין לעיל משכ"ז
ס"ק י ושפ"ד ס"ק יד
לכ"כ כפי שש"ס לר"ך
הדמה ומליחה שנית
משום טעם המדרי, וכאן
שי"ט לו דס ר"ק מרד אחד
א"כ לטעם המדרי היו
ליה כנמלה מרד אחד
ולר"ך הדמה ומליחה
שנית, אמנם כיון שיש
ששים מותר ע"י הדמה
ומליחה שנית גם כן
הפסד מנוגע, וכמו
שנבאר בענין ד ועיין
מים רבים:

רצ"ט עיין משכ"ז סוף
ס"ק לז:
ש" עיין בסוף הפתיחה
ד"ה ויש לחקור:
שא" עיין ס"ס משכ"ז
ס"ק ג:
שב" עיין סימן סד
משכ"ז ס"ק א ד"ה עוד
יש לחקור:
שג" עיין משכ"ז סוף
ס"ק לו ובשפ"ד ס"ק
סא:

(סעיף יב) (ב"ב) ואין לאכלו מבושיל. קג ואפילו שיתנו במים פושטים כדי שיתעורר דמו ללאח לא מהני חורח חטאת כלל ד' דין ד' ומהרש"ל באיסור והיתר שלו סימן ד' (ס"ק ה) ופרק כל הבשר סימן פ"ה: (ג) אלא צ"ל. ולגלי מותר בלא מליחה אלא דלכתחלה יש למלחו קצת כשאר גלי וכלקמן סימן ע"ו ס"ב

ע"ג"ה אבל לא אמרינן כיון ששהה שלשה ימים בלא מליחה יצטני מליחה ממש אף לגלי חורח חטאת ריש כלל ד' ומבאר עוד שם דאפילו לא ניקר אותו מגידי הדס שבו מותר לגלי ולעיל סימן ק"ד

סעיף י"ח נתבאר דלכתחלה יש לנקר הבשר מחלב שבו מוך שלשה ימים ודיעבד אם מנקרו אחר כך מותר אף לקדירה ע"ש: (ג"א) דא יבשלונו. דשמא לא יצא כל דמו על ידי צלייה ויצא אח"כ על ידי ציטול דהציטול פועל יותר מצלייה ואם בשלו מותר שאנו חולין לומר שיהא הכל ומה שנסאר ולא יצא שוב לא יצא ג"כ ע"י ציטול ולא דמי לכבד בריש סימן ע"ג דג"כ אין לה היתר ע"י מליחה כי אם ע"י צלייה ומותר לשהה אחר הצלייה ואפילו לכתחלה דהתם אינו מועיל מליחה משום ריבו דס שבה ומסתמא נפלט הכל בצלייה לא יפלוט ציטול אבל אינו מועיל מליחה משום שכבר נתייבש דמו בתוכו ואפשר דלמי אינו פועל לר"ך הדס שיהא הכל והציטול פועל לר"כו:

[ח] כתב רש"י כ"ו. ולי דברי מהרש"ל לר"ך. עיין בהקדמה ונחת הכי דהבשר פולט מעט. גם מ"ש ורואיני למורה אחד שהחיר בזה מטעם כבולעו כך פולטו ומראה שטענה כ"ו ולי נראה דכ"ז הורה דהא הך דשהה שלשה ימים בלא מליחה היא מומרת הגלונים ולא נזכר שום רמז ב"ש"ס וגם הריב"ש ס"י פ"ו שדא

ביאור הגר"א
[ז] ואם בישלו מותר. וכמ"ש בכבד בריש סימן ע"ג אלא דלכתחלה חוששין שמא לא יצא הכל בצליה:
חידושי רע"ק
(א) ועל כן ודאי דא נסמך. לעני"ד זהו אינו מספיק דמכל מקום היה עלי מועיל בדרך ממה נפשך דלפי החומרה דנתקשה הא לא בלע כלום ואם לא דנין דנתקשה ובלע הא מותר דאידי דפלט דס דידים פלט דס דאחריי. אלא דאסור מטעם הראשון דאף אם אחריי דנתקשה דמו בתוכו ולא פלטי מכל מקום בלע והא דאין לו חקנה צללי על ידי אידי דפלוט דס דידים צ"ל דגם צללי לא יפלוט דידים כיון דנתקשה והא דבשלו אחר צלי מותר צ"ל מטעם שכבד הש"ך ס"ק כ"א דהוק:

באר היטב
(ח) מבושיל. כתב הש"ך ואפילו שיתנו במים פושטים כדי שיתעורר דמו לצאת לא מהני: (ח) יבשלונו. כתב הש"ך דשמא לא יצא כל דמו ע"י צליה ויצא אח"כ ע"י ביטול דהביטול פועל יותר מצליה ואם בשלו מותר שאנו חולין לומר שיצא הכל ומה שנשאר ולא יצא שוב לא יצא ג"כ ע"י ביטול ולא דמי לכבד בריש סימן ע"ג דג"כ אין לה היתר ע"י מליחה כי אם ע"י צלייה ומותר לבשלה אחר הצליה אפילו לכתחלה דהתם אינו מועיל מליחה משום רבו דס שבה ומסתמא נפלט הכל בצליה ומה שלא נפלט בצליה לא יפלוט בביטול אבל הכא אינו מועיל מליחה משום שכבר נתייבש דמו בתוכו ואפשר דצלי אינו פועל לר"ך הדס שיצא הכל והביטול פועל לר"כו. וכתב עוד דלצלי מותר בלי מליחה אלא דלכתחלה יש למלחו קצת כשאר צלי ואפילו לא ניקר אותו מגידי הדס שבו מותר לצלי ועיין לעיל סימן ס"ד ס"ה

(סעיף יב) (א"ל) ואחר שציטאו דא יבשלונו. דשמא לא יצא כל דמו ע"י צלייה ואח"כ ע"י ציטול יצא: [ז] (ג"ב) ואם בישלו מותר. רש"ל (מכונות ס"י ד ס"ק ג) פסק אפילו צדיעבד אסור וכתב מו"ח ו"ל (ס"י"ב ד"ה כתב נמ"ה) לא נראו דבריו: [ח] כתב רש"ל פרק כל הבשר סימן צ"ח על צהר ששהה שלשה ימים בלא מליחה ואח"כ מלחו אותו בכלי מנוקב כשיעור מליחה ואחר כך הדימיהו וחזרו ומלחוהו והדימיהו בכלי שאינו מנוקב ולא שיהא צה שיעור כציה ומלאו שם ציר דלכאורה יש לחוש שמא לא היה כח צמליחה ראשונה

להפליט כל הדס שנמחו כיון שנתקשה אלא תמיד פולט מעט מעט וע"כ אסור והשיב דאינו כן אלא ממה נפשך מותר דאם לא יצא צמליחה הראשונה שוב אינו יוצא בשניה ואם לא יצא צמליחה הראשונה יצא הכל ולא דמי למה שאמרנו במדי דלר"ך ליתן ועשה הגעלה דאסור לחתוך זו רוחם לעת הראש"ש (ע"י פ"ה ס"י לו) משום דע"י ההגעלה פולט מעט מעט דהתם יש פליטה יותר כל שהוא רוחם יותר ע"כ יש לחוש שמא ע"י ההגעלה ראשונה שחלש כחו אינו יוצא כולו ונמוקף עליו חוס אחר אחר שחפך זו רוחם משא"כ צמליחה כ"ו ע"כ. נראה דראו דבריו דבש"ש זה שנתייבש הדס בצמר ולא מתעורר משום המליחה ללאח בזה אמרינן שפיר ממה נפשך אם נתעורר ללאח צמליחה ראשונה וכדעת ריב"ש (ס"י פו) שצמח בית יוסף (ק"א ד"ה וכתב הריב"ש)

ממילא א"כ למליחה שניה כלל ומותר צמליחה שניה בכלי שאינו מנוקב ואם לא יצא צמליחה ראשונה והיבוס במקומו עומד גם כן טעם יצוא אלא שאין כח להגעלה להוציא לגמרי כיון שר"ך ליתן מ"מ מהני כח ההגעלה שיזוז הצלוע ממקומו קצת וע"כ כשיצא רוחם השניה יוציא לחוץ כך נראה לי טעם רש"ל והוא נכון: ומשמע דאילו מלחו בכלי שאינו מנוקב לחוד ולא מלחו מחלה בכלי מנוקב אסור דשמא לא יצא קצת מן הדס שנתקשה זו על ידי המליחה. וכן נראה נמי אם מלח אותו צמר ששהה שלשה ימים בלא מליחה עם שאר צמר שנתמלח להוציא דמו דאסור זה הבשר ששהה שלשה ימים דמאן משאר הבשר דלע"פ שאמרנו שאין מליחה מועיל לו היינו לפי שנתקשה דמו בתוכו מ"מ אין הבשר נתקשה לומר ששוב לא יבלע דבר בתוכו וגם לענין דס שכתבו כתב הריב"ש הביאו בית יוסף דאין צירור שלא יצא ע"י מליחה והיה ראוי להחיר אלא שראוי לחוש לדברי הגלונים בתקום שנהגו. (א) וע"כ ודאי לא נקמוך בשום דבר לקולא ע"י ולומר שלא יבלע שאר דס אלא לומרנו אמרינן דשמא דס שלו לא יצא ע"י מליחה כיון שנתקשה וע"כ אין כאן היתר לומר כמו שיפלוט דס שלו יפלוט ג"כ מה שפולט מבשר אחר

נקודות הכסף
ז"ה נראה והלכך הוה לה ללא לוסף עליה ואין לך אלא מה שהתמירו זו צפירוש ועוד דיי"ל דאף הגלונים לא קאמרי שאינו יוצא ע"י מליחה כלל שהרי נראה דענין שיוצא אלא ר"ל שאינו יוצא כל דמו וא"כ כיון דעכ"פ יוצא קצת דס אמרינן לגבי דס שבלע כבולעו כך פולטו כן נראה לי:

ביאור הגר"א
[ז] ואם בישלו מותר. וכמ"ש בכבד בריש סימן ע"ג אלא דלכתחלה חוששין שמא לא יצא הכל בצליה:
חידושי רע"ק
(א) ועל כן ודאי דא נסמך. לעני"ד זהו אינו מספיק דמכל מקום היה עלי מועיל בדרך ממה נפשך דלפי החומרה דנתקשה הא לא בלע כלום ואם לא דנין דנתקשה ובלע הא מותר דאידי דפלט דס דידים פלט דס דאחריי. אלא דאסור מטעם הראשון דאף אם אחריי דנתקשה דמו בתוכו ולא פלטי מכל מקום בלע והא דאין לו חקנה צללי על ידי אידי דפלוט דס דידים צ"ל דגם צללי לא יפלוט דידים כיון דנתקשה והא דבשלו אחר צלי מותר צ"ל מטעם שכבד הש"ך ס"ק כ"א דהוק:

באר היטב
נחבאר דלכתחלה יש לנקר הבשר מחלב שבו מוך שלשה ימים ודיעבד אם מנקרו אח"כ מותר אף לקדירה ע"ש. וכתב בט"ז בשם מהרש"ל על בשר ששהה שלשה ימים בלא מליחה ואח"כ מלחו אותו בכלי מנוקב וכו' ע"ש וכתב עוד הט"ו וכן נראה אם מלח בשר ששהה שלשה ימים בלא מליחה עם שאר בשר שנמלח להוציא דמו דאסור זה הבשר ששהה שלשה ימים דשמא בולע מהדס שיוצא משאר הבשר דאין הבשר נתקשה כל כך לומר ששוב לא יבלע דבר בתוכו וע"כ לא נסמך בשום דבר לקולא וה"ה אם מלח בשר שאינו מנוקב אסור גם שאר הבשר כיון שמונה בכלי שאינו מנוקב ומצאתי בקובץ ישן שאם אחר ששהה שלשה ימים מלחוהו כשיעור מליחה והדימיהו וצלאוהו שוב מותר לבשל (ועיין צמח צדק סימן ח' ובית יעקב סימן קצ"א):

פתחי תשובה

חמץ דין ט' ובלחם משנה (ס) ומכל שכן הכא ללא היו אלא תומרת הגאונים ואין להחמיר בדעים אלו כמ"ש הש"ך ס"ק נ"ג. ועוד אפשר לומר דזה דמי למ"ש מהר"ל שם על דברי המוספות ד"ה לר' מאיר דבהמשך הזמן לא חיישין שיטעו כגון אם אומר ממש שעות עמונו הימים לא אמרינן שמה טעם ולא היה אלא ארבע דאין זה ענין כלל לטעות דלמה טעם ע"ש א"ל ה"ה כאן י"ל כן:

משבצות זהב

שחי' חיידי דיפלוט נ"ר כמבואר סימן ע' (פ"ק ו' נה"ג) ובש"ך ס"ק לו) צ"ן צמנטק או אינו מנוקב ש"ח ודוקא לומר דט"ו חיידי דש ז"ר צבלי שאינו מנוקב ושהה שיעור כבישה ש"ב דאין משמעות לשונו כן. ויראה ל' החמיר צבלי מנוקב דאיכא נמי טעמא דמיטריק שריק, אף דאין לא קיימא לן כן, מכל מקום איכא ספקי טובא שיג' ומשום הכי לא החמיר אלא צבלי שאינו מנוקב ובש"ך אבאר עוד: מזה שהביא הקובץ י"ן בשם מהר"ר עוזר, על ידי מליחה כשיעור ולמה מותר לבשל לבחילה אחר כן, כחב המנחת יעקב כלל ד' אות ב' דאינו כן, דמהר"ר עוזר הוא דעת איסור והיתר הארוך לרין למנוח שיעור הראוי אף ללילה, ואחר הגליה מותר לבשל, הא לדירן בכל ענין אסור לבשל ואף למנוחו חמלה יע"ש, וכל ש"ח כוונתו לפי מה שהקדים המחבר והר"ב (ד"מ אות טו) דצבלי הטור שכתב אין לאכול מנוסל, משמע אפילו על ידי לילה חמלה דאם לא כן היה מותר. והיא הוכחה איכא עמי דאפילו על ידי מליחה ולילה אין לו מקנה לבשל, דאם לא כן היה מותר: והגדה המורה טעמא כלל ד' דין ב' כחב דאסור לבשל אחר הגליה, אבל איסור והיתר הארוך כתב דשרי אחר הגליה, ואם כן לכאורה דמוקל על איסור והיתר הארוך, אף במליחה ולילה אסור, דאיסור והיתר הארוך לא המיר אלא על ידי מליחה ולילה, כמו שכתב שם דין א', ואם כן מה אבל דכתב, אלא שמת מינה דחוקק עליו, דאף על ידי מליחה מותר לבשל אחר כן, ועיינתי באיסור והיתר הארוך כלל ב' אות א' זה לשונו, בצר ששה שלשה ימים מותר ללל, דהא ללי אין צריך מליחה, ואף דקיימא לן כדש"י ללי צריך מליחה מועטת (סימן טו פ"ק נ' נה"ג), זה הוה כדעבד, ומותר לבשל אחר הגליה, ומיהו נכון למנוח שיעור מליחה וללמו, שיהא נוח גליה להוציא לגמרי, שהרי ראב"ה (סי' א"ף ק"ט), ומרדכי סימן משכח מש"ח) וריב"ן אביו אופרים אף לללי דאין יוצא, אמנם דיעבד נוהגין הימר אף גליה לכהן, וכל שכן דם הכבד מדרבנן דאם שמה כ"ו. ויראה לי לפרש כוונתו דהכי קאמר לילה מותר, דהא לללי אין צריך מליחה, ואם כן יש לומר שמה שלשה ימים נהי דמלת אין פועל, לילה פועל, ועל זה כתב ש"ח לרש"י בענין מליחה מועטת, ולילה בלא מליחה אין פועל, ובשהה שלשה ימים כתבו הגאונים דמלת אין פועל, על זה השיב דיעבד אף גליה בלא מליחה שרי, ואם כן הוה כאלו כדעבד, וכחב דמותר לבשל אחר הגליה, היינו אף בלא מליחה או מועטת. ועל זה כתב המורה טעמא אבל איסור והיתר הארוך כתב דשרי לבשל אחר גליה, ומכל מקום אין לשון המורה המורה כן, ועוד דאיסור והיתר הארוך לבחילה צ"ל מליחה אף לללי למוד, כמו שכתב המורה טעמא. ולולי דברי המורה טעמא הייתי מפרש מה

גליון מהרש"א ק"ה ואם שרין ואוחז ששרין אם מועיל גם להבשר. שנתח העור עיין מנחת יעקב והביא בשפתו ס"ק ג' בסופו ושם נתפסק ג"כ אולי כע"ז ג"כ משני צדדין שריה או הריחה: ק"ה במים השלשה ימים, ואם חל יום השלישי בשבת אסור לשרותו וכו"ו י"ט אם נקרו מערב יום טוב ודאי לאוכלו שרי מגן אברהם סימן שכ"א וסימן ת"ק ותשובת נודע ביהודה מהרורא תנינא חלק אורח חיים סימן כ"ז מחיר לשפוך עליו מים: ק"ה דהשחורה עוד שלשה ימים, וכן שוב שלישי שלשה ימים. תשובת דבר שמואל אבוב סימן ש"ו: ק"ה שלשה ימים בלא מליחה, וטבא שמכרו דינו כבקדומים וחוטאים לעיל סוף סימן ס"ד

הגהות והערות כ"ט אם היה מנוקב מגיד הדם. כן הוא באו"ה כלל ב' דין א אבל באו"ה לא נזכר חידושי רע"ק על פ"ג ט' ופירוד בלא מנוקב מחושי החלב תוך ג"י וכו'. נ"ב ואם מוך ג' ימים הודם רק מלל אחד עמ"ש הגאון ז"ל בסיומן זה נש"ד סק"ג:

ציונים והגהות על פ"ג: שי"ג עיין שפ"ד סימן ע סוף ס"ק מ' שאוסר צבלי שאינו מנוקב אפילו לאחר שיעור מליחה ובהפס"מ ועיי"ש דרכי תשובה ס"ק נ"ו שזה פוסק למע שכתב בל"ן, וכן כתב נפטר דעת פוליה בל"ן דדבריו קומרין אהדרי: שי"ב עיין סימן ע ש"ך ופ"ד ס"ק לו דמה יש חילוק בין כלי מנוקב ליש מקום לזוב ובין אין מקום לזוב, אבל הט"ו ס"ל נהיה שיעור כבישה לעולם אסור: שי"ג שמוא אף נהודח לא נחמתי נקבי הפליטה, ושמוא הכשר ששהה ג' ימים אין מפליט כלל, ואם ממני לומר שמפליט

שפתי דעת

(נב) ואין. עיין ש"ך. והוא מפורש ברמ"א, ועיין מנחת יעקב (כלל ד אות ו) ואורח מישור (אות ו) שהאריכו דמאי שנא מעוף דשוהין כ"א וס' בספק טריפה, ולא חיישין לתקלה בזמן מועט (סימן פו) טע"ף ט ט"ז ס"ק טו), דהתם בביל מניה. מה שאין כן באן דפרי לצלי ולא בביל, וכן כתב כרחי ופלתו (פלהו ס"ק יב): (ג) ואם. עיין ש"ך. וכוונתו דכאן השמיט הר"ב, דמשמע דאף לבחילה יוכל לשרותו ולשהות פחות ג' ימים, ומיהו או צריך לשרותו היטב, כמבואר בחורת הטאת כלל ד' דין ג' שעה או ב', ודיעבד שרי אפילו ממש שריה או בהעברה בעלמא כדחללי בי טבחה (חולין ק"ג), על מנת שיהיה מנוקב מגידו הדם. הא לא היה מנוקב צריך שריה היטב על כל פנים חצי שעה, כמו שכתב הט"ו אות ל"ג, אמנם בתשובת משאת בנימין סימן ק"ח התיר בהעברה בעלמא אף שאין מנוקב מחוטי הדם כמו פל"יצא, ט' ומיהו בלא מנוקב מחוטי החלב תוך ג' ימים עיין לעיל סימן ס"ד סע"ף ח"י. ובש"ך כאן אות ג'. ועיין בית

שמה צבלי מנוקב מיטריק שריק (מגד שמים): שי"ד בקדושי שטעטס גרם וי"ל כוונתו: ש"ח וע"ז זה כתב דאף לרש"י, כ"ל (מגד שמים), ועיין זו השמש: ש"ח ועיין לקמן סימן עב שפ"ד ס"ק יד ד"ה והנה: שי"ח בשם מהר"ש הלוי כתב דע"ש וכו', כ"ל (מגד שמים): שי"ח עיין אורח חיים סימן טעו אשל אצבע ס"ק א שכתב דמשום שמתח יו"ט מחירין כהאי גוונא, ועיי"ש מה שכתב לאסור בליל פסח: שי"ח עיין מה שכתב בנפ"ד ס"ק נג בשם המשאלת בנימין: ש"ב ואם ישרה הנשר וימלך קודם יו"ט, כ"ל (משמרת שלום), וכן הוא נצית לחם יהודה: ש"ב עיין אורח חיים סימן טעו אשל אצבעה ס"ק ז, ובמשכ"ו סימן טעו אשל אצבעה ס"ק ז, ובסימן מק משכ"ו ס"ק ד: ש"ב עיין לעיל סוף ס"ק יא, ועיין סווח דעת ביאורים ס"ק ה: ש"ח עיין לעיל משכ"ו ס"ק יו ד"ה עוד: ש"ח דהא פסק רמ"א דאין לשהות לבחילה ג' ימים פחות חצי שעה, ועיין ש"ך אות ג', כ"ל (לקוטי שו"ת):

ש"ח עיין שפ"ד סימן ע סוף ס"ק מ' שאוסר צבלי שאינו מנוקב אפילו לאחר שיעור מליחה ובהפס"מ ועיי"ש דרכי תשובה ס"ק נ"ו שזה פוסק למע שכתב בל"ן, וכן כתב נפטר דעת פוליה בל"ן דדבריו קומרין אהדרי: שי"ב עיין סימן ע ש"ך ופ"ד ס"ק לו דמה יש חילוק בין כלי מנוקב ליש מקום לזוב ובין אין מקום לזוב, אבל הט"ו ס"ל נהיה שיעור כבישה לעולם אסור: שי"ג שמוא אף נהודח לא נחמתי נקבי הפליטה, ושמוא הכשר ששהה ג' ימים אין מפליט כלל, ואם ממני לומר שמפליט

צד

שפתי כהן

יורה דעה סט הלכות מליחה

טוריי זהב

באר הגולה
פירוש כיון דלמיה
אסורה מחמת עלמה
אלא מרס הנלע טה:

דגוף מרבבה
[טו] הא הדם יתן טעם
וכו'. ולפי דברי הר"ן
עלמו שם נ"ב ט"י לא
קשה מידי דהרי דס
שצטלו הוא רק אסור
דרבנן שוב מלאמי גס
הפרי הדם כחב כן:
[טז] ומליחה] ורוב הוא
לאו דוקא אלא צריך
ששים וצ"ע. ומ"מ
לדינא כחב הפרי הדם
דמוח לדעת הר"ן עלמו
בסימן ק"ט דמיקל באיסור
דרבנן יבש צבט חד צמרי
אפילו נאיתו מינו ודס
שצטלו היו מדרבנן וא"כ
מוחר מדינא ע"כ ודוק.
ע"כ:

גליון מהרש"א
דאין מעבירין כי אם
מלמדין אותה. תשובת
עבודת הגרשוני סימן
ט"ו:
קט דבש"ל כולין
בשימחה. ויראה דמי'
אין למולחן לכהילה
יחד ועיין ט"ז ס"ק ל"ב:
קי ובב"ש שם. טק"י:
קיא לקמן סימן ק"ב
דמין בשאינו מינה.
עיין מ"ש שם בגליון
ש"ך ט"ק ט"י ובכרתו
ופלתי הירץ כיון דאיכא
נמי דס היחר עיין לקמן
בגליון סוף ס"ק ל"ו
אי"כ לעולם לא יורגש
טעם האיטור גם י"ל
דבחרי דרבנן לא גזרו
עיין לקמן ש"ך ט"ק ע"ו
ועיין ט"ז לקמן ס"ק
מ"ח:

ק"ב הא הדם יתן
טעם. בתשובת גינת
ורדים כלל א' סימן ב"ט
בחלק א' חיו"ד כתב
בפשיטות דרם איברים
טעם בשר יש לו וצ"ע:
ק"ג או אפילו כולין
בקדירה. בתשובת
מהר"ש הלוי חיו"ד
סימן ט"ו דאם נחבשלו
ואין החתיכה ששהה
שלשה ימים ניכרת כולין
מוחרת ובכש מהר"א
ששון כתב גי"כ להחיר
אלא שמים לא עשה
מעשה:
ק"ד וגדולה מזו היה
להשי"ע כ"ו. ובפני
חדש חולק דצריך לחזור
ולמלחו:

אמרי בינה
י' אבל ע"ל הרב קשה
כו ודא בשר שנתבשל

(סעיף יד) ג' ונתערבה אותה חתיכה באחרות. פירוש
שנתערבה בחתיכות אחרות שלא שרו עדיין שלשה ימים ולא
נמלחו עדיין מותר קט לבשל כולן כשימלח כולן א"כ מיירי שכבר
נמלחו כולן וחתם נמלחה אחר ששהה שלשה ימים והאחרות
נמלחו חוץ שלשה ימים דמוחר
לבשל כולן ג' מליחה ג':
(נ) במליחה ברוב. לא וקמ"ל
ללא תאמר דהוי דבר שיש לו
מחירין. כלי דלגלי לא נאסר
מעולם (יט) ועיין לקמן סימן ק"ב
סעיף ד' נהגה קי ונמ"ש טס:

(ז) ברוב. ז"ע דהא קמ"ל ק"א לקמן סימן ק"ט (ס"א גמ"א)
דמין בשאינו מינו צריך ששים מטעם דאם יבשלים יתן טעם (כ) אם
כן הכא אמאי כגי ברוב ק"ב [טו] הא הדם יתן טעם כשיבשלם מיהו
אמרא"י (מה"ד סי' קט) והמחבר לא קשה מידי דאפשר דסבירא
להו דכיון דבשר ששהה שלשה ימים ג' מליחה היא חומרת

הגאונים י' לומר דהגאונים לא גזרו כולי האי וכהאי גוונא כחזקת נמשוה ר' אהרן
ג' מליחה ונתבשל דמאחר שאינו אלא חומרת הגאונים נראה שיש לסמוך
ג' מליחה דל"ש ששים נגד כל החתיכה אלא משערינן במאי דנפיק מיניה
הרצ קשה דכחב וכן כו' משמע דבטל נמי ברוב וכדכחזקת צמורט טעם כלל
אסור מיהו האיסור והיחר הארוך (כלל ו דין ג) לא קשה מידי דלויול לטעמיה
צריך ששים אין הטעם משום דיתן טעם כשיבשלם אלא משום שנקרא דבר
וכמ"ש בשמן בסימן ז"ח ס"ק ו' א"כ הכא אי אפשר להכירו שהרי הוא בלוע
י' אכל הרב דס"ל הטעם דלעיל והוא עיקר כמ"ש שם קשיא ודוק לחלק דהכא
אלא לאשמועינן דלא נאסר משום חתיכה ראיה להמכר [טו] ורוב הוא לאו
דוקא כל אחד ואחד בפני עצמו ק"ג או אפילו כולן בקדירה אחת כשיצרה
ק"ט סעיף ב' וע"ש ומלשון ומותר לבשל כולן משמע ש"ל להשליך אחד או
להשליך אחד או לימן לגוי מ"מ סתם הכא כדצרי המחבר דבשר כחב שז
ימים ג' מליחה אינו אלא חומרת הגאונים אין להחמיר: (ג) ואפילו היתה
עלמה אלא מחמת דס הנלוה צה וכלקמן סימן ק"א ס"ב ע"ש:

נקודות הכסף
(ה) הג"ה ברוב צ"ע וכ"ו. אבל ע"ל הרב קשה כ"ו ע"ש.
דברי הגאון אמרי"ר ז"ל ז"ע ולא ירדתי לטוף דעמו דהו"כ כיון
דקיימא לן דס שצטלו ונמלחו אינו אלא מדרבנן וא"כ א"כ ששים
כמ"ש הוא עלמו בסימן ק"ט ס"ק ט' דמין בשאינו מינו שהאיסור
מדרבנן א"כ ששים ונטל ברוב ע"ש וכ"כ הוא עלמו בס"ק ע"ו

ביאור הגר"א
(ג) במליחה כ"ו. ולא אמרינן דהוי דבר שיש לו מחירין דלצ"ל לא נאסר
פרק גיד הנשה גבי פת שאפאה עם הצלי ועיין סימן ק"ב סעיף ב' בהג"ה
מינו לא בטיל כמ"ש בריש סימן ק"ט שאני כאן דאינו אלא חומרא בעלמא. ש"ך:
סעיף ב':

חידושי רע"ק
(ל) ואפילו היתה ראויה להתכבד. יש לעיין הא המחבר פסק בלאו הכי
פמ"ג (סימן ק"ב בשפתי דעת ס"ק י"א): (ל) דהיינו לקדירה. ואי
עליה להסקה ולבשול ולענין קשה הא צ"ל יפסק השמנונית הנוטף
ואם כן בלאו הכי לא הוי יש לו מחירין דיש לו הפסק שומן הנוטף:
באר היטב
(מ) במליחה. פירוש אם נתערבה בחתיכות אחרות שלא שרו עדיין
שלשה ימים ולא נמלחו עור מותר לבשל כולן כשימלח כולן א"כ
מיירי שאחת נמלחה אחר ששהה שלשה ימים והאחרות נמלחו
תוך שלשה ימים דמותר לבשל כולן בלא מליחה ולא אמרינן דהוי
דבר שיש לו מחירין בצלי דקיימא לן אפילו באלף לא בטיל
פתחי תשובה
(נ) במליחה ברוב. עיין בשר היטב (ס"ק מ) מ"ש דלא הוי דבר שיש
ק"ב ס"ק מ"ו. ומה שהקשה הנכר היטב על הר"ן עיין בשו"מ חולות יתכן
מ"ש כ"כ מ"ש טה לישב:

משבצות זהב
(ס"א) ואפילו. עיין ע"ו. והוא ממרומה הדשן סימן ק"ט, ומינה
יפסין דבר שיש לו מחירין אפילו בלוע אסור, ויבאר לקמן סימן ק"ב
(סעיף ד). ומה שכחב בשם רש"ל, הנה שם כחב דאין לו מלח כל
ק, או שאין רוצה לפגוע שאר החתיכות שיהיו נמלחות ב' פעמים,
עוד כתב דלמא הכי לא הוה דבר שיש לו מחירין, כיון דאין בא ממילא
אלא על ידי מעשה לא הוה דבר שיש לו מחירין (עיין סימן ק"ב
(סעיף ג ס"ק ט), ומה שכחב דהיה לשלחן ערוך לכחב זה, עיין
ש"ך אות נ"ו, (וכפ"ו) [ולפי זה] אין קושיא על המחבר, דדוקא בשר
ששהה ג' ימים דרך חומרת הגאונים, אלא אהר"ב הוא דקשיא. ועיין

(סעיף יד) (ל) ואפילו היתה ראויה להתכבד. מחמת
לדאין האיסור מחמת עלמו אלא מחמת דס הנלוה והדס אינו ראוי
להתכבד ומה שלא הוה דבר שיש לו מחירין ללא בטל חירץ
מהר"א"י (מה"ד סי' קט) דלע"פ דיש לו היחר לגלי מ"מ אין
היחר למה שהוא אסור עכשיו (לה)
דהיינו לקדירה ק"ד ו גדולה מוז
היה להשי"ע לכחב דאפילו חוץ
שלשה ימים בחתיכה שלא נמלחה
שנתערבה עם שמי חתיכות שנמלחו
מוחרים וא"כ נמלוח את כולם
מספק וכ"כ רש"ל בפירוש בפרק
כל הכשר סימן פ"ו ולא הוי דבר שיש לו מחירין כיון שצריך
הואלה למולחם כמו בכלי בסימן ק"ב (ס"ח) והוה על בשר דין
יבש צבט שמצורר בסימן (ק) [ק"ט] מה דינו ועיין מה שכחבמי
סי' [ק"ב סעיף ג' (ס"ק מ):

ששון סימן קע"ט בשר ששהה שלשה ימים
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דס"ל אפילו בשר שנתבשל
לענין מעשה עכ"ד ט' אכל על
הוא נזר שנתבשל ג' מליחה מדינא
הוא דהיא וזו דין ג' בהדיא וזו דין ח'
ק"ט (כלל כג דין ח) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'
ק"ט (מ"ה ד"ס ס' י) דהא דיבש צבט שלא צמיתו
לוקח להכיר האיסור ולהסירו משם כו'

נקודות הכסף
כחב כמ"ש בריש סימן ק"ט שאני כאן דאינו אלא חומרא בעלמא. ש"ך:
סעיף ב':
חידושי רע"ק
(ל) ואפילו היתה ראויה להתכבד. יש לעיין הא המחבר פסק בלאו הכי
פמ"ג (סימן ק"ב בשפתי דעת ס"ק י"א): (ל) דהיינו לקדירה. ואי
עליה להסקה ולבשול ולענין קשה הא צ"ל יפסק השמנונית הנוטף
ואם כן בלאו הכי לא הוי יש לו מחירין דיש לו הפסק שומן הנוטף:
באר היטב
(מ) במליחה. פירוש אם נתערבה בחתיכות אחרות שלא שרו עדיין
שלשה ימים ולא נמלחו עור מותר לבשל כולן כשימלח כולן א"כ
מיירי שאחת נמלחה אחר ששהה שלשה ימים והאחרות נמלחו
תוך שלשה ימים דמותר לבשל כולן בלא מליחה ולא אמרינן דהוי
דבר שיש לו מחירין בצלי דקיימא לן אפילו באלף לא בטיל
פתחי תשובה
(נ) במליחה ברוב. עיין בשר היטב (ס"ק מ) מ"ש דלא הוי דבר שיש
ק"ב ס"ק מ"ו. ומה שהקשה הנכר היטב על הר"ן עיין בשו"מ חולות יתכן
מ"ש כ"כ מ"ש טה לישב:
משבצות זהב
(ס"א) ואפילו. עיין ע"ו. והוא ממרומה הדשן סימן ק"ט, ומינה
יפסין דבר שיש לו מחירין אפילו בלוע אסור, ויבאר לקמן סימן ק"ב
(סעיף ד). ומה שכחב בשם רש"ל, הנה שם כחב דאין לו מלח כל
ק, או שאין רוצה לפגוע שאר החתיכות שיהיו נמלחות ב' פעמים,
עוד כתב דלמא הכי לא הוה דבר שיש לו מחירין, כיון דאין בא ממילא
אלא על ידי מעשה לא הוה דבר שיש לו מחירין (עיין סימן ק"ב
(סעיף ג ס"ק ט), ומה שכחב דהיה לשלחן ערוך לכחב זה, עיין
ש"ך אות נ"ו, (וכפ"ו) [ולפי זה] אין קושיא על המחבר, דדוקא בשר
ששהה ג' ימים דרך חומרת הגאונים, אלא אהר"ב הוא דקשיא. ועיין

יורה דעה סט הלכות מליחה

פתחי תשובה

לכ' בנתבשר בלא מליחה. עין בשו"מ מולדות יתקן סימן כ"ב
שכתב להפטר דמירי שהיה נמים ששים כנגדו ולא אותה החמיכה הניח
אסורה אלף מלך מומרה כמו שכתבתי לעיל ע"פ י"ח להכי נטילה

פ"ח הנה לקמן סימן פ"ו ס"ק י"ט ע"ש ועין בספר עיקרי דינים
סימן ו' אות י"ט שכתב אחד אמר שקבלה צדו משם הרמ"ק דלף אם
לא הסיריה רק שנענשו הכלי בתוך מעט לעת אין זו דין כבש ואח"כ

משבצות זהב

זה שזיין איסור והיתר הארוך, היינו טעם א': והנה מן נפסק
יש ציבט מן הפסק אין בטל, ומשם עד הלילה בטל, ואם הוא חמיה
הלאויה להמכד אין בטל, עין אורח חיים חמ"ו (טע"ף ז) שו"א. ואם

אוסר בלא רוטב כבשום כי אם כדי נטילה, או לדין (שם סע"ף ז) אם
לזמן, דתמחה גבר ואוסר כדי קליפה, ואחר כך נעדרתה זאת החמיה
עם שאר צביטול, מהו הדין: תשובה לפי מה שכתב מהר"מ

שפת דעת

ב' בשור' עיין שיך האריך. ויש לראות המחבר דפוסק בסעיף
ב' במולח בלא הדחה ראשונה יש תקנה לחזור להדיח ולמולוח,
אלא סובר הטעם לרכז, או כמדרכי, ולא היה שנון דם בעין,

ותשובות בית לחם יהודה (ח"א סימן ט) כתב כן דלא דמי לשומן
נקרש דמבואר סימן ק"ד (סעיף ב) דמים קרושים יש בהם לחלויות.
ועכשיו נדפס ספר אליהו רבא באורח חיים סימן ש"ך כתב באות

אמרי בינה
שערי דורא דביש ששים
גם הבשר מותרו על כל
פינים יש לסמוך עליו
להתיר לצלי: וכו"ש
השיך ועוד דגם
בשערי דורא כו'.
ר"ל דגם בשערי דורא
עצמו משמע ג"כ
דסבירה ליה ביש ששים
מותר הכשר מדתלי
הבשר דלכך אסור
הבשר לפי שהרם חזור
ונבלע בבשר משמע
דביש ששים במים דאו
לא איכפת לן במה
שחזרו ונבלע אוי מותר
הבשר וק"ל:

הגהות והערות
לבן במדרכי שלפנינו
וכן כתב המגיה
לשערי דורא במכונות
סימן ג אות ג דלא
זכינו למדרכי הזה ברפוס
שלפנינו:

ציונים והגהות על פ"ט
שו"א עיין מה שכתב
הפרי"ג שם בפמיה
לפימון תמו ד"ה משוזה:
שו"ב במגד ששים גורם
עיין סימן זה סעיף א,
ועיין מה שצ"ח שם,
ועיין שפ"ד סימן גט ס"ק
כב:

שו"ב חיינו דרי יהודה
ליף שם מהא דדס הפר
מרוצה על דס השעיר של
יוס הכפורים וקרי ליה
במורה דס השעיר משמע
דמין נמיט לא בטיל ורענן
לא יליפי משום דשניהס
היתר, הא שניהס איסור
הווי כמין בשלחו מיטו
ונטיל מן המורה ככוב:
שו"ב עיין מגד שמים,
ועיין זו השמש מה
הפקשה עליו ומה שצ"ח
דכריו כלל זה:
שו"ב עיין מההנהגה השאל
והשאל קדד שני אות לד:
שו"ב עיין לעיל משצ"ו
ס"ק ז מה שהציט בשס
הב"ט ומנהת יעקב
דטעטס הוא משום
דחמלה אינו מנליע לזס
בעין ע"ש:

שו"ב עיין משצ"ו סימן
עג ס"ק ז לענין שלוק
שיס מלא נממלח
שאוסר, ועיין שפ"ד סימן
עג ס"ק י וס"ק כג,
ועיין מהות דעת שס
חידושים ס"ק ח, ועיין
כפמתי משוזה סימן עג
ס"ק ד וצ"ד אפרים שס:
שו"ב במגד שמים גורם
ועיין מה שכתבתי סימן
עג ס"ק ג, וכתבתי

שלוס זיין לקימן ע משצ"ו ס"ק ו
שו"ב עיין סימן קה משצ"ו ס"ק א
שלוס חידושי דינים סימן קה אות יג

7 כתב המנהג יעקב כסוף הספר בשאלות ותשובות סימן י"ד, בשור
שהדירו במים ונקרש, והיה מונח ג' ימים, ממה נפשך אסור, אי
הקרישה הוה כבש אסור, ואי לא הוה כבש הוה שהה ג' ימים
בלי מליחה, ולבסוף העלה דכבש לא שייך אלא בדבר צלול, ואם
כן לא הוה רק שהה ג' ימים בלי מליחה. ולפי דבריו מהני לצלי
כמו כל בשר ששהה, ודיעבד אם בשלו שרי יע"ש. והבית לחם
יהודה אות י' כתב דנעלם ממנו מה שכתב כאליהו זוטא באורח
חיים סימן שיך דבשר שנקרש הוה כבש, יע"ש, ובשאלות

משה

יהודה דעה

אגרות

משה

יהודה דעה

אגרות

משה

התבטל שמונתו בתום כפרו פריענדלי ועל קרה שלא נעשה בה כבוד ישי ודאי לאסור בשהיה שם ג' ימים בלא מליחה כמו בתום כבוד.

ומה שכתבת מעצמך הלאה שהיא ימים מניין משעת שהשפוט העור, אנו כלום דפוטו שיש לנגות משעת השחיטה. אבל כמובן שהיא משעת שמתה ממש וכל זמן שהיא מפורטת היא כרות בעצם, רק שמדוי החרוה יש לה דין ממה ולעניני חטאתיות ודאי לא שייך בה חודש דין החרוה וא"כ יש לה דין חיה שוב ראיתי בדרובי חשובה טוב ס"ט ור"א שהבא הוא דמקם הלכה ומסק' ג"כ דרבניו מתנהגין ואין לסמוך על דבריו אפילו למנוף בעלמא עיי"ש וכן נהגתו לדוגמא.

יודתו
משה פיינשטיין

משה פיינשטיין
משה פיינשטיין
משה פיינשטיין

אם מותר להניח בשר זחור פרוצור
שנעשה קשה מאד כרי לצלותו
אחר כמה ימים

כ"ח שבט תשי"ד.
מנצ' יודי הרה"צ שוה"ר ברוך גרינפעלד
שוליס"א.

זוה"ק מה שכתב'ה סתתק' אמ חשש דמס' הרמ"א ג' ימים במי ס"ט סעי' י"ב דאין להשהות ג' ימים בלא מליחה דחיישינן שמא יבשלונו הוא לשמא ישכח ויחשוב שכבר נמלה ויבשלונו בלא מליחה הוא זחוק ולא מתבטל דא"כ היה אסור להשהות אפילו יום אחד ומהוה שמה דא"כ היה אסור להשהות אפילו שנה ואם אסור אף בתוך ג' ימים, אלא צריך לפרש דהוה און לעשות אלא ויש להחשש שיעשה כהרלו' שמלה והבשר יבשלונו או דיבשלונו אחר הצלותו ולכן אם נימא שלא נאסר כשהוא קרוש בני ימים לא היה לן לאסור.

אבל דין זה דמחדש בעודו השלוח. הרבה חולקים עליו ולכן אין להחזיר להשהות לכחולת אר במקום המים והוצתו לסמוך על עמ"ש ולהחזיר שאר"ע שעברו ג' ימים בבשר שנתקשר טובא שנעשה

פוסק כי
בענין בשר שהוקדש בפריוצור ושהיה שם ג' ימים

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

בדבר בשר שהוקדש בפריוצור הוקדש כאבן אם נאסר בני ימים למליחה, כבר ראית דברי האחרונים שפליגי בה וקשה להכריע בדבר שלא מצניו בדבריו רבוחני הראשונים בהוה והסברא דעת המתלמדים היתה דעה צריך ראה לאסור באסור זה שחז"ל רק החרוה הנאונים והכמה דברים מקילין במ עיני בשר' ס"ט וס"ק ו"ג ו"ד בסופן ס"ט וכו'ן שודאי יש סברא גדולה לומר שכיון שקשה כאבן בעת שנקדש לא יועיל כלום לשנות הדין וליבש והם בתוקף מנה ליה לאסור. והספק שמה אף שקשה כאבן מועיל לייבש ודאי אין לאסור. וכן הנהגה מה שירך הנמצא שחז"ל אבה"ש ס"ט פ"ח וכו' וכן הנמצא בש"ד ס"ט ס' מהמ"י בכשר ששרה במים ונקדש והיה שם ג' ימים דאם אין הקדש במים להחשיבו כבשר נאסר מדון שהוה ג' ימים בלא מליחה, ודאי אף שאינו נאסר לענין כבשר דכבוש לא שייך אלא בדבר צולל, מ"מ אפשר לא נאסר גם מדין ג' ימים בלא מליחה וצריך להבשר הוא קרוש כאבן לא נשנה כלום במתחלה וכו' ברוב להמיי שמתקייש' זהם בבשר קרוש כאבן שלא לן אף ספק.

ואולי איירי המ"י בלא נקדש כאבן דאז שייך הנמצא וכן משמע קצת בהמ"צ שכתב שם בשם שו"ת בל"ג דל"ד לשמוך נקדש דזמן ק"ד ימים קרושים יש בהם להחיות. והי דאיינו בלא נקדש כ"ל דבמים והקרושים בפריוצור אין בהם שום חלוחות. ובאופן כזה הוא גם הדין דלא נקדש כ"כ אבל אם נקדש כאבן אפשר גם לייחוד לא נאסר בדין ג' ימים בלא מליחה, ובכל אופן במתחלה באסור ימים בלא מליחה, וכל ליל קולא נבאר ברמ"א ח"ט דרבה ה"י יש ליל' קולא נבאר ברמ"א ח"ט ס"ט פ"ח ג' אר אלי המתלמדים גדולים מהמקילים, מ"מ כיון שמסתבר בהמקילים ולכאן ראה בדרבה מופת"א המ"י שמתקייש' בהוה ימים בלא מליחה וכן נקדש דלמהוה להניח בפריוצור כ"י שיקדש לומר מ"ג ימים יש לאסור אם לא לצורך גדול שצריך דמ"י.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

כ"ח תמו תשי"ה.
מנצ' יודי תלמודי אהובי הרה"צ שוה"ר אפרים גרינבאט שליט"א.

שלהמח"א שישו' הוא סומן על הראב"ד במלח אחר ג' ימים, שאר במינתו הרי יהיה ששים כפי דמשמע מ"ג וכפי מנה הגוי יש אולי פ' ג' נגד כל המד שמשני הליטרואת בליטרד האחד שומלח כדון דשמו ליטרואת שומן הוא ערך חצי הנהגלח הוא גם שומן שיש בהם פחות מנחיה דם ונמצא שאין שם דם אלא ערך רביע בזה לפי היתור. וגם יש לארף מה שלחשבו"י לכה תמרת המאונים בשומן כלל ורעק"א מצדפו לוללה לכן ודאי יש להחזיר לבטל בתוספה על יותר מרוב ויהיה מותר גם לסגן ולאכל בעין עם תחת אבל המריבנעם יש לאסור דעל הראב"ד בעצמו קשה לטמור. והו' תלמידי למעשה.

ידידו מקורו.
משה פינגשטיין

סומן ג'
כרם ככרם ששקנו תכנים כרם
כרי שטרלאן יפם

שי"ש תרצ"ז ברוקלין.
מעי"כ גיטי אחיב הרב הגאון המפורסם מהר"ר ראובן הלוי לואוויץ שליט"א.

ברבר הכבדים שהמציב משקנו אותם כרם אחר שעתו כרי שיהיוא יפם נלע"ד פשוט שאין בהם שום חשש הוא דרכו בהחלה קודם וצליה משום דם בעין שעליו שכן הגוה כראיאת כרמ"א סי' ע"ג סעי' ג' כשיטה הראשונים שהביא חר"ו בהל"ו דף ז' ו' ואף שבודיעב מותר גם בלא החזה מ"כ דדאי דרכו בהחמה דכל אדם דרכו לעשות כדון המציר לכחולה. והא אף בדרבו להדיה לטעם בעלמא שלא משום חשש איתור נמי נחשב דרכו להדיה כמפורש באותו סי' תמי"ז סעי' ה' ע"ש בסי' סק"ס ובתי"י סי' כ"ב. וכינו שדרכו להדיה אין שום חשש בה שמשקניו אותו בזמן שגם על דם אחר מעצם הדם בעין מהחמה שצריך לעשות לטעם כדן המציר לששוק העל"ה, ד"ק בשמנונת ורחקא וסכנא אר"ל שפשוף כדאיתא בח"ד סי' צ"ג סק"א בשם הרשב"א ואף המ"ג שפליג לענין דחוקא מ"כ גם ליידיה דדקא כשמונתו איתור שדוכב ביהוה צריך שמשוק כמפורש בדברייו בש"י סק"ב והו' דדאי שהדם שמשקניו

ע"י בש"י סק"ס בשם כהנ"ג דמתבטל בלא היתור אלאוהו דיש פ' בשומן גופיה ובי"א רע"א לוללה במ"כ ש"ס בסעיף ט' הרי מפורש שבשומן יש רק חצי דם מפני שיש בבשר ופ"ו החשבו' הוא שותה לכהר הרבה מנחיה דדאי המלח שעל השומן הוא שותה לששוק אכא ששים אף שבבשר הוא רק שלשון ששומן אכא ששים הדם שבשומן הוא שותה הרבה והא מצד מיעוט הדם שבשומן הוא שותה הרבה מנכ"ג. ופסוקי ששומן שותים שעליו שפליג אכנ"ג הוא פחות הרבה מנכ"ג יותר ממנחיה מבשר עור דופיק למור הוא פחות יותר ממנחיה מבשר עור פ"י"ש. ולכן מאחר שבבשר לכל היתור אין שייך לשער מצד ר"ל ידענו כמה נפיק מנינה ביהוה מהחמה הרי בשומן לכל היתור אין לשער ביהוה מנחיה החליפה התי"ש שהביא השי"ד שפצור"ל ששים גם בשומן נגד כל השומן צריך למור שפליג אכנ"ג ות"ל שלא הרגישו בהו' והאחרונים, וא"כ מאחר שרעק"א הביא דברי כהנ"ג דיי"א יש לשער לכל היתור בשומן רק בחצי החמה אף בלא נמלה כלל ופ"י"ש במלח אחר ג' ימים שהוא רק חמרת המאונים. והנה נחמתי מבני בחיי שאין מנחיה שומר בקווי"לאל ובטי"אאל וכוונתו יותר מעשירית וכוונתו המצניח עור הדבה פחות מעשירית, נמצא שאף אם כל"ו יהיה משל המלח אחר ג' ימים יהיה חשש וכעוב"ם יתור מ"כ המלח כדון היתור רק חלק שלשים וכוונת השוליים יש יותר מחצי מ"כ הדיבה פעמים גם יותר מ"כ חלקים מ"כ ונמצא שדרך בשל יתור לעולם יותר מששים, אך שיהיה אסור לטמן המניח"אלו המניח"אלק שלא בשלל במ"כ שיהיה אף חלק שלשים ולכן יש להצטרף ליקח עור ליתור ויתור שומן ולמלח כדון ולעלבם עד שיהיה הרוב משומן שנמלה כדון שמשוק כסעיף י"ד שבטל כדון משום שכותב השי"ד דלא גמיר להחמיר כולי האי באיתור דחמרת המאונים, ולת"ל גם בלא מלחה היה מותר ברו"ב.

ואין לאסור מצד חמירה נעשה נבלה על ג' הליטרואת ונחמור בהחלה דבלה בלא לא אמרנו במקום הפסד כדאיתא ברמ"א סימן צ"ב סעיף ג' ו' רע"ק בש"י שם סי' י"ד דשומן הוא ל"ח, וגם ב"י"א הא השי"ד בסמוך ע"י סק"א מקור בשומן דלמלאוהו עין לית בהו' דם שלא נמצא איתור דובק וכ"כ לא נמצא שמשוקי נבלה. ולכן יתורו בהחמה תערובת זו"ת. על יותר מרוב, נמצא איתור בטל לכתולה ככל הורה רעק"א בהשומה סימן ל"ח דמה"ש נפ"ש בעוב"א זו דהוא גם משורב במקצת ממי, וגם

שלהראב"ד הוא דבר מועט מאד דברור לו שאחר שנתבטל אין לחוש שישאר בהחמה עצמה אלא פחות מ"ס, דכוח שם שאף ששל הפוסקים האחר דבעיניו לשער נגד כל החמה מ"כ יש ללמוד מהא דאף דנהגין לאסור אותה חמירה אפילו בראב"א ששים בע"ש דאי"א דחוק, יש לסמור על דברי המניח"ל ע"י"ש שלכאורה תמה מאד הוא אף לראב"ד יש לאסור אותה חמירה דאין שייך זה לדין כלל כדון דהאוסרין אסורין אף בראב"א פ' ולכן כדן שלהראב"ד יש יותר דם אף מפתחת מ"כ נגד החמה מ"כ החמירה עצמה בין לאסורה כמו ליידין בייש פ' נגד החמירה בין לטעם איתור דבוק בין לטעם השי"ד ששים דם שפירש במקום לטעם וא"כ מה שייך שמת הראב"ד לוקח לענין החמירה עצמה שמצד צדוהו שטמו מבריע הו"ל לסמור אהר"ן בע"ש דאי"א דחוק, ולכן צריך למור דה"ש סוכר להראב"ד שדרכו מועט הוא הדם שבו כמו חלק ג' או חלק פ' לכל היתור שחלק כדון שעל ק"י. המשול יצא והוא מהד"ם מצדוהו או שני שלשים ויותר ישאר בהחמה רק פחות מ"ס ומתחת ולכן אף שאינו סומן על הראב"ד לחזיר הנתבטל משום של הפוסקים תולקין עליו מצדפו לענין לחזיר החמירה עצמה שהרבה פוסקים מחזיקים מצד אחר ומכל"ם הרי"ש.

משה פינגשטיין

סומן כ"ב
בנתערבו שומן שנמלה אחר ג' ימים
כשומן שנמלה כדון

בתי"י כ"ח אר"י תשי"ב.
מעי"כ יידיה הרב הגאון המפורסם מהר"ר דוד קוליק שליט"א.

הנהו ברבר שני ליטרואת שומן שנמלה אחר ג' ימים וליטרא אחר שנמלה כדון וערובם וטי"גם יתור אם יש אופן לחזיר לצורך יו"ט. והבין לע"ד במקום הפסד ולצורך יו"ט להחזיר באופן שיקפו עור שומן יותר מליטרא וערובם עד שיהיה הרוב משומן שנמלה כדון משום שאב"א.

דמה דעת הרמ"א מפורש בסיומן פ"ט סעיף כ"ב וזהו ששומן אחר ג' ימים שנתבטל צריך פ' י"א דבשר ששומן אף על עופות דעתו סכין בשם סעיף א' דדינו כבשר ומפורש בש"י שם סעיף א' ח"ל"ה צריך פ' נגד חשומן, אבל דעת הראב"ד תמה בש"י סי' פ' דאף דאף כבשר שנתבטל בלא מליחה אי"א פ' נגד החמירה אלא משערינו במאי דופיק מנינה ומפורש בלשוננו שהביא הכ"י דדקא דנפיק הוא דבר מועט, ומשמע מה"ש את כ"ב

קכח יביע

חוק סימן ג

אומר

שכיון דספק דרוסה אסור מן התורה, (להרשבי"א דס"ל דס"ד לחומרא מה"ת, וכמ"ש בתה"א (דף קב ע"א), ע"ש.) שוב הו"ל ספק כודאי, ואסור למכרה לנכרי שמא ימכרנה לישראל, וכעין מ"ש הבי"י (ס"ס נו) בשם מ"כ, שכיון שנודע שהיא ספק דרוסה והוא ס"ד, ובאותו זמן לא היה עדיין אלא ספק אחד, נעשה הספק כודאי, וכשנתערב בעדר הוי כמו דאי דרוסה שנתערב בעדר, ולא חשיב ס"ס כה"ג, ע"ש, וכיו"ב כ' בחי' הגאון רעק"א באו"ח (ר"ס תסז), ע"ש, ושוב מצאתי כן בשו"ת שמחת יהודה (חיו"ד סי' יח) ד"ה ודע, דה"ט דהיישני בחולין (נג) גבי ספק דרוסה, לשמא ימכרנו לישראל, אע"ג דהוי ס"ס, משום דהו"ל ספק כודאי, ולא חשיב ס"ס כה"ג, ע"ש, (ו) אמנם ראיתי בס' דעת תורה (סי' כג סק"ל), שהוכיח דלא כהשו"א ומשיב מד' הרמ"א שם (ס"י) שכ' גבי שחט עוף ושהה בו ואינו יודע אם ניקב הושט, שהמנהג להטריף הכל אפילו לא שהה אלא במיעוט קמא דקנה, ואסור למכרו לעכו"ם כ"ל, אלא ימיתנו ואח"כ ימכרנו לעכו"ם, ומבואר במרדכי והג"א שהובאו בב"י, דה"ט משום דחיישינן דילמא יתרפא וימכרנו לישראל, ומוכח מזה דמיירי שעכשו ניכר החתך, ואפ"ה חיישינן שמא ימכרנו לישראל אחר שיתרפא, ול"ד להיא (דס"ס נו), דמיירי בניכר לעולם, ודלא כהשו"מ, עכ"ד, ולכאורה כן י"ל בד' הר"ן ע"ז (סו:), שכ' ומכאן יש ליתור שלא למכור תרנגולת טרפה חיה לעכו"ם, שמא ימכרנה לישראל שלא יכיר טרפותה, ע"ש, והרי מבואר ד"ו להדיא בחולין (נג) גבי ספק דרוסה, א"ו שבא להוסיף כשעכשו ניכר הטרפות, אלא שיש לחוש שתתרפא לאחר זמן, וחיישינן שאז ימכרנה לישראל שלא יכיר טרפותה, ומיהו אין ד"ו מוכח מהגמ' דהתם, כיעו"ש, וע' בשו"ת שמן המשחה (חיו"ד סי' מח), שכ' דכוונת הר"ן היא שאף אם ניכר טרפותה למי שיעיין בה, אפ"ה חיישינן שמא ימכרנה לישראל אחר שלא יעיין בה ולא יכיר טרפותה, דומיא דשמעתין, משא"כ כההיא דחולין (נג): שאינו ניכר טרפותה לשום אדם דפשיטא דחיישינן, ע"ש, ונראה דמשמע ליה שיש קצת היכר למעיין בחטים שנפל עליהם י"י"ג, וג"ז אינו מוכרח, ולפי דבריו מאי קושיא לרבא דשרי לבונו לעכו"ם, מבגד שאכר בו כלאים, התם אינו ניכר כלל הוא, משא"כ ה"כא שיש היכר קצת, א"ו שאף בחטים שנפל עליהם י"י"ג, לא היה האיסור ניכר כלל, ולכן נ"ל בדעת הר"ן, דמההיא דחולין אין ראיה כ"כ, דהא פריך בגמ' התם וליחניקניה ונשדינהו לכלבים, ומשני אלא לפרסומי מילתא דאיסורא, (דכי אויל למשדינהו בנהרא אושא מילתא טפי, רש"י), וע"ע בתה"א (דף מה ע"א), דה"ט נמי דלא בדקינהו ושרינהו, א"ו דלא חנקינהו חבנינהו לעכו"ם, דלפרסומי מילתא עבדי, ע"ש, וע"ע במשמרת הבית (שם), דאף להפסד מרובה לא חיישי' כיון דעביד לפרסומי מילתא, ע"ש, וא"כ אין ראיה מההיא דחולין לפי המסקנא, ומשי"ה הוצרך הר"ן ללמוד ד"ו מההיא דע"ז (ז) ות"ז הו"ת לה' עוד יוסף חי (ס"פ נח), שכ' לחוק סברת השו"מ, שאין דנין אלא על הנראה לעינינו, (ולא חיישינן שיתרפא לאח"כ וימכרנו לישראל), מן המנהג הפשוט בכ"מ, בעוף שנשמט הגף שלו, שאסור למכרו לגוי, משום שמא יתרפא לגמרי ואינו ניכר, ואם נעקר לגמרי באופן שא"א שיתרפא, ה"ו מותר למכרו לגוי, מפני שטרפותו ניכרת ולא ירצה הישראל לקנותו, ואע"פ שהוא עוף נקבה מותר למכרו לגוי, ואין חוששים שמא תטיל ביצים וימכרם לישראל, וכ"כ בובחי צדק (סי' נג ס"ק מא) שכן המנהג, ודלא כה' אם לבינה שכ', שאם העוף נקבה אסור למכרה לגוי, שמא תטיל ביצים וימכרם לישראל, ע"ש, ואע"פ שדרכה של תרנגולת להטיל ביצים אין חוששין בכך, עכ"ד, ולפע"ד ערבך ערבא צריך, כי לכאורה אפשר שהצדק בזה עם ה' אם לבינה, שאין למכור תרנגולת טרפה (שניכרת טרפותה) לגוי, מחשש שתטיל ביצים וימכרם לישראל, (ודמי לשמוטת הגף שהודח לנו הרב ז"ל שיש לחוש שמא יתרפא לגמרי ואינו ניכר), והנה בובחי צדק (סי' כ' ע"ד ה') אם לבינה, שאין המנהג כן בעירנו, דהא מעשים בכל יום שנתיה מוגרמת, וימכרנה לגוי אפילו היא נקבה, ואין חוששין בזה, ע"כ, אין לסמוך על ה' אם לבינה בדיו, כי היא חומרא יתרה, ע"כ, ויש לתמוה על זה מדברי הרמ"א בהגה (סי' כג ס"ו) הנ"ל, שאם שחט עוף ושהה בו וא"י, אם ניקב הושט

שהמנהג להטריף ואסור למכרו לגוי שמא ימ"ל, וע' בובחי צדק (שם) ס"ק מג), שאף הם נוהגים כהרמ"א להטריף בזה, ושם (ס"ק מה) הוסיף ע"ד הרמ"א שאסור למכרו לגוי, שהיה שאסור להשהותו, אלא דסבר וקביל ד' הרמ"א, והיאך התיר כאן במוגרמת וכו', ואפשר דמיירי באופן שאין חשש כלל שיתרפא עד שלא יהיה ניכר, והוא דוחק, וכן יש להקי' על ה' עוד יוסף חי שלא זכר שר' מד' הרמ"א הנ"ל, ועוד ק"ל ע"ד ה' עוד יוסף חי הנ"ל, דאע"ג דמסתמך ואויל ע"ד השואל ומשיב, מ"מ מודה לאסור למכור לגוי עוף שנשמט הגף שלו, שמא יתרפא לגמרי ואינו ניכר, וכן הוא בלבושי שרד וש"א, והובאו בובחי צדק (שם), והדבר קשה, שא"כ נתת דבריך לשיעוריים, דגבי ממסמס קועיה, דמא לא חיישינן שמא יתרפא, והכא חיישינן, ועד כמה יהיה הגבול של המכה דחיישינן שמא יתרפא לגמרי, וצ"ע, ומ"מ נלע"ד דלדינא כל שעדיין אין התרנגולת מטלת ביצים, לא חיישינן להכי מדינא, כיון שאינו מוכר, אלא התרנגולת ובה אין שום תקלה כלל, ורק אם כבר התחילה להטיל ביצים, צריך להשהותה עד שתגמור הטלת הביצים, ואח"כ ימכרנה, ואע"פ שהגאון מהר"שם בגילוי דעת (ס"ס נו), ובדרכי תשובה שם, הביאו דברי ה' אם לבינה להלכה, נראה שכדאים הם הוב"צ והגרי"ח הנ"ל לסמוך עליהם, כל שאינה מטלת, מכיון שאין חשש התקלה במקח עצמו, וראיתי בשו"ת יד יוסף (ירושלים תרס"ג, בליקוטים חיו"ד סי' יב), שכ' שנראה שלא אסרו חכמים למכור אח"כ יש חשש על אותו הדבר עצמו שמוכר, שמא ימכור לישראל, אבל באיסור שנעשה אח"כ, כגון החלב שנתהיה אח"כ בדדיה לא גזרו, וכן גבי עוף אם ידוע למוכר שיש לה ביצה גמורה במעיה אסור למכרו עם הביצה, אבל אם אינו מרגיש שיש לה ביצה גמורה, אף שנגמרה אח"כ ביד העכו"ם אין איסור למכרה לעכו"ם, וכו', ויש ליתור ג"כ שלא למכור פרה אם יש חלב בדדיה, וכן עוף שיש לה ביצה גמורה, אפילו בטרפות הניכר, כנ"ל נכון וברור, עכ"ד, ולפע"ד כמשי"כ, שאף שאין לה ביצה גמורה במעיה, כיון שידוע שהיא מטלת ביצים יש להחמיר, שלא למכרה לעכו"ם, וכמו כן בבהמה חולבת, ורק כשאינה מטלת ביצים כעת אפשר להקל, והיא מילתא מציעתא בין דברי ה' אם לבינה (שמחמיר בכל גוונא), לדברי ה' זב"צ ועוד יוסף חי (שמקילים בכל גוונא), ודו"ק.

ח) המורה מכל האמור שאסור למכור לעכו"ם תרנגולת טרפה בטרפות הניכרת, כל שיש חשש שתעלה לה ארוכה ומרפא, באופן שלא יהיה ניכר בה דבר, ואז ימכרנה לישראל, ואם היא מטלת ביצים אסור למכרה לעכו"ם אף אם אין חשש לזה, משום דחיישינן שמא ימכור הביצים לישראל, (וכן יש לחוש בבהמה חולבת שמא ימכור החלב לישראל) אבל אם אין התרנגולת מטלת מותר למכרה לעכו"ם, כל שהטרפות ניכרת לעולם, וכל שאסור למכרה לעכו"ם, (אפי' כשאין הטרפות ניכרת כלל), מותר לשחטה ולמכרה לעכו"ם, ואע"פ שהרשב"א בחי' חולין (נג) אסור בזה, ואפילו למכור שלא בפני ישראל אסור, גזרה שמא ימכור בפני ישראל, ולא שרי אלא לחנוק ולמכור לעכו"ם, ע"ש, וכ"כ הכנה"ג, מ"מ בערך השלחן (סי' נו ס"ק יח) העלה להקל עפ"ד הרשב"א בתה"א (דף מה ע"א), ע"ש, וכן מבואר להדיא בד' הר"ן ע"ז (סו:), והמאירי חולין (נג:), ע"ש, וכ"כ האחרונים, ועיקר, והשי"ת יעב"א.

סימן ד

ב"ה, עה"ק ירושלים, "קרת"א, דשופריא, לפ"ק, צמ"ז
 נשאלתי בדיון בשר המונח יותר מג' ימים בלי מליחה, בתוך מקרר חשמלי, אם אפשר להתירו ע"י מליחה לבישול או לא, [וכן בדיון בשר קפוא הבא מת"ל לא"י בזה"ו].
 א) י"ו ד"ו מבואר בטור יו"ד (סי' סט) ח"ל, כתבו הגאונים, בשר ששהה ג' ימים מעליע בלא מליחה, נתייבש דמו בתוכו ולא יצא עוד ע"י מליחה, ואין לאכלו מבושל, ע"כ, וכ' ע"ז בב"י, שכ"כ המדרכי והגמ"י בשם הגאונים, והר"מ והא"ו החירו בצלייה, וכ"כ הרא"ש בתשובה, ע"כ, אולם הריב"ש בתשובה [סי' פו] כ' שלא נמצא דין בחבורי הראשונים, הרמב"ם והרשב"א ז"ל, אבל

הר"ם נ"ע כ' שכן נמצא בתש"ו הגאונים, שאין הדם יוצא ע"י מליחה, ורק לצלי מותר, וכ"כ בארתות חיים, ובטור יו"ד, ובכרמלונת נהגו לאסור אפי' לצלי, וחומר איתר הוא אפילו לאסרו לקדרה ע"י מליחה, דלא גרע מאומצא דאסמיק שהוא אדום ביותר, וניכר שהדם נצטר בתוכו, דאסיקנא (חולין צג.) חתכיה ומליחה אפ"ל לקדרה שפיר דמי, וכן בשובר מפרקתה של כהמה (שם קיג.) שמבליע דם באיברים וכו', ובשר שנשתתה ג' ימים לא גרע מכל הני, אלא שראוי לחוש לדברי הגאונים ואין לפרוץ הדבר, וכ"ש במקום שנהגו עכתי'ד, והובא בקצרה בב"ש, ובסו"ד גרס, שראוי לחוש לדברי הגאונים במקום שנהגו, ע"כ, והנה בשו"ת פרי חיים (חיו"ד סי' מ) כ', שלא מצאנו מי שיכתוב מנא להו להגאונים ד"ו וכו', ע"ש, ונעלם ממנו דברי תש"ו הרשב"ש (סי' תקסא), שהאר"י, לדחות ראיות הריב"ש, וסיים, ואני סובר היפך מאותה תשובה (של הריב"ש), וכו', ואני אומר שמן הדין זמן ההיקש היה ראוי לאסור (אף לצלי), אלא שנהגו להקל, וכו', ומספר זה של שלשה ימים, אומר, אני שיצא אל הגאונים, מדאמרין בפ' המדיר (עו.), הוגלד פי המכה בידוע שלשה ימים קודם שחיתה, אלמא כל ג' ימים הדם נקשר ומעלה גלד ע"פ המכה, וכ"ש שהוא נקשר בבשר שנשתת, וכ"ש דשליט ביה אוירא, שהוא מיבשה יותר, ע"כ אין להקל בד' הגאונים שדבריהם דברי קבלה, ופרוץ דרך ישכנו נחש, והמחמיר תע"ב, עכ"ל בקיצור, וכ"כ להלכה שם (סי' תכג.) ע"ש, נמצא שיש לנו סמך וראיה מהש"ס לד' הגאונים ז"ל, וע' בשו"ת משפטי עוזיאל (חיו"ד סי' ו), ש"כ ג"כ שדברי הגאונים הם דברי סברא, ולא זכר שר מדברי הרשב"ש הנ"ל, שיצא לישע דברי הגאו' ז"ל, אף בנוגע לשיעור ג' ימים, וכנ"ל.

ב) אולם נראה דאכתי איכא למימר שאין זה איסור ודאי, אלא מתורת ספק, ואין הראיה מהש"ס מכרעת, שהרי כתב הסמ"ע (סי' רכד סק"ח), במסקנתו, אהא דאמרין דבלא הוגלד פי המכה המוציא מחבירין עליו הראיה, דהיינו אפילו שחטה אחר ג' ימים (מעת שלקחה), ולא אמרין דמדלא הוגלד פי המכה על כרחך אצל הטבח נעשה בודאי, דלפעמים אינו מגליד זמן רב, ע"ש, הרי שגם בזה אינו אלא ספק אם מתיבש בג' ימים, או דוקא לאחר מכן, ורק כשרואים שכבר הוגלד פי המכה או אמרים שמסתמא נעשה לפני ג' ימים, וא"כ בבשר ששהה ג' ימים ואין ניכרת בו ריעותא י"ל דשמא עוד לא נתייבש הדם בתוכו, וכדאמרין התם, ואע"פ שיש לומר שע"פ הרוב מתייבש, אלא דשאני התם שאין הולכים בממוץ אחר הרוב, משא"כ הכא דאוליגו באיסורא בתר רובא, ועוד יש מקום לומר דבשר המונח על פני אויר שאנו מ"מ אמרין דיו לבא מן הדין להיות כגדול, ועוד ש"ל דהתם הוגלד הדם שע"פ המכה מבחוץ, וזכאנו דנים על הדם שבתוך הכשר, וא"כ שקולים הם ויבאו שניהם, נמצא אף להרשב"ש אין כאן איסור ודאי, ועכ"פ ספק שהריב"ש מפקפק בד' הגאונים, נראה שלא יצא הדבר מירי ספק, וכן מבואר להדיא בט"ז (סי' סט סק"ב), שאין זה אלא מתורת ספק, ע"ש, וע"ע בנקודות הכסף שם, ש"כ, שמכיון שחומרת הגאונים היא זו, ולא נזכר שום רמז בש"ס, ואף הריב"ש שדא בית נרגא, הו' דלא להוסיף עלה, ואין לנו אלא מה שהחמירו בו בפירושו, ע"ש, וכ"כ בדרכי תשובה (סי' ריד) בשם ספר יהושע, שאין איסור בבשר ששהה ג' ימים, אלא מתורת ספק, ע"ש, ואע"פ שאין נראה כן מד' המנחת ועקב, הובא בשו"ת רב פעלים, ח"ב (סי' ו) ד"ה והנה, ש"כ, בהא דק"י"ל (בסי' סט) שאין להשהות בשר, בלא מליחה עד אחר ג' ימים, שמא ישכח ויבשלנו, והק' האחרונים ממ"ש (בסי' פו ס"ט), גבי עוף ספק טריפה והוא מטיל ביצים, שמשתיין אותו עד שיגמור להטיל ביצים של הטעינה הא', ולא היישינו לתקלה שמא ישכח, הואיל ואינו אלא זמן מועט, וכמ"ש הט"י, ות"י המנח"י דשאני התם דהוי ספק טריפה, וא"כ הו"ל ס"ס שמא לא ישחוט כלל, ושמא אין כאן איסור כלל, משא"כ בשהה ג' ימים שאין, אלא ספק אחד דוקא, ע"ש, ומוכח שאיסור בשר ששהה ג' ימים לא חשיב ספק איסור אלא ודאי איסור, (וע' בפ"ת סי' נו ס"ק כב, ודו"ק.) אולם נראה שהעיקר כד' האחרונים הנ"ל, שאף בשר ששהה ג' ימים הו"ל ספק איסור, ונקושת המנחת יעקב י"ל כמ"ש בסולת למנחה, דשאני בשר, ששהה ג' ימים,

דלא בדיל מיניה, שהרי מותר לבשלו תוך ג' ימים, משא"כ בספק טריפה דבדיל מינה כשנולד בה הספק, ע"ש, והובא בתש"ו רב פעלים שם, וזכ"ב ת"י הכופ"פ (סי' סט סק"ב), דשאני התם דלית לה שריותא, ובד"ל מינה, משא"כ הכא דלא בדיל מן הבשר הואיל ואיה ליה שריותא בצליה, וכו', ע"ש, וזכ"ב כ' ג"כ בתש"ו כתב סופר (חיו"ד סי' כח) ד"ה וראיתי, ע"ש, וכן ראיתי להגאון מהר"י אשר בשו"ת בית לחם יהודה (סי' לו), שהעלה ג"כ שאיסור זה של בשר ששהה ג' ימים אינו אלא מתורת ספק, ע"ש.

ג) ומעלתה נפנה לנ"ד, כי הנה מצאנו להפמ"ג (שפ"ד סי' נג), ש"כ, שהבשר שהיה בקרח ורופא, לשרותו במים בתוך ג' ימים, לא מילי שירכך אותו במים צוננים, מכיון שהוא קשה כאבן, ע"כ, וכ' ע"ן הגר"מ עפשטיין בערוך השלח (סי' עט), שאע"פ שדברי טעם הם, שבודאי שבזמן התורף שהבשר שנקרש מגדול הקור הרי הבשר כאבן, אמנם י"ל בהיפך שכל זמן הקרישה לא יהיה נחשב בזמן הג' ימים מטעם זה עצמו, שכיון שהוא קשה כאבן לא שייך לומר שהדם מתקשה בתוכו, שאו אין פעולת הדם כלום שהרי בלא"ה הוא קשה כאבן, וראיה לסברא זו, ממ"ש באה"ע (סי' יז) שאין מעידין על המח אחר ג' ימים מפני שצורתו משתנית, וכ' הב"ש שם (סי' עז) דמ"מ כשהיה מונח בקור ונקרש, התירו הרבה גדולים (הרמב"ן ומשאת בנימין), אף לאחר ג' ימים, שכל זמן שהוא קרוש אינו משתנה, עכתי'ד, ע"ש, וכן ראיתי בשו"ת עמק הלכה (חיו"ד סי' נז), ש"כ, בשר שנקרש מקור ששהה ג' ימים כ' בלי מליחה, נ"ל דמותר לבשלו אח"כ ע"י מליחה, דלא שייך לומר שהדם נתייבש בתוכו, שעיינו הרואות שבשר שנקרש אין בו שינוי בין יום א' או עשרה ימים, להיות שליט ביה אוירא לייבשו, וכו', ע"ש, וכן העלה בשו"ת ויעתה יצחק (סי' נג), וכ"כ בשו"ת תרומת יעקב (סי' כא), וכן ראיתי להגאון מהרי"ל לנדא בס' יד יהודה (סי' סט סק"ב נט) שהעיר כן ע"ד הפמ"ג הנ"ל, ע"ש, וכ"כ בשו"ת מור ואהלות (אהל ים המלח סי' יד), שכל שנקרש היה כלא היה, ואין הדם מתייבש בתוכו אפילו שהה ג' ימים ויותר, ע"ש, ומאחר שכן דעה כל האחרו' הנ"ל, נראה דה"ה לג"ד, שעיינו הרואות שהבשר נשאר טרי בעת הלקחו, לא כהנה עיינו ולא נס' ליחה, ובכל זמן קרישתו הוא קשה כאבן עוד יותר מנתינתו בקרח, ממילא אין לחוש שהדם נתייבש בתוכו, ואף א"ל שאין סברא זו ברורה כל כך, מ"מ באיסור זה שעיקרו אינו אלא מספק, וכנ"ל, אין לחמיר ולאסור, נגד כל האחרו' וחזרו לדברי הנקודות הכסף, שבהיות שאין לזה רמז בש"ס, והריב"ש שדא ביה נרגא, הו' דלא להוסיף עלה, ואין לנו אלא מה שהחמירו בו בפירושו, וכנ"ל.

ד) וראיתי לדידי הרב הגאון ר' עובדיה הראיה שליט"א, בשו"ת ישיביל עבדי ח"א (חיו"ד סי' ג), שנשאל בזה, והעלה להחמיר בזה, שאע"פ שגדול כח המכונה התשמילית להעמיד לחלוות הבשר, שאפילו אחר כמה ימים הבשר נראה כאילו הוא בן יומא, מ"מ אי מהא לא אריא, להתירו אחר ג' ימים, שהרי מצאנו להרב שמש צדקה (סי' לו—לח), והובא במחב"ר (סי' לא), שהכה על קרקור איזה מורים שנטו להקל בדין בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה, אם מלחוהו והיו המים בשריה אדומים כבשר דעלמא הנשרה, ואחר מליחה והדחה אייל סומקא ואתי חיורא, ע"ש, הרי להדיא דאף בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה פולט ציר כבשר בן יומא, וה"נ בני"ה, אף שפולט ציר כבשר בן יומא, אין מזה ראיה להתירו ע"י מליחה כבשר בן יומא וכו', ע"ש, ובאמת שאין לזה דמיון לנידון ה' שמש צדקה, דרב המרחק בניניהם, דשאני הכא שיש דבר חדש בגוף הבשר, שהוא מונח במקום קר מאד עד שנקפא ונקרש, ובוה לא דברו חכמים כלל, ואין לנו לחדש מדעתנו איסור בדבר שאין עיקרו אלא מחומרת הגאונים, משא"כ בנידון הש"צ שהיה בשר רגיל ונאסר מטעם שנתייבש הדם בתוכו, וכמ"ש הגאונים, ומי יבא להתיר בזה מפני שפולט ציר אדום, וע' בט"ז (סי' לב), ובנה"כ, והנה לא זכר שר ה' ישיביל עבדי הנ"ל, דברי כל האחרונים הנ"ל שהתירו בבשר שנקפא ונקרש, ואפשר שאם היה רואה דבריהם היה חוזר בו ומצדד להיתרא, וש"י כ"כ עבדי שם במפתחות הספר (דק"א ע"א).

שהוסיף בזה"ל, בעת הראני הגאון מלובלין כקש"ת ר' אליהו קלאצקין שליטיא, בספרו דבר הלכה (אות נו), שנשאל בזה, והעלה להחזיר ע"י מליחה וחליטה, ומבואר שם דשקלו אותו ולא נמצא חסר. ע"ש. עכ"ל. ואע"פ שטוב לחוש לעשות בדרך חליטה, כמ"ש הגאון מלובלין, (אשר בזה יוצא י"ח דעת הרמב"ם דס"ל הכי בכל בשר דעלמא), מ"מ נראה דמצד הדיון אפשר להקל אף בלא זה.

ה) וכן בקדש חזיתיה להרב הגאון הראש"ל בשו"ת משפטי עוזיאל (חיו"ד סי' ט), שנשאל בנ"ד, והביא דברי הרב חשובות לשואל (סי' ט), שהעלה להחזיר בזה, והביא ראיה מ"ש הבית שמואל באה"ע (סי' יז ס"ק עח), שאם מת בימות הגשמים בימי הקור מעידין עליו אפילו אחר כמה ימים, [וכמ"ש"כ לעיל בשם הערוך השלחן, וכו', ומסיק (בס' תשובות לשואל הנ"ל) שצ"ע למעשה, כיון שיש חולקים על ה' בית שמואל הנ"ל, וע"ז השיב הרמ"מ, שאף לדעת החולקים, שאני הכא דמידי הוא טעמא דאסרו הגאונים, אלא משום שמתייבש הדם בתוכו, וכשהוא נתון באויר מקורר, ענינו הרואות שלא התייבש לחותו של בשר ולא של הדם שבתוכו, ואין שום טעם לאסרו אחרי מליחתו אפילו לקדרה, ובסו"ד העלה בזה"ל, מסקנא דדינא, בשר שהוא נתון בהדר או בארון המקרר ושהה שם ג' ימים או יותר מותר אפילו לקדרה, אחרי מליחה והדחה כדת וכהלכה, עכ"ל, (יש בסוף סעיף א כ', שהוא דבר ברור), והנה יש לסייעו מדברי האחרונים שהובאו לעיל בדברינו, וע"ע בשו"ת דברי מלכיא ח"ב (סי' לו), ובעת א"מ"א, וכבר ביארנו שיעקר דין בשר ששהה ג' ימים אינו אלא מתורת ספק, [וגם במקום אחר כתבנו להקל בספק ג' ימים מעל"ע, והבאנו שכן מפורש בכ"מ, (סי' סט ס"ק יג), ויהיב טעמא משום שאין זה אלא מחומרת הגאונים, ע"ש, וע"ע להגאון מליבאוויטש בשו"ת צמח צדק (חיו"ד סי' נו) בד"ה ונידון הספק, ע"ש, וא"כ אף אם נאמר שלא יצא דבר זה מידי ספק, מ"מ שפיר דמי לסמוך, להקל בזה, ומכ"ש שמצאנו סיוע לזה בדברי האחרונים, שהתירו הבשר שנקפא ונקרש מרוב הקור, ונ"ד עדיף טפי, כנודע, ולכן נלע"ד, שהעיקר להקל בזה, [וכיום פשט המנהג, להחזיר בשר קפוא הבא ממדינת הים, ע"פ רבנו קשיאי תקיפי דארעא דישאל שליטיא, ואע"פ ששמעתי מכמה אנשים חרדים שרצו להחמיר על עצמם, מטעם דהו"ל בשר ששהה ג' בלא מליחה, הנה לפי המבואר חומרא יתרה היא, ואין לחוש לזה, ולכן כשכשרות הבשר ברורה, יש להקל.]

ו) המור"ם מכל האמור שבושר המונה בתוך המקרר החשמלי [וכן בשר קפוא] אע"פ ששהה ג' ימים או יותר, מותר למלחו ולהכשירו לקדרה, וברור שיותר לעשות כן אף לכתחלה, ואין זה בכלל מ"ש הרמ"א (סי' סט ס"ב) שאין להשהות בשר בלא מליחה ג' ימים, שמה ישכח ויבשלנו, שמכיון דבנ"ד משרא שרי אף לבלשח פשוט שמוחר להשהותו במקרר ג' ימים ויותר, וכ"כ בשו"ת משפטי עוזיאל (סי' ו), הנלע"ד כתבתי, והיעב"א.]

סימן ה

נשאלתי במי שאכל בשר ואחר שעה או יותר שכת ובירך על מאכלי חלב, אם מותר לטעום קצת בכדי שלא תהיה ברכתו לבטלה.

א) לכאורה נראה שהדבר תלוי במחלוקת הראשונים, אם איסור ברכה לבטלה הוא מדאורייתא, וילפינן לה מדכתיב לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא, (ברכות לג), או אין איסור זה אלא מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא, שלדעת הרמב"ם וסיעתו שאיסור זה מן התורה, וכן פסק מרן בש"ע א"ח (סי' רטו), צריך לטעום מעט ממאכלי החלב, כיון שאין איסור בזה מן התורה, שדרך ביטול אסרה תורה, וע' בחולין (קד:), אבל לדעת התוס' (ר"ה לג), וסיעתם הואיל וגם איסור ברכה לבטלה אינו אלא מדרבנן, אדרבה יותר נכון שלא לעבור על אכילת החלב אחר בשר, מפני שהוא עושה מעשה משא"כ על איסור ברכה לבטלה שכבר בירך אינו עושה מעשה, ושוא"ת עדיף, ויאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד מבלי לטעום, וכמ"ש באו"ח (סי' רו), אכן אחר התבוננת נראה לומר שאף לדעת התוס'

וסיעתם יש לטעום קצת בכדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, הואיל ודעת התוס' חולין (קה), שאין צורך להמתין אחר אכילת בשר ר' שעות, אלא אף לאלתר מותר לאכול חלב, כל שסילק השלחן ובירך, וכ"כ המרדכי בשם ראבי"ה, והר"א ממיץ בס' יראים (סי' קמט), וכ"כ הרז"ה בעל המאור (ר"פ כ"ה), ושכן נהגו כל חכמי צרפת, ע"ש, וכן דעת גאון הובא בתה"א (דף פג ע"א), וכ"כ הרא"ה (שם), ע"ש, ומכיון שדעת הרבה פוסקים להקל אף לכתחלה, אע"פ שאנו נוהגים כד' הרמב"ם וסיעתו, וכמו שפסק מרן (סי' פט), מ"מ י"ל שבמקום איסור ברכה לבטלה אפשר להקל לטעום, דהו"ל ספק וודאי, ואין ספק (איסור אכילת חלב אחר בשר) מוציא מידי ודאי, (איסור ברכה לבטלה), ואין לומר הואיל וכן פסק מרן לדינא לא חשיב חו ספקא, וודאי הוא, הא ליתא, דהא הסכמת רוב האחרונים שאפשר לעשות ס"ס נגד דעת מרן, וכמ"ש בזבחי צדק (סי' קי ס"ק קנח), וע"ע בשו"ת מהרש"א אלפנדארי (חיו"ד סי' א, ב, ג), ובס' טהרת המים (מע' ס אות כו), ע"ש, וא"כ שפיר חשבינן ליה לספק, ואין ספק מוציא מידי ודאי, (ב וראיתי בשו"ת מנחת עני (סי' כג), שנשאל במי ששכח להבדיל במוצאי ט"ב שחל ביום א' ובירך על אוכל, ובעוד האוכל בפיו נזכר שצריך להבדיל, והעלה שיבלע האוכל ולא יפלטנו, שאע"פ שקבעו חכמים הבדלה על הכוס, ואסרו לטעום קודם שהבדיל, י"ל דהיינו דוקא לכתחלה, אבל בשגג והכניס לתוך פיו לא מצינו שיצריכוהו לפלוט, ואפשר דכולי האי לא גזרו, וגדולה מוצאת מצינו בתרומות (פ"ח), וכולם שהיתה תרומה בתוך פיהם, ר"א אומר יכלעו, ור"י אומר יפלטו, הרי דאפילו באיסור תרומה סובר ר"א דיכלעו, ואפילו ר"י דפליג, וק"ל כוונתו, י"ל דבטעימה דרבנן מודה שאם הכניס לתוך פיו איצ לפלוט, עכ"ד, ומשמע מדבריו שאם נזכר לפני שיתן האוכל בפיו, יבדיל בינתים ואח"כ יאכל, (ולא הוי הפסק, דלא גרע מגביל לתורי, וכמ"ש שם), ותמהני שנראה שנעלם מעיני הבדולח פסק הרמ"א בהגה (סי' רע"א סי"ה) שכו' וז"ל, אדם ששכח לקדש עד לאחר שבירך ברכה המוציא, ונזכר קודם שאכל, יקדש על הפת ואח"כ יאכל, אבל בהבדלה יאכל תחלה שהרי אין מבדילין על הפת, מרדכי, ע"כ, וכן פסק הגר"ן בש"ע (סי' רצ"ט ס"ב), שיטעם מיד ואח"כ יבדיל, ע"ש, ומבואר שאפילו עוד, לא נתן בפיו, מותר לאכול לכתחלה, מכיון שכבר בירך, וזה ודאי דלא דמי כלל לההיא דתרומות, אף דק"ל תרומה בזה"ל מדרבנן, וע' ביו"ד (ר"ס שלא), דשאני הכא שהאוכל יחזר גמור הוא זרק השעה אסורה, שאסור לאכול קודם הבדלה, משא"כ התם גבי תרומה לזר שהאוכל אסור מצד עצמו, וע' תוס' גטין (ו), ד"ה השתא, ולפי"ז י"ל שאף גבי אכילת חלב אחר בשר, שהאוכל מותר ורק השעה אסורה, וגם זאת במחלוקת היא שנויה, מש"ה שפיר יש לדמותו לההיא דהבדלה, שיטעם מיד הואיל וכבר בירך, ומה גם דבהבדלה נראה דאיתיה בתקנתא שיבדיל על היין בינתים, ולא הוי הפסק, וכח"ג פסק בש"ע (סי' קסו ס"ו), וע"ע בברכ"י (שם ס"ק יג), ע"ש, וכמ"ש ג"כ בשו"ת מנחת עני (שם), ואפ"ה פסק הרמ"א שיטעם מהפת תחלה, וכ"ש הכא דליתיה בתקנתא, איברא דבתשו' מהר"ם מרוטנבורג (סי' שב) כ' וז"ל, פסק הריצב"א שאם שכח ולא הבדיל ולאחר שבירך המוציא נזכר, אם יבדיל יהיה הפסק, אלא יבדיל ויחזור ויברך (המוציא), ולא דמי לגביל לתורי דלא הוי הפסק, כיון שאסור לאכול קודם שיבדיל, דשאני התם דאיכא איסורא דאורייתא, ע"כ, וע"ע במג"א (סי' רע"א ס"ק יב), ובפתה"ד (סי' קסו סק"ד), ועכ"פ נראה שהעיקר כד' הרמ"א הנ"ל, שיותר לטעום קודם ההבדלה, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, וה"נ לנ"ד, (ג) א"יב"ר"א דאיכא למידק ממ"ש הרמ"א באו"ח (ר"ס תקטו), גבי עכ"מ שחביא ד' שיש במינו במחזור או מחוסר צידה ביו"ט, שאם עבר ונתן לפיו ולעסו אסור לבלעו, (ר"ש תרומות פ"ח מ"ב), וכתב המשגיב שם, דמשמע שאפילו אם כבר בירך עליו אסור לבלוע, דמוקצה הוא כשאר אכילת איסור, ע"ש, והרי אף איסור מוקצה אינו אסור בעצם דק השעה גורמת, ועכ"ז לא חששו לאיסור ברכה לבטלה, להחזיר לו לטעום מן המוקצה, אלא שיש לדחות דלא מיירי התם בדיון ברכה לבטלה, וכגון שבירך על פרי אחר או שנזכר בתוך אכילתו שכבר חלה ברכתו, וכן ראיתי להמ"ר עייאש בסו"ס

כא אשר ימן ין

מעדני

לפליטה, וכוונתו להמליחה עצמה הפליט את הדם שנבלע מבחוקו. וכן ואחרי כיר אפרים (ס"ב ד"ה ואח"י) שכתב דהמורה שהביא הט"ז הוא אחרי של הט"ז מורה"י הלוי בתשובותיו שהחזיר מטעם כבכ"פ וס"ל ודמ"ג אם קשה לפלוט לא יבלע, ואם יבלע כך פולטו ע"י המליחה. וביאר ח"ד יהודה סק"ג דל"ד לנדון הרא"ש, דשם במליחה עצמה.

L

סימן יג

דם שפירש בתוך החתיכה

שלא פירש. אמנם שם בסמ"ט הרא"ש דרבינו פריץ אסר החתיכה שנמלחה בכלי שאינו מנוקב גם את מה שמעל הציר, וס"ל דהדם פירש ממקומו בתוך החתיכה ולא יצא מחמת שהציד עכבו. והרא"ש שם חלק עליו דלמה ימנע מה שבתוך הציד את הצליון מלפלוט, וכו' הוא הנביא שהציד שפירש במקום למקום ואינו יוצא לגמרי, עכמ"ד. משמע לכאורה דאם הדם לא יוצא מורה הרא"ש לרבינו פריץ דאסר, וסותר לדבריו הנ"ל. וע"כ צ"ל דרק ל"ד הרא"פ קאמר, דאפילו א"ת דמקרי דם שפירש מ"מ חליקו שהדם יצא לגמרי, אבל לרא"ש עצמו לית לן בה אפילו אם לא יצא הדם. וכן מפורש בשו"ת הרא"ש כלל כ"י ס"ז דכתב דאין לאסור מה שמעל הציר, ולמה ימנע בליעת הציר הדם הצליון לחתכו בו, וזה לא מקרי דם האבודים שפירש כיון שלא פירש לחוץ, עכ"ד. ומונה דאם ביסור הדין פליג על הרא"פ, וכ"כ בדעתו הפוסק ס"ז סק"ב ומש"כ תרא"ש שם בס"ג דהשובר דאין לאסור מה של בהמה קודם שתצא נפשה אסור

סיס מ"יח התיבה. יכשר שנבלח בכלי שאינו מנוקב ושהה בו בשעורו שיחבו מים על האש ויתחילו לחתויה, כל מה שממנו יציר אסור לאפילו אפילו צלף, וחלק החתיכה שחוק לציר אין אסור ממנו אלא כרי קלפה אפילו אם יש בה שומן. הו"ד"י: ויש אוסרין כל החתיכה אפילו מה שחוק לציר וכו'. וכן נהגין ואין לשנות".

נדרן זה דם שפירש בתוך החתיכה, מצינו בשולחן. אופנים: דם שפירש ע"י מליחה (שו"ע ס"ט ס"יח), דם שפירש ע"י יבשול (שו"ע ס"ט ס"יא), ודם שפירש ע"י צליה (שו"ע ס"ט ס"ב) וסקריג' דגמ"ד (שם). ונבאר ד' הפוסקים בכל המקרים הללו.

א. הרא"ש בפ"ק דחולין ס"י"ט כתב דכשר שלא נצלה יפה שחי לאומצא, ודהם שהולך בחתיכה מצד לצד לא מקרי פירש. וכפי כו"כ כמ"ה החרד בשד שנתבשל בלא מליחה כאשר יש ס' נגד הבשר כיון שהנפלט מהבשר בסי' והנשאיר מקרי דם

כא אשר ימן ין

מעדני

הפמי"ג דצ"ל דהרמ"א סמך על מש"כ כאן דנאמן אף באחזקת איסורא. אך אכתי צ"ע, דהרמ"א בקל"ז שם כתב יצויין לעיל סימן קכ"ב כיוצא נהגין, ושם בקכ"ב ס"יא כתב ויש מחמורים שלא לסמוך על עכ"מ סמל"ת שמוכר כלים ואומר שהם חודשים, וכן נהגין לכתחילה ורק במקום חזק סומכים על המקל"ן. הרי דהרמ"א חתמו גבי כלי עכ"מ שלא לסמוך על מסל"ת אפילו בלא אחזקת איסורא, ולא כשי"ך ודלא כפמ"ג. וצ"ע כסתירת דברי הרמ"א, וד' יאיר עינינו.

L

סימן יב

כשר שנמלה אחר ג' ימים

את היום שנבלע אבל כאן שנכתשל אחר המליחה נשאר היום בחתיכה, וא"כ גם בהפ"ט יש לאסור את החתיכה. והוסף רש"י דצליה כן תועיל, ולט"ז בשר שעברו עליו ג' ימים אינו בולע כלל ל"י הגאונים וא"כ לא בולע דם, ולש"ך שהסכים עם המורה שהביא הט"ז שכן בולע מ"מ. היום יוצא בצלף, ואיני ירפלוט דם דידיה ופלוט גם את זה, אבל בהתבשר אחר המליחה מדינא אסור תבשר לש"ך, עכמ"ד.

אמנם בנקד"כ לא כתב כלשון רש"י דהיום יוצא בצלף ואיני ירפלוט דם דידיה וכו', אלא כתב בזה"ל "כיון דע"כ יוצא קצת דם, אמרין לנבי דם שבלע ככולעו כן פולטו", וביאר ככולעו כן פולטו היינו שמה שגורם לבלעה גורם גם

כא אשר ימן ין

מעדני

הרי אחזקת איסורא, ונתקן לישב דאולי ס"ל לש"ך דמה דעדיף ליה לפירש למלוג ככ"ל חשב באחזקת איסורא. ובהגהות רש"י לש"ך ע' סקמ"ט כתב כד' הש"ך דוחתיכה שלא יצאה מדי' דמה מקרי אחזקת איסורא.

L

סימן יב

כשר שנמלה חתיכה ולא נמלחה כראי

דניח כראוי לא נמלחה כלל, וכן כשר ששהה ג' ימים בלא מליחה אף אם נמלה דיעו כראוי לא נמלחה, ואם נתבשל צריך ס' בנדוד".

בהגהות רש"י כתב דמדוברי הרמ"א משמע דאם שהה ג' ימים בלא מליחה נמלה אחר"כ לא חמיר מלא נמלה כלל, וא"כ בהתבשל ריש ס' במים כנוח החתיכה גם החתיכה עצמה מותרת במקום הפ"ט. והקשה רש"י דכיון דשהה ג' ימים בלא מליחה נתקשה הדם, ויש לחוש ויצא קצת דם במליחה החרד ונבלע וכעין שכתב הרא"ש לענין מלח בלא החרה קמיינת, ושם כתב הרא"ש דהמליחה השנית מוציאה

ועוד מה שיש להקדים בהו לזכר הראשונים הוא
הא דהארכו לעיל פרק ג' אות ד' בזכר
אמאי במלחה וצליה אין נאסר הבשר מחמת הדם
הזרות שפגל ממנו, והוא הדם כשיצא הנה
אוסר, וא"כ להו ככל אסור דחמה שנגזרה בחתיכה
ואוסרה, וכפי שהארכו שם דאכא בהו ג' עיקרים
כפליטת דם מהבשר, ושם הסגנים ג"כ אמאי אין
נאסר הבשר, הוא מישוק שריק דודים מטבעו
מחליק ונפל ולכן אינו אוסר, ועוד דאזכר
בגמ' דבבבלינו כן פולטו ולכן אי בלע טעם פולטו,
וג"כ זהו צ"ל דזוא דין מיוחד בדם שזונה משאר
אוסרות, דכר שליש כפי שהבאנו שם הוא הא
דכחו הראשונים דאורי דטריר ל'מפלט לא בלע,
דמטעם זה ג"כ לא כולע הבשר טעם הדם, ושלפ"י
יש לזון אי גבי כשר המתכשל ג"כ איכא טעמים
אלה דמתמם לא נאסר הכשר.

וּבְרַבֵּי הָרֵאשׁוֹנִים בְּמִנְיָא זו רֵאשִׁית בְּרַבֵּי
הַמְדוּרֵי בְּפֻקָּה כֵּל הַבְּשָׂר אֵת תְּשַׁלְּיָא,
דהארך כהו הדיבא מחלוקת בראשונים בדין היבא
דחבשהלה חתיכה בשר שלא נמלחה, והיה בחבשיל
שישים כנגדה, דהורה רשב"ט דחבשיל מותר ואף
החתיכה עצמה מותרת, וכמשי"כ שם טעם הדם
וזהו שיצא מבטל כפי, ואי נשאר דם הוי דם
האברים שלא פירש דשרי, וכמו הרשב"ט עוד
דכמו שהמלה מוציא חזם מהחתיכה הינה מותרת,
ה"ז הבישיל דהארי"ן השיב דמזאמר שמואל
דהביא המדורי מוציא חזם הינה מותרת, אלא
דאין הכשר יוצא מדי דמו נאסר, ומשמע
דאי תבשל בדמו נאסר, וטעם הדם משהו דע"י
הבישיל חזם הדם טעם הבשר, וכיון שנתן בו טעם
נעשה נבילה, וכפי שהביא שם דאף אי נמא דלא
נתן טעם אלא אי"כ פירש אפי"ה איכא לחשוש
שפירש חלק מהדם וחזר ונבלע כהו, והיה כה ענין
דס אזכר נמצא מין את מינו וניעור ונאסר, ועוד
כמו דהארי"ן על משי"כ הרשב"ט דכמו שהמלה
מוציאה חזם ה"ז הבישיל, ע"ז כהו המלה מוציא
הדם ולא מבטל טעמו בחתיכה, אבל הרמב"ם
בשעת הבישיל מוציא חזם ומבטל טעמו בחתיכה
ואוסרה.

לומר שכול שנתקן נבלע בו דם, ופי אי ישים
הואם כשר במכש נאסר שנבלע בו דם וישבו אינו
יכול ללחו דמו כלל, ולכן כמשי"כ שכתבו כמה
פוסקים משמע דאף דלמלחה אי"כ, מ"מ יצלו
כיון צליה שופלט ממנו דמו ויוכשר באבילה.

(כ) דבדכר ברכו בשר שנתבשל בלא מלחה שזוהו
עיקר תקנת חכמים דבבבלי ובלאו הכי אי יתן הכשר
לקרייה יאסר ויכשר מותרת אסור דם, איכא בהו
בראשונים כמה דריכס בלמלחה חזכר אמאי באמת
אי מבשל הבשר בלא מלחה נאסר משום דם, וכן
אי אכא בקרייה שישים כנגד הבשר האם באופן
זה מ"מ לא נאסר הכשר, וכן אמאי לא נמא גבי
כשר שהתבשל בדמו כבולעו כן פולטו, כפי
שמצענו בגמ', גבי פליטת דם מהבשר דאמרינן הכי,
ככל דאת דני הראשונים בבשר זה שנתבשל בלא
מלחה וכפי שיתבאר להלן.

וראשית במניא זו היא דכפשתו עיקר הטעם
בבשר שנתבשל בדמו בלא מלחה
שנאסר, הוא משום דכשת הבישיל הלא מחמת
הזריות המים נבלע דם מהבשר, ואף חזר אליו
מהמם הבישיל שמעורב כל הזמן התבשיל, ואי
באמת יצא חזם וחזר הוי שבישה שיצא נאסר
הדם מחמת שהיו דם האברים שפירש ולאחר מכן
כשתו לבשר אסור לגמרי, וכפי שביבא לקמן אי
באמת זהו הסיבה הכיאו מחלוקת גבי כשר שהתבשל
ה"ז ובראשונים הכיאו מחלוקת גבי כשר שהתבשל
בלא מלחה, דאין הוי"ז אי היה בתבשיל שישים
כנגד הבשר, האם כבד"א נאסר כל התבשיל וכן
האם נאסר הבשר עצמו דאפשר כפי שיבאר
דכ"ה"ג שהיה שישים כנגד הבשר, הוי שאף אי
תתבשל בדמו הבשר אינו נאסר, ואי נמא כפי
שביבא דעיקר האיסור בבשר שנתבשל בדמו, הוא
משום שהדם נבלע מהבשר ונעשה איסור מחמת
דס שפירש ואז"כ כשתו לבשר אוסר, אי
אפשר דהטעם לזה דבישישים שרי הוא כיון דאי
איכא שישים בתבשיל כנגד הבשר, אי"כ שנפלט
הדם מהבשר נתבשל בתבשיל ואז ליכא עליו שם
איסור ולכן אף אי חזר לבשר אינו אוסר.

בשר זה שיש להקדים בהו לזכר הראשונים הוא
הא דהארכו לעיל פרק ג' אות ד' בזכר
אמאי במלחה וצליה אין נאסר הבשר מחמת הדם
הזרות שפגל ממנו, והוא הדם כשיצא הנה
אוסר, וא"כ להו ככל אסור דחמה שנגזרה בחתיכה
ואוסרה, וכפי שהארכו שם דאכא בהו ג' עיקרים
כפליטת דם מהבשר, ושם הסגנים ג"כ אמאי אין
נאסר הבשר, הוא מישוק שריק דודים מטבעו
מחליק ונפל ולכן אינו אוסר, ועוד דאזכר
בגמ' דבבבלינו כן פולטו ולכן אי בלע טעם פולטו,
וג"כ זהו צ"ל דזוא דין מיוחד בדם שזונה משאר
אוסרות, דכר שליש כפי שהבאנו שם הוא הא
דכחו הראשונים דאורי דטריר ל'מפלט לא בלע,
דמטעם זה ג"כ לא כולע הבשר טעם הדם, ושלפ"י
יש לזון אי גבי כשר המתכשל ג"כ איכא טעמים
אלה דמתמם לא נאסר הכשר.

ויתר משלשה ימים יש אומרים שמתוך למלחו בבשר רגיל ולבשלו, ופי"ם לכתחלה אין
לעשות כן, וכבר שזוהו דוקא בנתקשה מאבן. (י) אבל כל שלא קפא לגמרי, או שנתקו
במקרה, דינו כשדה ג' ימים ואינו מותר אלא בצליה.¹

1. (יא) בשר שנשתן קודם שהוכשר מרובו, שוב אין המלחה מועילה בו להפלישו מרובו,
ואין תקנה לבשר זה שזוהו כאבילה, אלא בצליה שאו יפלוט דמו.

בהו, ובארי"ג שם סתם בהו דבריביב ודאי יש
להקל, אלא הלהחילה לא יעשה כן ושכן סתמו
ברבירי.

(י) כן הוא פשוט שבלא קפא לגמרי שנעשה
כאבן ליכא דין קפוא עליו, ודאי דדין בשר
ששהו ג' ימים עליו, ולא שרי אלא לצלי, וכ"ש
בזוהו סתם במקרה דלא דין בשר קפוא ע"י, ואי
שהו ג' ימים אסור לקרייה.¹

(יא) דבדכר ברכו בשר שנתקן קודם שהזדה נמלחה
ורוצה עכשיו לדריחו ולמלחו ראשית
יש לכאור בהו דכשר זה אף שנתקן ונתקן במשתנה
ונעשה לחזיונות קטנות, מ"מ לא שייך לומר
שנבלע בו דם אחר שלא היה בו ומחמת זה יאסר,
הואיל ובפשתו דינו לזב דהדם הוה ככל החתיכה
שחזרה בסת"י שנבלע דם מחמת דחזקה דסיכא
וכפי דכתיב שוב, אבל ליכא חשש ככל שנבלע
בבשר דם ע"י דחזק הסת"י ששוב אינו יכול ליפלט
הו"ז בבשר שנתקן אף שנתקן אולי נפלט אבל לא
ששוב אינו יכול ליפלט.

אלא דמה שיש לזון בבשר זה שנתקן הוא אי
אפשר לדריחו ולמלחו כהלכתו או לא,
וראשית גבי הדחה ראשונה שקודם המלחה שהיא
כפי שנובאר לעיל פרק ד' אות א' בשביל לזכר
הבשר וגם בשביל להסיר הדם הוה ע"י"ג הבשר, וא"כ
בשר שנתקן זה אי יתנוה במים אפשר שיויעל לזון
הדחה, מאחר ולריכוח רואי שיויעל הדחה זו, ואף
להסיר הדם שעליו אפשר שיויעל, ואף אי לא יעיל
הא קיי"ל דבריביב כפי שהובא שם את כ"י"ג דאין
בהדחה מותרת מזהו, אלא דברדכי חשוכה ס"י ט"ס
סיק פ"י הביא גב בשר דק דק דאין הדחה לא
מזהו כן, ומשמע שהשש לזה שאינו מסיר הדם
שעל החתיכה כיון שאין יכול לדריחו הישב, וא"כ

